

Yrkande
2026-09-11

Yrkande angående Göteborgs Stads vatten- och avloppstaxa för 2027

Förslag till beslut

I kommunstyrelsen:

Kretslopp och vattennämndens förslag till taxor som ska gälla från och med den 1 januari 2027 tillstyrks och överlämnas till budgetberedningen för beslut i samband med kommunfullmäktiges budget för 2027 enligt nedanstående punkter 1–4.

1. Kretslopp och vattennämndens förslag till brukningstaxa för vatten och avlopp enligt bilaga 5, alternativ B, fastställs att gälla från och med den 1 januari 2027.
2. Kretslopp och vattennämndens förslag till anläggningstaxa för vatten och avlopp enligt bilaga 5, alternativ B, fastställs att gälla från och med den 1 januari 2027.
3. Kretslopp och vattennämndens förslag till föreskrifter för VA-taxa enligt bilaga 1 fastställs att gälla från och med den 1 januari 2027.
4. Kretslopp och vattennämnden får i uppdrag att återkomma till kommunfullmäktige med ett förslag till förnyad inriktning för anläggningsavgiftens täckningsgrad samt en beräkningsmodell för bedömning av täckningsgraden. Uppdraget ska återrapporeras i samband med nämndens förslag till VA-taxa 2028.

Yrkandet:

Den föreslagna VA-taxan, som innefattar fondering, innebär ytterligare avgiftshöjningar för hushållen utöver de redan ökade kostnaderna. Att i nuläget höja taxan ytterligare riskerar inte bara att belasta hushållen ekonomiskt, utan kan även uppfattas som en orimlig fördelning av kostnadsansvaret.

En sådan ordning innebär att dagens hushåll får bära kostnader som dels avser investeringar som tidigare generationer inte har finansierat, dels sådana som i praktiken gynnar framtida hushåll. Detta står i konflikt med grundläggande principer om rättvisa och en rimlig fördelning av kostnader över tid. Mot denna bakgrund yrkar vi på vatten och kretsloppsförvaltningens förslag i enlighet med *alternativ B*, utan fondering.

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2026-08-18

Ärendenummer SLK-2026-00394

Handläggare

Sara Thunberg

Telefon: 031-368 00 98

E-post: sara.thunberg@stadshuset.goteborg.se

Göteborgs Stads vatten- och avloppstaxa för 2027

Förslag till beslut

I kommunstyrelsen:

Kretslopp och vattennämndens förslag till taxor som ska gälla från och med den 1 januari 2027, tillstyrks och överlämnas till budgetberedningen för beslut i samband med kommunfullmäktiges budget för 2027 enligt nedanstående punkter 1 till 5.

1. Kretslopp och vattennämndens förslag till brukningstaxa för vatten och avlopp i enlighet med nämndens bilaga 1 och som ska gälla från och med den 1 januari 2027, fastställs.
2. Kretslopp och vattennämndens förslag till anläggningstaxa för vatten och avlopp i enlighet med nämndens bilaga 1 och som ska gälla från och med den 1 januari 2027, fastställs.
3. Kretslopp och vattennämndens förslag om föreskrifter för VA-taxa enligt nämndens bilaga 2 och som ska gälla från och med 1 januari 2027, fastställs.
4. Kretslopp och vattennämnden får i uppdrag att upprätta en fond för investering Mjörn vattentäkt och ordna den redovisning som krävs för fondens hantering.
5. Kretslopp och vattennämnden får i uppdrag att återkomma till kommunfullmäktige med ett förslag till förnyad inriktning för anläggningsavgiftens täckningsgrad samt beräkningsmodell för bedömning av täckningsgrad. Uppdraget ska åiterrapporteras i samband med nämndens förslag till VA-taxa 2028.

Sammanfattning

Kretslopp och vattennämnden beslutade 2026-04-22 § 61 att översända nämndens beslut om förslag till prislista för VA (vatten och avlopp) och föreskrifter för VA-taxa, som ska gälla från och med den 1 januari 2027, för fastställande i kommunfullmäktige. Nämndens förslag till avfallstaxa 2027 är anmäld till samma kommunstyrelsemöte.

Brukningsavgiften för typhushållet för en villa föreslås till 2027 höjas med 6,5 procent till cirka 12 600 kr per år och för ett lägenhetshus (typhus) med cirka 8 procent till 101 000 kr per år. Anläggningsavgiften som betalas vid anslutning till vatten- och avloppssystemet föreslås höjas med 7 procent till cirka 430 000 kr för en villa eller 1 055 000 kr för ett flerbostadshus 2027.

Kretslopp och vattennämnden föreslår vidare att en fond upprättas för investering av en vattentäkt i Mjörn. Den viktigaste motiveringen till en fondering är enligt förvaltningen för kretslopp och vatten att låneskulden om 10 år blir en miljard kronor lägre med fondering.

Investeringsens inriktningsbeslut beslutades av kommunfullmäktige 2026-05-28 § 194. En fondering innebär att taxekollektivet på kort sikt, de första 8 åren, prognosticeras betala en miljard i högre avgift än självkostnaden i brukningsavgift för vatten- och avlopp. Samtidigt innebär fonderingen att de totala kapitalkostnaderna för investeringen blir betydligt lägre. Göteborgs Stad har inte tidigare utnyttjat möjligheten att avsätta medel till en investeringsfond för nyinvestering enligt nuvarande lagstiftning i vattentjänstlagen (LAV). Föreslagen investering bedöms uppfylla kraven för fondering.

Stadsledningskontoret gör samma bedömning som kretslopp och vattennämnden om förslag till bruknings- och anläggningsavgifter samt föreskrifter. Vidare delar kontoret bedömningen av att en fondering av en investering är gynnsam för det totala avgiftsuttaget över tid för taxekollektivet. Kontoret föreslår att kommunfullmäktige ska ge nämnden i uppdrag att ta fram en förnyad inriktning för anläggningsavgiftens täckningsgrad då den tidigare inriktningen på 70 procent verkar svår att uppnå.

Taxekollektivet står inför en långsiktig avgiftshöjning på grund av ny- och reinvesteringar samt ökade ambitioner inom miljö/klimat och civil beredskap.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Stadens kostnader för vatten och avlopp finansieras av taxeavgifter av abonnenterna. VA-kollektivets kostnader för brukningsavgifter förväntas öka till cirka 1,9 mdkr år 2027 och nämnden bedömer att deras taxeintäkter för brukningsavgifter behöver öka med 7 procent till cirka 1,8 mdkr år 2026. Förslag till höjda avgifter för 2027 förklaras primärt av avsättning till fond för vattentäkt Mjörn samt ökade kapitalkostnader.

Vatten- och avloppskollektivets avgifter ska under en treårsperiod motsvara självkostnaden för tjänsterna. Det innebär att avgifterna för enstaka år inte nödvändigtvis bär kostnaderna för tjänsterna. Vid utgången av 2026 prognosticeras nämndens skuld till abonnenterna vara 135 mnkr enligt nämnden. Förslaget för 2027 innebär att skulden till abonnenterna förväntas sjunka till 19 mnkr vid utgången av 2027 och regleras helt 2028. En skuld till abonnenterna innebär att avgiftsuttaget har varit högre än kostnaderna för tjänsterna.

Förslaget till VA-taxa 2027 innebär att dricksvattenavgifterna höjs för att möjliggöra en avsättning om 125 mnkr till en fond för investeringen råvattentäkt Mjörn. Samma avsättning planeras att ingå i nästkommande sju års taxeförslag tills fonden uppgår till 1 mdkr och investeringen är i drift. Kretslopp och vattennämnden ser avsättningen till fond som ett sätt att reducera investeringskostnaden med 1 mdkr och att på så sätt sänka investeringsens belastning på taxekollektivet. När investeringen tas i drift och avskrivning påbörjas förväntas det årliga intäktsbehovet bli uppskattningsvis 50 mnkr lägre än utan fondering (tre procent i räntesats). Samtidigt minskar taxekollektivets räntekostnader redan under uppbyggnaden av fonden.

Brukningsavgiften i Göteborg föreslås höjas med 6,5 procent motsvarande 774 kr för villa (typhus) till en årsavgift på 12 639 kr och 8,1 procent motsvarande 7 575 kr för flerbostadshus (typhus) till 100 521 kr 2027. Anläggningsavgiften föreslås höjas med 7 procent, till totalt 430 275 kr för en villa (typhus A) och 1 054 750 kr (typhus B) för ett flerbostadshus år 2027.

Vid en jämförelse med Malmö och Stockholm har Göteborg högst brukningsavgifter för 2026. Stockholm har högre anläggningsavgifter för flerbostadshus (typhus B) medan Göteborg har högst anläggningsavgift för villa (typhus A). Vid jämförelse med GR-kommunerna placerar sig avgiften i Göteborg i den lägre halvan för brukningsavgiften. Medan anläggningsavgiften för typhus villa är den högsta i regionen. Göteborgs placering gentemot andra kommuner har inte nämnvärt förändrats mellan 2025 och 2026. I en jämförelse med alla Sveriges kommuner har Göteborg en relativt låg brukningsavgift samtidigt som anläggningsavgiften är relativt hög.

Stadens nämnder och bolag påverkas på samma sätt av förslag till taxa som övriga kunder i Göteborgs Stad. Cirka 25 procent av taxeintäkterna avser intäkter från Göteborgs Stad där de kommunala fastighetsbolagen står för en stor del av intäkterna.

Behovet av ny- och reinvesteringar av ledningar och anläggningar påverkar såväl kapitalkostnader som stadens totala låneskuld. Kontoret instämmer i nämndens bedömning om att staden står inför en lång tid med behov av höjda avgifter för taxekollektivet.

Bedömning ur ekologisk dimension

Vatten är en viktig naturresurs och stabil vattenförsörjning och välfungerande avloppshantering är en förutsättning för en fungerande stad. Göteborg växer och expanderar samtidigt som vattenförbrukningen minskar både per hushåll och sett till stadens totala förbrukning av vatten. Minskad användning av dricksvatten har stor potential att bidra till miljö- och klimatmål och påverkar hela kedjan från råvattenintag, via vattenverk, distribution, inom fastigheter, avloppsledningsnät och avloppsrening.

Enligt lag (2006:412) om allmänna vattentjänster (LAV) samt kommunallagen ska självkostnad vara grunden för avgiftsuttag. Kostnaderna för att producera dricksvatten består mestadels av fasta kostnader och påverkas därför inte väsentligen av kundernas förbrukning. Taxan är inte miljöstyrande men skulle kunna få positiva bieffekter genom att de rörliga brukningsavgifterna ökar mer än de fasta brukningsavgifterna.

Både vattenförsörjning och avloppshantering står inför en rad utmaningar. Stora delar av VA-anläggningarna har nått sin tekniska livslängd och är i behov av förnyelse. Förändrade havsnivåer, kraftiga skyfall och perioder av torka är exempel på hur klimatförändringarna påverkar vattnet. Andra utmaningar handlar om ökade kostnader för köpta varor och tjänster, underhåll av anläggningar och ledningar samt hårdare miljökrav.

Behov av att rusta stadens vattenförsörjning och avloppshantering påverkar kostnaderna för staden och därmed för taxeavgifterna då vatten- och avloppshanteringen i Göteborg till stor del finansieras genom taxeavgifter.

Bedömning ur social dimension

Enligt Förenta nationernas (FN) globala mål för en hållbar utveckling är tillgång till rent vatten och sanitet är en grundläggande mänsklig rättighet och en förutsättning för hälsa, värdighet och utveckling. Sverige har god tillgång till vatten och sanitet. Samtidigt menar FN att Sverige behöver förbättra sin vattenkvalitet och effektivisera sin användning av vatten. Vidare konstaterar FN att svensk konsumtion också bidrar till ohållbar vattenanvändning i andra länder. I genomsnitt använder varje person i Sverige 140 liter vatten per dygn (137 liter vatten per dygn i Göteborg enligt uppgifter på stadens intranät).

Motsvarande siffra i Danmark är 100 liter. Personer i villahushåll använder i genomsnitt mer vatten än personer i lägenhetshushåll.

Förslag till taxa för vatten och avlopp i Göteborg påverkar invånare, näringsliv och stadens egna verksamheter. En höjd bruksavgift kan sammantaget med övriga pris- och indexhöjningar i samhället få betydelse för den enskilde kunden. För boende i flerbostadshus ingår vatten och avlopp vanligtvis i hyran eller avgiften.

Anläggningsavgiften utgör en begränsad del av byggkostnaderna vid nybyggnation i vissa delar av Göteborg där priserna för mark är högre medan det i andra delar av Göteborg där priserna för mark är lägre skulle kunna innebära en mer väsentlig del av byggkostnaderna.

Fördelning av ekonomisk börda och ekonomiska risker mellan nuvarande och kommande generationer av taxekollektiv behöver beaktas i beslut som rör finansiering av vatten och avlopp. Kretslopp och vattennämnden bedömer att en delvis fondering av investeringen för råvattentäkt Mjörn bidrar till att begränsa den framtida skuldsättningen. Samtidigt som fler förändringar kommer att behövas framöver för att mildra de ekonomiska risker och inlåsnings effekter som VA-investeringar kan ha på framtida generationer.

Bilaga som ingår i beslutsunderlaget

Kretslopp och vattennämndens handlingar 2026-04-22 § 61

Beskrivning av ärendet

Kretslopp och vattennämnden beslutade 2026-04-22 § 61 att översända nämndens beslut om förslag till prislista 2027 och föreskrifter för vatten och avloppstaxa att gälla från och med den 1 januari 2027. Nämnden hemställer om att få i uppdrag att upprätta en fond för råvattentäkt Mjörn. Stadsledningskontoret föreslår att kommunstyrelsen tillstyrker och överlämnar ärendet till budgetberedningen för beslut i samband med budget för 2027.

De abonnenter som är anslutna till det allmänna VA-systemet och nyttjar tjänsterna utgör VA-kollektivet. Taxan består av bruksavgifter och anläggningsavgifter. Med bruksavgift menas återkommande avgifter som kunden betalar för kommunalt vatten och/eller avlopp. Det är både fasta och rörliga avgifter. Anläggningsavgift betyder engångsavgifter som kunden betalar för att ansluta fastighet till kommunalt vatten/och eller avlopp. Enligt LAV kan de kostnader som är nödvändiga för att driva VA-verksamheten finansieras genom taxor. VA-verksamheten ska drivas enligt självkostnadsprincipen som finns i såväl kommunallagen som i LAV. Enligt rättspraxis och förarbeten till LAV innebär det att såväl överskott (skuld till abonnent) som underskott i verksamhetens ekonomiska redovisning (fordran på abonnent) ska utjämnas inom tre år eller fem år om det finns en plan. Enligt LAV ska kostnaderna för VA-verksamheten fördelas på de avgiftsskyldiga enligt vad som är skäligt och rättvist. Principen är att kostnader för de olika ändamålen (tjänsterna) dricks-, spill- och dagvatten ska fördelas på de fastigheter som är anslutna till respektive ändamål.

Verksamheten som utgör taxekollektivet består av kretslopp och vattennämnden samt det kommunalt ägda Gryaab AB vad det gäller rening av avloppsvatten. Gryaab AB ägs av 8 kommuner där Göteborg Stad är den största ägaren med 71 procent.

Enligt 30 § andra stycket LAV får medel avsättas till en fond för framtida nyinvesteringar, under förutsättning att avsättningen avser en bestämd åtgärd som finns fastställd i investeringsplanen.

Kretslopp och vattennämnden ansvarar för att till kommunfullmäktige bereda underlag för VA- och renhållningstaxor. Nämnden har beslutat att översända nämndens förslag till prislista 2027 och föreskrifter för vatten- och avloppstaxa att gälla från och med den 1 januari 2027. Förvaltningen för kretslopp och vatten presenterade två förslag för nämnden. Ett förslag med en fondering för råvattentäkt Mjörn och ett utan fondering. Kommunstyrelsen behandlar avfallstaxa 2027 vid samma möte som VA-taxan 2027.

Nämnden beslutade 2026-03-18 § 42 om investeringsnomineringar 2027 och långsiktig investeringsplan för åren 2027-2031 med utblick mot 2036. Kretslopp och vattennämndens investeringsbehov för vatten, avlopp och avfall perioden 2028–2036 uppgår till 18,4 mdkr där 17,7 mdkr avser investeringar inom VA-verksamheten. Förslaget för VA är cirka 1,5 mdkr högre än föregående års nominering. Nämndens förslag till investeringsvolym kommer enligt nämnden medföra ett långsiktigt behov av höjda taxor. Höjda avgiftsnivåer beror främst på stigande kapitalkostnader bestående av räntor och avskrivningar till följd av lånefinansiering. För hushållen kan detta innebära att avgiften för en vanlig villa på sikt fördubblas. Ökad låneskuld innebär en ökad räntekänslighet och därmed varierande avgifter.

För att tydliggöra VA-taxans effekter och för att underlätta jämförelser används följande typhus i branschen:

- Typhus A: Småhus (villa), ansluten till ändamålen dricks-, spill- och dagvatten. Tomtyta 800 kvadratmeter. Årsförbrukning 150 kubikmeter.
- Typhus B: Flerbostadshus med 15 lägenheter, ansluten till ändamålen dricks-, spill- och dagvatten. Två parallellkopplade vattenmätare Q34 (qn 2,5). Tomtyta 800 kvadratmeter. Årsförbrukning 2000 kubikmeter.

Andra avgifter

Taxans omfattar även så kallade Andra avgifter. Det är avgifter som tas ut när fastighetsägaren har beställt en åtgärd kopplad till sin användning av VA-tjänsterna eller när fastighetsägaren inte har uppfyllt sina skyldigheter enligt vattentjänstlagen och ABVA/KFVA (Allmänna bestämmelser för användande av den allmänna VA-anläggningen i Göteborg/Kommunala föreskrifter om användningen av den allmänna VA-anläggningen) i något avseende. Exempelvis omfattar Andra avgifter avstängning och påsläpp av vatten efter beställning från kund. Andra avgifter som ingår i taxan ska beräknas utifrån bedömd genomsnittlig självkostnad för respektive åtgärd. Inköpspriser för nya vattenmätare påverkar flera av avgifterna. Erfarenheter kring tidsåtgång har också beaktats. I nämndens förslag till prislista 2027 har vissa avgifter sänkts medan andra föreslås höjas betydligt. Förgävesavgifter har delats upp på tre typer för att möjliggöra bättre följsamhet till självkostnadsprincipen. Generellt har nämnden i förslag till prislista kompletterat med nya benämningar av mätarstorlekar som sedan ett par år finns i verksamheten. En ny dimension för dagvattensservis har tillkommit.

Förslag till föreskrifter för VA-taxa

För att underlätta konsekvent och rättvis tillämpning av taxan föreslår kretslopp och vattennämnden ett tillägg till § 3 Fastighetstyper, som syftar till att omhänderta otydlighet som kan uppstå när Skatteverkets taxering inte hunnit ändras när en tidigare småhusfastighet byggs om till flerbostadshus. Vidare föreslår nämnden en del justeringar av redaktionell karaktär.

VA-taxan utgör normgivning mot enskild och är i Göteborg fastställd av kommunfullmäktige genom två styrande dokument: Föreskrifter för VA-taxa samt Prislista. Senast beslutade version av föreskrifterna är gällande från 2025-01-01 och fastställdes av kommunfullmäktige 2024-11-21 § 468 och 2025-11-06 § 481 (utan ändring av föreskrifterna).

Förslag till VA-taxans bruksavgifter år 2027

Nedanstående tabell visar på raden Taxeförändring själva höjningen av nämndens intäkter från bruksavgifter i procent. Avgifterna förväntas höjas i genomsnitt med 6,5 (typhus villa) eller 8,1 procent (typhus flerbostadshus) 2027 och nämndens intäkter med 7,4 procent. Hur avgiftshöjningen slår för enskilda kunder beror på vilka typer av tjänster och vilken mängd som kunden nyttjar. Avgiftshöjningen varierar beroende på tjänst där exempelvis den rörliga avgiften för dricksvatten höjs procentuellt mest med cirka 21 procent samtidigt som exempelvis den fasta avgiften för spillvatten sjunker med cirka 6 procent. Taxan beräknas utifrån att 40 procent av nämndens intäkter från bruksavgifter ska komma från fasta avgifter och 60 procent från rörliga. När antalet abonnemang ökar något samtidigt som såld volym vatten minskar innebär det att de rörliga avgifterna höjs mer än de fasta avgifterna.

Förordat förslag A med fond [mnkr]	Utfall 2025	Budget 2026	Plan 2027	Preliminär plan 2028	Preliminär plan 2029
Taxeförändring intäkter från bruksavgifter	+16,7%	+8,1%	+7,4%	+12,3%	+6,3%
Totala intäkter	1690	1812	1941	2168	2300
Varav <i>taxeintäkter*</i>	1562	1688	1813	2036	2164
Totala kostnader	-1527	-1733	-1932	-2061	-2176
Varav <i>kapitalkostnader</i>	-394	-498	-598	-685	-758
Avsättning till fond			-125	-125	-125
Resultat (Förändring av skuld till abonnent)	163	79	-116	-18	-1
Skuld/fordran mot abonnent	56	135	19	1	0

Kretslopp och vattennämnden 2026-04-22 § 61

Kretslopp och vattennämndens förslag till taxa baseras på nämndens bedömning att behov av intäkter från abonnenterna ökar med 7,4 procent till totalt cirka 1,8 mdkr för år 2027 för att täcka kostnadsökning och avsättning till fond för råvattentäkt Mjörn. Avgifterna för dricks- och dagvatten 2027 föreslås öka mer än för avgifterna för spillvatten då dricks- och dagvatten har kommit längre i förnyelse genom investeringar och därmed har högre kapitalkostnader. Vidare föreslås de rörliga avgifter öka mer än de fasta avgifterna som en konsekvens av införandet av en fond för råvattentäkt Mjörn. De allra flesta hushåll och merparten av verksamheter är anslutna till alla tre ändamålen dricks-, spill- och dagvatten och påverkas därför främst av den sammanlagda taxeförändringen. Kapitalkostnaderna förväntas öka cirka 100 mnkr och motsvara ungefär 30 procent av kostnaderna och den nya avsättningen till fond motsvarar cirka 7 procent av kostnaderna. Bruksavgifterna motsvarar 99 procent och anläggningsavgifterna cirka en procent av de totala taxeintäkterna.

Det prognosticerade överskottet 2026 föreslås användas 2027 och innebär att avgifterna inte behöver höjas i den mån som kostnaderna ökar 2027. Prognosen är att nämnden kommer ha en fortsatt skuld till taxekollektivet med cirka 20 mnkr i slutet av 2027. Till 2028 prognosticeras skulden återbetalas till abonnent. I taxeärendet för 2026 förväntades avgiftshöjningen 2027 vara cirka 6 procent. Nämndens förslag till taxa för 2027 är något högre, 6,5 eller 8,1 procent. År 2028 och 2029 ger nämnden en indikation om ökning på cirka 12 procent 2028 och 6 procent 2029. Nämnden rapporterar att de i kommande taxeärende för 2028 kommer att ta ställning till om det kan vara lämpligt att jämna ut ökningen under 2028-2030. Nämnden har gjort övervägande kring att fonden ska vara tillräckligt stor för att påverka den totala låneskulden mer än försumbart samtidigt som ökningen av dricksvattenavgiften ska vara skälig.

Tabellen nedan visar bruksavgifterna i Göteborg 2022-2026 per år samt förslag för 2027 och beräkning för 2028-2029.

Brukningsavgift för typhus per år, (kr)	2022	2023	2024	2025	2026	Förslag 2027	Prognos 2028	Prognos 2029
Villa	7 730	8 275	9 362	11 090	11 866	12 639	14 200	15 000
Flerbostadshus (15 lägenheter)	60 309	64 897	73 747	87 129	92 946	100 521	112 600	119 400
<i>Per lägenhet</i>	<i>4 020</i>	<i>4 326</i>	<i>4 916</i>	<i>5 809</i>	<i>6 196</i>	6 701	7 500	8 000

Kretslopp och vattennämnden 2025-04-22 § 61 och stadsledningskontoret

Brukningsavgifterna för båda typhusen i Göteborg har ökat med cirka 64 procent från 2022 till förslaget för 2027. Vid en jämförelse med Malmö och Stockholm har Göteborg högst brukningsavgifter för 2026. Vid jämförelse med GR-kommunerna placerar sig avgiften i Göteborg i den lägre halvan för brukningsavgiften. Göteborgs placering gentemot andra kommuner har inte nämnvärt förändrats mellan 2025 och 2026. I en jämförelse med alla Sveriges kommuner har Göteborg en relativt låg brukningsavgift.

Fondering av vattentäkt Mjörn

Samtidigt som beslut om förslag till taxa för 2027 beslutade nämnden även om en kompletterande anvisning för fondering för investering Mjörn vattentäkt samt om att få i uppdrag att upprätta en fond för investering Mjörn vattentäkt. I nämndens förslag till VA-taxa för år 2027 har det tagits hänsyn till en avsättning till fond om 125 mnkr.

Göteborg har inte fonderat för VA med nuvarande lagstiftning (vattentjänstlagen, LAV, som trädde i kraft 2007) tidigare. Svenskt vatten har ännu ingen tillgänglig statistik kring medlemskommunernas fondering. Flera kommuner har startat investeringsfonder för att omhänderta oplanerade överskott i stället för att återföra till taxebetalarna genom sänkta avgifter kommande år. Ett exempel på en kommun som genomför planerade taxeökningar för fondering är Västerås som fonderar för kommande investering i PFAS-rening på vattenverk.

Inriktningsbeslut för råvattentäkt Mjörn beslutades av kommunfullmäktige 2026-05-28 § 194. Investeringsens totala budgetram för investering uppgår till 2,4 mdkr och förslag till VA-taxa inför 2027 innebär att staden påbörjar en årlig avsättning till en fond motsvarande 125 mnkr. Nämnden planerar enligt ärendet att avsättning kommer att göras i nästkommande 7 års taxeförslag och efter det beräknas fonden uppgå till 1 mdkr. När investeringen aktiveras innebär det 30 mnkr mindre i ränta per år (räntesats tre procent) och 20 mnkr mindre i avskrivningar än om fondering inte genomförs.

Göteborg säljer dricksvatten till Ale, Partille, Mölndal och Öckerö. Detta utgör sidoordnad verksamhet och regleras genom avtal mellan Göteborg och respektive kommun. I tjänsteutlåtandet av kretslopp- och vattenförvaltningen framkommer att grannkommunerna varken ska bidra till eller få ekonomisk nytta av fonden för investering Mjörn Vattentäkt.

Förslag till VA-taxans anläggningsavgifter år 2027

Kretslopp och vattennämnden föreslår att anläggningsavgifterna till år 2027 ska höjas med 7 procent med vissa undantag till totalt 430 275 kr för en typvilla och 1 054 750 kr för ett typhus flerbostadshus. Förslaget är en procent högre än vad nämnden prognosticerade i förslag för 2027 vid förslag till taxa 2026. Anläggningsavgifterna för typhus villa i Göteborg har ökat med cirka 41 procent från 2022 till förslaget för 2027 vilket motsvarar cirka 125 000 kr.

Det är upp till varje kommun att bestämma hur stor andel av kostnaderna för utbyggnaden av ledningsnätet som finansieras av kundernas anläggningsavgifter. Enligt kretslopp och vattennämnden ligger anläggningsavgifterna i Göteborg relativt högt jämfört med många andra kommuner. En del av förklaringen kan vara att det på grund av markförhållanden och platsbrist är kostsamt att bygga ut VA-anläggningen i Göteborg. En del kommuner väljer också att i högre grad än Göteborg finansiera VA-utbyggnaden med bruksavgifter i stället för med anläggningsavgifter. En lägre täckningsgrad innebär att investeringarna för att bygga ut VA till nya fastigheter i högre grad belastar de som redan ingår i taxekollektivet genom högre låneskuld för VA-verksamheten och högre bruksavgifter.

Kommunfullmäktige tillstyrkte 2018-12-20 § 18 ett förslag från kretslopp och vattennämnden om en inriktning för anläggningsavgiftens täckningsgrad om att uppnå 70 procent till år 2021. Kommunfullmäktige tillstyrkte även att en långsiktig plan för att uppnå föreslagen inriktning ska redovisas i samband med nämndens årliga förslag till VA-taxa. Nämnden planerar för att anläggningsavgifterna 2027–2036 utformas så att avgifterna löpande uppnår cirka 70 procents kostnadstäckning som ett rullande treårsmedelvärde.

Tabellen nedan visar investeringsutgifter, förändring av anläggningsavgifterna samt olika mått för täckningsgrad. Uppgifterna för 2028 och framåt innehåller stora osäkerheter och kan därför komma att ändras. Enligt uppgifter från förvaltningen för kretslopp och vatten räknar de med att anläggningsavgiften ökar i genomsnitt med 8 procent årligen fram till 2030.

Anläggningsavgifterna i Göteborg 2022-2026 per år samt förslag för 2027 och beräkning för 2028 visas i tabellen nedan.

Anläggningsavgift för typhus per år, (kr)	2022	2023	2024	2025	2026	Förslag 2027	Prognos 2028	Prognos 2029
Villa	305 000	320 000	332 750	365 500	402 150	430 275	463 000	506 000
Flerbostadshus (15 lägenheter)	743 500	781 250	814 625	894 250	985 650	1 054 750	1 135 000	1 239 000
Per lägenhet	49 566	52 083	54 308	59 617	65 710	70 317	76 000	83 000

Kretslopp och vatten 2025-04-23 § 78 och stadsledningskontoret

Stockholm har högre anläggningsavgifter för flerbostadshus (typhus B) medan Göteborg har högst anläggningsavgift för villa (typhus A). Anläggningsavgiften för typhus villa är den högsta i Göteborgsregionen (GR). I en jämförelse med alla Sveriges kommuner har Göteborg en relativt hög anläggningsavgift.

	2025 utfall	2026 prognos	2027 (förslag)	2028 (plan)	2029 (plan)	2030 (plan)
Investeringsutgifter för utbyggnad av VA-anläggningen [mnkr]	184	216	248	215	254	250
Förändring av taxans anläggningsavgifter	+10 %	+10 %	+7 %	+8 %	+9 %*	+8%
Täckningsgrad						

	2025 utfall	2026 prognos	2027 (förslag)	2028 (plan)	2029 (plan)	2030 (plan)
Respektive år	74%	58%	54%	67%	62%	68%
Rullande 3-årsmedel	61%	69%	61%	67%	61%	66%
Rullande 15-årsmedel	62%	62%	61%	62%	62%	64%

*Kretslopp och vattennämnden 2026-04-22 § 61 och stadsledningskontoret. *I nämndens handlingar står 7 procent men enligt förvaltningen är de korrekta uppgifterna 9 %.*

Ekonomiska osäkerheter och risker för VA-taxan

Som utgångspunkt för kretslopp och vattennämndens förslag till taxa finns nämndens 10-åriga ekonomiska planer. I dessa planer ingår nuvarande uppdrag och inkluderar inflation genom antagande om generella prisökningar om cirka tre procent årligen. I betänkandet Ökad VA-beredskap (SOU 2024:82) ingår flera förslag till ändringar i vattentjänstlagen som kan medföra betydande förändringar av ansvar och uppdrag för VA-huvudmännen. Nämnden utgår från att eventuella utökade uppdrag att försörja angelägna allmänna intressen finansieras med statliga medel.

Koncernbankens prognoser för kontokrediträntor per november 2025 ligger till grund för den 10-åriga planen. Räntesatsen förväntas stiga de närmsta åren.

Investeringsverksamheten har en mycket stor påverkan på taxekollektivets kostnader. Förslag till Investeringsnominering 2027-2031 med utblick mot 2036 grundar sig på förvaltningens långsiktiga verksamhetsplaner för dricksvattenförsörjning och avloppshantering. Avgiftsuttaget år 2036 bedöms vara ungefär dubbelt så högt 2036 som 2026. Nämnden räknar med årliga avgiftsökningar på i genomsnitt 7 procent. Även efter år 2036 finns ett behov av höjda avgifter särskilt för ändamålet spillvatten som påverkas av utbyggnad av avloppsreningsverket (Nya Rya). Total låneskuld för VA-verksamheten beräknas enligt nämnden uppgå till cirka 24 miljarder år 2036.

Förslag till ny prislista omfattar fondering av råvattentäkt Mjörn. Fondering är ett av de verktyg som finns tillgängliga för att begränsa ekonomisk börda och ekonomiska risker för framtida generationer. Kretslopp och vattennämnden menar samtidigt att utvecklingen mot allt högre skuldsättning, stegrande kapitalkostnader som påverkar upp till ett sekel framåt fortsätter även med fondering. Fondering kan utgöra ett bidrag till att begränsa effekterna men kan inte ensamt lösa utmaningarna kring långsiktig ekonomisk hållbarhet.

Stadsledningskontorets bedömning

Stadsledningskontoret gör ingen annan bedömning än den nämnden gjort om föreslagen taxenivå för brukningstaxa samt anläggningstaxa till år 2027 eller föreskrifter för VA-taxa.

Avgifterna får inte överskrida det som behövs för att täcka de kostnader som är nödvändiga för att ordna och driva VA-anläggningen. Kretslopp och vattennämndens förslag till taxa 2027 innebär att avgifterna höjs mindre än prognosticerad kostnadsökning för det enskilda året. Nämnden har sedan 2025 och 2026 (prognos) en skuld till abonnenterna då avgiften har varit högre än kostnaderna. Det överuttaget planerar nämnden att helt ha återställt i slutet av 2028.

Stadsledningskontoret kan konstatera att nämndens prognos per maj för år 2026 prognosticeras att bli cirka 15 mnkr bättre än vad som framkommer av nämndens taxeärende. Utifrån nämndens förslag till taxeutveckling för de kommande åren återställs nuvarande överuttag på en treårsperiod i enlighet med befintligt regelverk och praxis.

Kretslopp och vattennämnden bedömer att investeringen Mjörn Vattentäkt är lämplig för fondering och att fondering enligt nämndens förslag följer regleringen genom 30 § andra stycket LAV. Stadsledningskontoret gör ingen annan bedömning än nämnden. Vidare instämmer kontoret i nämndens förslag om att få i uppdrag att upprätta en fond för investering Mjörn vattentäkt och ordna den redovisning som krävs för fondens hantering.

Om kommunfullmäktige inte vill besluta om en fondering har förvaltningen tagit fram ett annat alternativ till prislista. Vidare kommer kommunfullmäktige att kunna ta ställning till varje års eventuella avsättning i samband med taxebeslut. Nämnden rapporterar att vid behov av att upplösa fonden i förtid behöver återbetalningen till taxekollektivet hanteras och har fört ett resonemang om ett sådant scenario. Kontoret konstaterar att det finns en viss ekonomisk risk liksom en förtroenderisk kopplat till ett behov av upplösning av fonden i förtid. Stadsledningskontoret ser positivt på nämndens förslag till fondering då fondering innebär att räntekostnaderna minskar redan innan investeringen är färdigställd. Vidare minskar en fondering behovet av lånefinansiering och håller därmed ned skuldtutveckling, räntekänslighet och finansiella kostnader. Nackdelen på kort sikt är att taxekollektivet får betala mer för nuvarande tjänster för dricksvatten. Avsättningen till fonden 2027 motsvarar cirka 7 procent av taxeuttagarna för året.

En hållbar utveckling på längre sikt

Stadsledningskontoret delar kretslopp och vattennämndens bedömning om att VA-kollektivet står inför en långsiktig avgiftshöjning. Brukningsavgifterna för en vanlig villa (typhus A) har höjts 64 procent från 7730 kr per år (2022) till 12 639 kr per år (förslag 2027). Om investeringstakten fortsätter enligt nämndens investeringsnomineringar 2027-2036 kommer motsvarande avgift år 2036 vara 23 931 kr vilket nästan är en fördubbling jämfört med förslaget till 2027. Nämnden rapporterar i samma investeringsnomineringar att år 2032 gör Gryaab AB:s kapitalkostnader (kopplat till Nya Rya) att taxekollektivets totala kapitalkostnader kommer att vara i nivå med totala övriga verksamhetskostnader. I taxeärendet för 2027 har nämnden inte särredovisat kostnader kopplat till Gryaab AB:s ansvarsområde då förvaltningen bedömer att kostnaderna inte är av den omfattningen att det särskilt behöver redogöras för dem.

Anläggningsavgifterna står för endast en procent av de totala taxeuttagarna samtidigt som avgiftsnivån har ökat väsentligt under en femårsperiod och nivån på anläggningsavgiften kan i vissa mindre projekt och områden utgöra en väsentlig del av byggkostnaden. Trots att anläggningsavgiften har ökat innebär nämndens förslag till 2027 endast en täckningsgrad på 61 procent (rullande tre års-medel) och 61 procent (rullande 15 års-medel). Göteborg har en hög anläggningsavgift jämfört med andra kommuner. Kommunfullmäktige beslutade 2018 om en långsiktig inriktning för anläggningsavgiftens utveckling med målet om en täckningsgrad på 70 procent till 2021. Vidare beslutade kommunfullmäktige att en långsiktig plan för att uppnå inriktningen om 70 procent täckningsgrad ska redovisas årligen i samband med nämndens förslag till VA-taxa. Enligt nämndens ärende är målsättningen att anpassa intäkterna från anläggningsavgifter för att täcka 70 procent av investeringsutgifterna för att bygga nytt ledningsnät och ansluta nya kunder. Kontoret konstaterar att det sista året som framgår av VA-ärendet är år 2030 och

där uppgår varken respektive år, rullande treårsmedel eller rullande 15-årsmedel till 70 procent. Förutom utfallet för året 2025 uppgår inga av de i detta ärende redovisade åren eller beräkningssätten till 70 procent. Kostnaderna för utbyggnad av VA-systemet ökar då såväl förtätning av staden som exploatering av nya områden är kostsamma. Samtidigt innebär strävan mot 70 procent täckningsgrad att anläggningsavgifterna torde öka ytterligare. Kontoret konstaterar att anläggningsavgiften har ökat med cirka 125 000 kronor mellan 2022 och förslag till avgift 2027 under en period då staden inte har haft någon långsiktig inriktning för anläggningsavgiftens utveckling. Med bakgrund av den bedömning som stadsledningskontoret gör av anläggningsavgiftens utveckling lämnar kontoret ett förslag till uppdrag till nämnden om att återkomma till kommunfullmäktige med ett förslag till förnyad inriktning för anläggningsavgiftens täckningsgrad samt beräkningsmodell för bedömning av täckningsgrad.

Det finns flera orsaker till den avgiftshöjning som pågår för taxekollektivet. Under 1960- och 1970-talet i Sverige gjordes stor offentlig utbyggnad av bostäder, skolor, gator och vägar. Det innebar att system för vatten och avlopp också behövde byggas ut. Denna utbyggnad kunde delvis ske med statligt stöd. Den tekniska livslängden för dessa anläggningar har succesivt tagit slut och därmed har behov av underhåll och ersättningar uppstått. Då stora delar av dessa anläggningar är färdigavskrivna innebär det att de i all väsentlighet inte heller påverkar nuvarande taxekollektivs avgifter. Enligt nämndens investeringsnomineringar 2027-2031 avser 40 procent (3,2 mdkr) av totala investeringsnomineringar reinvesteringar. Samtidigt finns idag inga nya statliga stöd för att genomföra reinvesteringarna. Det innebär en stor avgiftshöjning för nuvarande taxekollektiv då staden både ska reinvestera och underhålla det system av vatten och avlopp som nuvarande taxekollektiv visserligen utnyttjar men inte betalar avgift för. Vidare har kommunen att möta nyinvesteringsbehov som har uppstått till följd av befolkningsutvecklingen under 2010-talet.

I kommunfullmäktiges budget för 2026 konstateras att kapitalkostnaderna ökar kraftigt och att investerande nämnderna därför, i syfte att minska risken att allt större del av välfärdens finansiering går till kapitaltjänstkostnader, inför ordinarie budgetprocess ska värdera investeringar. Nämnderna ska redogöra för hur kostnader för kommunens investeringar och därmed även kommande kapitaltjänstkostnader kan minska genom prioriteringar, ändrade riktlinjer, minskade kostnader eller ökande intäkter. Kretslopp och vattennämnden skriver i sina investeringsnomineringar att det blir viktigt att fortsatt utveckla prioriteringsmodellerna för investeringar för att möjliggöra avvägningar mellan åtgärder. Nämnden omnämner också fondering som ett verktyg även om det inte minskar behovet av investeringar skapas ett bättre kassaflöde som minskar upplåningsbehovet över tid och den långsiktiga räntekostnaden och räntekänsligheten.

Förutom en växande befolkning och behov av reinvesteringar finns också ökade krav gällande bland annat klimatanpassning och säkerhet. Om användningen av renat vatten och vattenförbrukningen per person inte drastiskt förändras innebär de omständigheterna en långsiktig ökning av investeringar och kraftigt ökande avgifter för tjänster att tillhandahålla rent vatten och avlopp. Stadsledningskontoret kommer att följa nämndens fortsatta arbete med prioritering av investeringar, fondering och andra sätt för att ta ansvar för stadens kapitalkostnader. Kontoret konstaterar att kretslopp och vattennämndens investeringar har en stor påverkan på hela kommunens skuldutveckling.

Förutom att en hållbar ekonomisk utveckling av avgifterna finns det såväl ekologiska som sociala dimensioner som är viktiga att beakta. I Sverige har vi över tid haft en god tillgång till vatten samtidigt som vi använder renat dricksvatten till betydligt fler tjänster än bara att dricka. Vattenförbrukningen per person går ned i Göteborg men samtidigt har vi en hög vattenförbrukning per person i Sverige. Det finns ekologiska, sociala och ekonomiska skäl till att minska stadens vattenförbrukning och se över hur vi använder olika vattenkvaliteter och vilken avgift vi tar ut för olika vattenkvaliteter. Stadsledningskontoret kommer att fortsätta följa hur nämnden arbetar med hållbarheten i utvecklingen av taxan utifrån samtliga hållbarhetsdimensioner.

Ett förslag till lagändring, enligt Utökad VA-beredskap (SOU 2024:82), kan komma att belasta taxekollektivet om staten inte ansvarar för finansieringen. Syftet med lagförslaget är att stärka förmågan att leverera vattentjänster vid händelse av kris, höjd beredskap och då ytterst krig samt utifrån de nya förutsättningar som följer av ett förändrat klimat. Kretslopp och vattennämnden rapporterar att de utgår från att eventuella utökade uppdrag att försörja angelägna allmänna intressen finansieras med statliga medel. Kontoret delar nämndens bedömning om att kostnaderna borde finansieras av staten. Samtidigt ser kontoret en risk för att taxekollektivet kommer att belastas med kostnader för utökad beredskap även för allmänna intressen, något som Göteborgs Stad också lyfte i sitt remissvar över lagförslaget (kommunstyrelsen 2025-08-27 § 600). Lagförslaget bereds av Regeringskansliet men det finns inte någon information om när eventuella lagändringar kan komma att träda i kraft.

Sammanfattningsvis föreslår kontoret att kommunstyrelsen tillstyrker och överlämnar nämndens förslag till taxa och föreskrifter samt hemställer gällande uppdrag till budgetberedningen för beslut i samband med budget för 2027. Vidare föreslår kontoret att nämnden får i uppdrag att återkomma till kommunfullmäktige med ett förslag till förnyad inriktning för anläggningsavgiftens täckningsgrad samt beräkningsmodell för bedömning av täckningsgrad. Uppdraget föreslås återrapporteras av nämnden i samband med förslag till taxa för 2028.

Magnus Andersson

Ekonomidirektör

Eva Hessman

Stadsdirektör

Utdrag ur protokoll 4

Sammanträdesdatum: 2026-04-22

§ 61 KOV-2026-00277**Förslag till VA-taxa 2027****Beslut**

Enligt förvaltningens förslag:

1. Kretslopp och vattennämnden godkänner förvaltningens förslag till föreskrifter för VA-taxa, enligt bilaga 1 att gälla från 2027-01-01.
2. Kretslopp och vattennämnden godkänner förvaltningens förslag till prislista för VA-taxa enligt bilaga 3, Alternativ A med fondering, att gälla från 2027-01-01.
3. Kretslopp och vattennämnden godkänner förvaltningens förslag till kompletterande anvisning för fondering för investering Mjörn vattentäkt, enligt bilaga 4.
4. Kretslopp och vattennämnden sänder förslagen enligt 1, 2 och 3 ovan till kommunstyrelsen för fastställande i kommunfullmäktige.
5. Kretslopp och vattennämnden hemställer till kommunfullmäktige om att få i uppdrag att upprätta en fond för investering Mjörn vattentäkt och ordna den redovisning som krävs för fondens hantering.

Tidigare behandling

Kretslopp och vattennämnden fick information i ärendet 2026-03-18 § 36.

Handling

Förvaltningens tjänsteutlåtande daterat 2026-03-25, med bilagor.

Yrkande från SD, M, D och L, 2026-04-22, bilaga 1.

Yrkanden

Jöran Fagerlund (V) yrkar bifall till förvaltningens förslag.

Claes Björling (M), Daniel Frostlin (SD) och Kent Vahlén (L) yrkar bifall till eget yrkande.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition på yrkandena och finner bifall till förvaltningens förslag.

Omröstning begärs.

Omröstning

Godkänd voteringsproposition: "Ja" för bifall till förvaltningens förslag och "nej" för bifall till yrkande från SD, M, D och L.

Vid upprop röstar Jöran Fagerlund (V), Sofia Hvittfeldt (S), Abbas Moosavi (S), Gunnar Persson (MP) och Tim Eckerström (V) ja, medan Claes Björling (M), Arne Brorsson (D), Kent Vahlén (L) och Daniel Frostlin (SD) röstar nej.

Med fem ja-röster mot fyra nej-röster beslutar nämnden att bifalla förvaltningens förslag.

Reservationer

Daniel Frostlin (SD), Claes Björling (M), Kent Vahlén (L) och Arne Brorsson (D) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande.

Protokollsutdrag skickas till

Kommunstyrelsen

Dag för justering

2026-04-24

Vid protokollet

Sekreterare

Emilia Dahlstedt

Ordförande

Jöran Fagerlund

Justerande

Claes Björling

Kretslopp och vatten

Yrkande

2026-04-22

Dnr: KOV-2026-00277

Sverigedemokraterna, Moderaterna, Demokraterna, Liberalerna

Förslag till VA-taxa 2027

Förslag till beslut

I kretslopp och vattennämnden:

1. Kretslopp och vattennämnden godkänner förvaltningens förslag till föreskrifter för VA-taxa, enligt bilaga 1 att gälla från 2027-01-01.
2. Kretslopp och vattennämnden godkänner förvaltningens förslag till prislista för VA-taxa enligt bilaga 5, *Alternativ B* utan fondering.
3. Kretslopp och vattennämnden sänder förslagen enligt 1 och 2 ovan till kommunstyrelsen för fastställande i kommunfullmäktige.

Yrkandet

Den föreslagna VA-taxan, som innefattar fondering, innebär ytterligare avgiftshöjningar för hushållen utöver de redan ökade kostnaderna. Att i nuläget höja taxan ytterligare riskerar inte bara att belasta hushållen ekonomiskt, utan kan även uppfattas som en orimlig fördelning av kostnadsansvaret.

En sådan ordning innebär att dagens hushåll får bära kostnader som dels avser investeringar som tidigare generationer inte har finansierat, dels sådana som i praktiken gynnar framtida hushåll. Detta står i konflikt med grundläggande principer om rättvisa och en rimlig fördelning av kostnader över tid.

Mot denna bakgrund yrkar vi på förvaltningens förslag i enlighet med *alternativ B*, utan fondering.

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2026-03-25

Ärendenummer KOV-2026-00277

Handläggare

Lisa Ahnoff, Hans Clausen

Telefon:

E-post: lisa.ahnoff@kretsloppochvatten.goteborg.se

Förslag till VA-taxa 2027

Förslag till beslut

I Kretslopp och vattennämnden:

1. Kretslopp och vattennämnden godkänner förvaltningens förslag till föreskrifter för VA-taxa, enligt bilaga 1 att gälla från 2027-01-01.
2. Kretslopp och vattennämnden godkänner förvaltningens förslag till prislista för VA-taxa enligt bilaga 3, *Alternativ A med fondering*, att gälla från 2027-01-01.
3. Kretslopp och vattennämnden godkänner förvaltningens förslag till kompletterande anvisning för fondering för investering Mjörn vattentäkt, enligt bilaga 4.
4. Kretslopp och vattennämnden sänder förslagen enligt 1, 2 och 3 ovan till kommunstyrelsen för fastställande i kommunfullmäktige.
5. Kretslopp och vattennämnden hemställer till kommunfullmäktige om att få i uppdrag att upprätta en fond för investering Mjörn vattentäkt och ordna den redovisning som krävs för fondens hantering.

Sammanfattning

Kretslopp och vattennämnden ska besluta om förslag till VA-taxa. Nämnden informerades om ärendet 2026-03-18, § 36. Förslaget ska utgöra underlag för kommunfullmäktiges beslut om taxa som ska gälla från 1 januari 2027.

Förvaltningen föreslår genom *Alternativ A*, att intäkter från bruksavgifter höjs med 125 mnkr, där de 125 mnkr tas ut genom höjda avgifter för dricksvatten, och avsätts i en ny fond för investeringen Mjörn Vattentäkt. Mjörn Vattentäkt är en planerad åtgärd som höjer leveranssäkerheten och är till nytta för alla som har kommunalt dricksvatten. Fonden byggs upp till sammanlagt 1 miljard kronor, genom årliga avsättningar under 8 år, och syftar till att begränsa skuldsättning, räntekostnader och effekter av avskrivningar. Fondering för nyinvesteringar inom VA möjliggörs genom vattentjänstlagen § 30.

Förutsättningarna för att starta fondering under 2027 bedöms vara gynnsamma, till följd av ett förväntat positivt resultat under 2026. Förslaget innebär att skuld till abonnent som beräknas uppgå till ca 135 mnkr vid utgången av 2026 till stora delar återställs under 2027. För typhus A (villa) ger förslaget en avgiftsökning på 6,5 procent, och för typhus B (lägenhetshus) 8,1 procent.

Förvaltningen presenterar även *Alternativ B* utan fondering, där återställandet av skuld till abonnent fördelas mellan 2027 och 2028. Alternativ B innebär en avgiftsökning på drygt 4 procent för typhusen.

Ökande kapitalkostnader till följd av nödvändiga investeringar driver VA-taxans bruksavgifter uppåt, så att taxan i princip behöver fördubblas under tio år till 2036.

Förvaltningen föreslår att anläggningsavgifterna för 2027 höjs med 7 procent.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Förvaltningen föreslår genom *Alternativ A* att en ny fond skapas för investering Mjörn Vattentäkt. Syftet med fonden är att begränsa behovet av upplåning, att minska räntekostnader och begränsa inlåsnings effekterna av ökande kapitalkostnader. Fonden bidrar redan under uppbyggnadsfasen till lägre räntekostnader, och efter att investeringen aktiverats ska fonden upplösas i takt med avskrivningarna som med nuvarande avskrivningstider uppgår till 80 år.

Mjörn Vattentäkt är en planerad åtgärd som höjer leveranssäkerheten och är till nytta för alla som har kommunalt dricksvatten. Fonden byggs därför upp genom VA-taxans brukningsavgifter för dricksvatten.

I förvaltningens förslag till VA-taxa 2027 (*Alternativ A*) höjs intäkterna från brukningsavgifter med 125 mnkr, där de 125 mnkr tas ut genom höjda avgifter för dricksvatten, och avsätts i en ny fond för investeringen Mjörn Vattentäkt. Förslaget innebär att skuld till abonnent som beräknas uppgå till ca 135 mnkr vid utgången av 2026 till stora delar återställs under 2027. Därmed skapas ett utrymme för att höja dricksvattenavgifterna för fonden utan att den sammanlagda avgiftsökningen blir så stor.

Verksamhetens kostnader (oavsett fond) ökar mer för ändamålen dricksvatten och dagvatten, än för ändamålet spillvatten till 2027. En orsak till denna skillnad är att verksamheten kommit längre med att genomföra nödvändiga investeringar inom dricksvattenområdet, så som ledningsförnyelse, stomnätsutbyggnad och ultrafilteranläggning på Alelyckans vattenverk som driftsätts under 2026. Kostnader för ändamålet spillvatten beräknas öka mer inom de närmsta 10-15 åren, där viktiga åtgärder inom avloppspumpkedjor och längre fram avloppsreningsverk är planerade.

Intäktsunderlaget är relativt stabilt. Antalet debiterbara abonnemang bedöms öka något som en konsekvens av att staden växer. Såljd volym vatten bedöms samtidigt minska något.

Sammantaget innebär förändringarna, med Göteborgs taxekonstruktion, att avgifterna för dricks- och dagvatten 2027 behöver öka i förhållande till avgifterna för spillvatten – och att rörliga avgifter behöver öka i förhållande till fasta. De allra flesta hushåll och merparten av verksamheter är anslutna till alla tre ändamålen dricks-, spill- och dagvatten, och påverkas därför främst av den sammanlagda taxeförändringen.

Effekter på branschens typhus av förslaget till VA-taxa 2027 visas i tabell 1 nedan. För ett hushåll i typhus A ökar avgiften med knappt 65 kronor per månad. För typhus B ökar avgiften med 42 kronor per lägenhet och månad.

Tabell 1. Effekter av föreslagen VA-taxa 2027 – *Alternativ A: Fondering 125 mnkr, ingen övrig intäktsökning.* : Ökning i procent och kronor, samt avgift år 2027 inklusive moms för branschens typhus*.

	Typhus A		Typhus B	
	Ökning % (kr)	Avgift 2027	Ökning % (kr)	Avgift 2027
Brukningsavgift	+6,5% (+774)	12 639 kr/år	+8,1 % (+7 575)	100 521 kr/år
Anläggningsavgift	+7,0 % (28 125)	430 275 kr	+7,0 % (69 100)	1 054 750 kr

*) Typhus A är en villa, och Typhus B ett flerbostadshus med 15 lägenheter. För komplett definition av typhusen, se sidan 6.)

De av stadens övriga nämnder och bolag som har fastigheter och eller verksamheter med anslutning till kommunalt VA påverkas på samma sätt som övriga abonnenter.

Stadsmiljöförvaltningen betalar dagvattenavgift som förvaltare av allmän platsmark. Det förordade *Alternativ A* innebär att dagvattenavgifterna för allmän platsmark höjs med +1,6 % 2027, och den måttliga ökningen (som är lägre än utvecklingen av kostnaderna för dagvattenhanteringen) beror på återställande av det förväntade plusresultat 2026.

Förvaltningen presenterar även ett *Alternativ B* för VA-taxa 2027 utan fondering, med intäktsökning på 4 procent. Att återställa hela skulden under 2027 utan fondering innebära en intäktssänkning om 1 procent. Anledningen till att förvaltningen inte föreslår detta som ett alternativ är att det skulle medföra ett mycket stort ökningsbehov om cirka 16 procent redan 2028, för att matcha kostnadsutvecklingen.

Göteborg är i början av en mångårig period med betydande taxeökningsbehov. Omfattande behov av förnyelse och nyinvesteringar utgör den enskilt viktigaste förklaringen till kostnadsökningarna, och kapitalkostnadernas andel av det som finansieras med VA-taxa ökar kraftigt. Investeringar som görs i nuläget påverkar kostnaderna för VA-kollektivet under många decennier framåt genom ökande låneskuld och långa avskrivningstider. Över tid bedömer förvaltningen att brukningsavgifterna behöver öka betydligt, till ungefär dubbla nivån 2036 jämfört med 2026. VA-taxans avgifter behöver öka betydligt även efter 2036, särskilt för ändamålet spillvatten som påverkas av utbyggnad av avloppsreningsverket (Nya Rya).

Bedömning ur ekologisk dimension

Vatten är vår viktigaste naturresurs. Avloppsverksamheten syftar till att skydda vattendrag, sjöar och hav från föroreningar och övergödning, genom att omhänderta spill- och dagvatten på ett miljömässigt hållbart sätt.

En av flera viktiga investeringsprojekt som medför behov av taxeökningar är *Alelyckan ultrafilter*. Projektet syftar till att förbättra leveranssäkerheten av dricksvatten och skyddet mot vattenburen smitta, och bidrar till att stärka förmågan att leverera dricksvatten i ett förändrat klimat. Ultrafilteranläggningen på Alelyckan driftsätts under 2026.

Användningen av dricksvatten per ansluten person sjunker, vilket påverkar intäktsunderlaget negativt samtidigt som det är en önskad utveckling och mycket värdefullt utifrån ekologisk hållbarhet. Minskad användning av dricksvatten har stor potential att bidra till miljö- och klimatmål, och påverkar i hela kedjan från råvattenintag, via vattenverk, distribution, inom fastigheter, avloppsledningsnät och avloppsrening. VA-taxan i Göteborg har en relativt stor andel rörlig avgift, vilket stöder fortsatt minskad dricksvattenanvändning. Kretslopp och vatten kommer under 2026-2028 arbeta med

projektet ***Göteborg visar vägar till hållbar dricksvattenanvändning***, ett så kallat omställningslabb som drivs med stöd från Vinnova inom Water Wise Societies. Förvaltningen kommer inom detta projekt bland annat utforska hur framtidens taxe- och avgiftsmodeller kan stödja en hållbar utveckling genom minskad dricksvattenanvändning i flerbostadshus och verksamheter.

Bedömning ur social dimension

Utan en stabil vattenförsörjning och en välfungerande avloppshantering blir ett samhälle snabbt mycket sårbart. Vår ekonomi, välfärd och befolkning är helt beroende av att rent vatten kommer ur kranen, att smutsigt vatten renas och att regnvattnet tas omhand.

Göteborg är inne i en flerårig fas där VA-taxan behöver höjas för att finansiera de nödvändiga kostnaderna för VA-verksamheten. När VA-taxan höjs blir den en alltmer kännbar kostnadspost för de som ska betala antingen direkt som fastighetsägare, eller indirekt via hyran. Enligt vattentjänstlagen ska de kostnader som är nödvändiga för att ordna VA-tjänsterna fördelas på de betalningsskyldiga på ett skäligt och rättvist sätt.

Göteborg och huvuddelen av övriga Sverige, står inför kraftigt ökande skuldsättning och ökande kapitalkostnader till följd av nyinvesteringar och förnyelse som behövs för att VA-verksamheten ska fungera även framåt. I nuläget är det endast en liten del av de VA-anläggningar och ledningar som är i drift som genererar kapitalkostnader, vilket beror på tidigare skattefinansiering och förändrade redovisningsprinciper. Fördelning av ekonomisk börda och ekonomiska risker mellan nuvarande och kommande generationer av taxekollektiv behöver beaktas i beslut som rör finansiering av VA. Förvaltningen bedömer att fondering bidrar till att begränsa den framtida skuldsättningen, samtidigt som fler förändringar kan behövas framöver för att mildra de ekonomiska risker och inlåsnings effekter som VA-investeringar nu kan ha på framtida generationer.

Bilagor som ingår i beslutsunderlaget

1. Förslag till Föreskrifter för VA-taxa, att gälla från 2027-01-01
2. Sammanställning av föreslagna ändringar i Föreskrifter för VA-taxa
3. Prislista VA-taxa 2027 Alternativ A med fondering
4. Förslag till kompletterande regelverk för fond för investering Mjörn Vattentäkt (gäller alternativ A)
5. Prislista VA-taxa 2027 Alternativ B intäktsökning 4 procent utan fondering
6. Sammanställning av justeringar i prislistans upplägg (gäller både Alternativ A och B)
7. Statistik över VA-taxans utveckling i Göteborg
8. Statistik över VA-taxa i svenska kommuner 2026

Expedieringskrets

Kommunstyrelsen

Beskrivning av ärendet

Kretslopp och vattennämnden ska besluta om förslag till VA-taxa, som ska gälla från 1 januari 2027. VA-taxan består av *föreskrifter* och *prislista*. I ärendet presenteras två alternativ till prislista, ett med och ett utan fondering. Efter beslut senast i april 2026 ska nämndens förslag skickas till stadsledningskontoret och kommunstyrelsen, för beredning av beslut i kommunfullmäktige.

Bakgrund

Vattentjänstlagen styr hur VA-taxan utformas

Vatten är vår viktigaste naturresurs. Utan en stabil vattenförsörjning och en välfungerande avloppshantering blir ett samhälle snabbt mycket sårbart. Vår ekonomi, välfärd, miljö och befolkning är helt beroende av att rent vatten kommer ur kranen, att smutsigt vatten renas och att regnvattnet tas omhand. Kretslopp och vatten har i uppdrag att fullgöra det lagstadgade ansvar staden har för en säker, effektiv och miljömässigt hållbar allmän vattenförsörjning och avloppshantering.

Enligt vattentjänstlagen - Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster - kan de kostnader som är nödvändiga för att tillhandahålla vattenförsörjning och avloppshantering finansieras genom taxor. Taxorna kan delas in i **brukningsavgifter** (årlig avgift) och **anläggningsavgifter** (engångsavgift för anslutning till det allmänna VA-systemet).

En grundläggande princip i vattentjänstlagen är att VA-verksamhetens behov av finansiering ska baseras på det som är **nödvändiga kostnader** för att leverera allmänna VA-tjänster. VA-verksamheten ska även drivas enligt självkostnadsprincipen, som finns i såväl kommunallagen som i vattentjänstlagen. Enligt rättspraxis och propositionen till vattentjänstlagen innebär det att såväl överskott ("skuld till abonnent") som underskott ("fordran på abonnent") i verksamhetens ekonomiska redovisning ska utjämnas inom tre år – fem år kan accepteras om det finns en plan. Enligt vattentjänstlagen ska kostnaderna för VA-verksamheten fördelas på de avgiftsskyldiga enligt vad som är **skäligt och rättvist**. Principen är att kostnader för de olika ändamålen (tjänsterna) dricks-, spill- och dagvatten ska fördelas på de fastigheter som är anslutna till respektive ändamål.

Enligt vattentjänstlagen 30 § får medel avsättas till en fond för framtida nyinvesteringar, under förutsättning att avsättningen avser en bestämd åtgärd som finns fastställd i investeringsplan.

Vattentjänstlagen är en så kallad speciallag, vilket innebär att när en fråga är reglerad i vattentjänstlagen gäller dessa regler före allmänna lagar såsom kommunallagen eller skadeståndslagen.

Göteborgs taxekonstruktion

VA-taxan i Göteborg utgörs av *Föreskrifter för VA-taxa* och *Prislista VA-taxa*.

Brukningsavgifter

Brukningsavgiften är en årlig avgift, och de viktigaste beståndsdelarna är:

- Fast avgift för dricksvatten och spillvatten, som baseras på storlek på vattenmätaren. De flesta fastigheter i Göteborg är anslutna till både dricks- och spillvatten, men undantag finns.
- Fast avgift för dagvatten, som baseras på dagvattensservisens dimension. En relativt stor andel av fastigheterna i Göteborg har inte denna vattentjänst.

- Rörlig avgift för dricksvatten och spillvatten, som baseras på uppmätt volym använt dricksvatten.

Taxeintäkterna från brukningsavgifter beror på hur stora de ingående avgifterna i taxans prislista är, på hur många debiterbara objekt per tjänst (t ex antal fastigheter med viss storlek på vattenmätare), samt på hur många kubikmeter vatten som köps.

Förvaltare av allmän platsmark betalar fast dagvattenavgift för vissa ytor uppdelat på hårdgjorda och icke hårdgjorda ytor.

Taxans omfattar även så kallade **Andra avgifter** – det är avgifter som tas ut när fastighetsägaren har beställt en åtgärd, kopplat till sin användning av VA-tjänsterna, eller när fastighetsägaren inte har uppfyllt sina skyldigheter enligt vattentjänstlagen och ABVA/KFVA i något avseende. Exempelvis omfattar Andra avgifter *Avstängning och påsläpp av vatten efter beställning från kund*.

Anläggningsavgifter

Kretslopp och vatten utvidgar verksamhetsområde och bygger nytt ledningsnät för att ansluta nya kunder. Denna VA-utbyggnad genomförs i tre olika typer av projekt:

- Exploateringsinvesteringar - nya detaljplaneområden som initieras och genomförs samordnat av staden.
- VA-upprustning - ledningsnät byggs till områden med befintlig bebyggelse för att ersätta enskilda anläggningar. Upprustningen initieras och genomförs av Kretslopp och vatten för att efterleva krav i LAV på allmän VA-anläggning i samlad bebyggelse.
- Förtätningar - servisledning till nya avstyckningar inom befintligt verksamhetsområde initieras av fastighetsägaren och genomförs av Kretslopp och vatten.

En del av dessa investeringskostnader finansieras med anläggningsavgifter, som betalas av de fastigheter som får en ny anslutning till allmänt ledningsnät. Den del av kostnaderna som inte täcks av anläggningsavgifter finansieras via brukningsavgifterna, den årliga avgift som betalas av alla abonnenter. Kostnadstäckningen för de tre typerna av VA-utbyggnad skiljer sig mycket åt, och skillnaderna är också stora från projekt till projekt. Vanligen uppstår merparten av förvaltningens utgifter för utbyggnad av VA till ett visst område ett tidigare år än inkomsterna. Därför följs täckningsgrad upp som medelvärden över flera år. Inkomsterna från anläggningsavgifterna periodiseras så att intäkterna fördelas på 80 år.

Definition av VA-branschens typhus

För att tydliggöra VA-taxans effekter, och för att underlätta jämförelser, används följande typhus i branschen:

Typhus A: *Småhus (villa), ansluten till ändamålen dricks-, spill- och dagvatten. Tomtyta 800 kvadratmeter. Årsförbrukning 150 kubikmeter.*

Typhus B: *Flerbostadshus med 15 lägenheter, ansluten till ändamålen dricks-, spill- och dagvatten. Två parallellkopplade vattenmätare Q₃₄ (qn 2,5). Tomtyta 800 kvadratmeter. Årsförbrukning 2000 kubikmeter.*

Tidigare politiska beslut och handläggning som påverkar VA-taxan

Enligt vattentjänstlagen ska kommunfullmäktige besluta om taxeföreskrifter. I Göteborg beslutar kommunfullmäktige även om avgifternas storlek. Kommunen kan välja att finansiera VA-verksamheten som följer av vattentjänstlagen med skattemedel, men det är ovanligt. Göteborg, liksom de allra flesta kommuner i Sverige har full kostnadstäckning via taxan. Däremot skattefinansieras exempelvis verksamhet som rör dagvatten och skyfall utöver kommunens skyldigheter i vattentjänstlagen. VA-taxan utgör normgivning mot enskild och är i Göteborg fastställd av kommunfullmäktige genom två styrande dokument; ***Föreskrifter för VA-taxa*** samt ***Prislista***. Senast beslutade versioner är gällande från 2026.01-01 och fastställdes av kommunfullmäktige 2026-11-06 § 481 (SLK-2025-01040)

Stadens budget för 2025 omfattade en skrivning att alla investerande nämnder ska ”... redogöra för hur kostnader för kommunens investeringar och därmed även kommande kapitaltjänstkostnader kan minska genom prioriteringar, ändrade riktlinjer, minskade kostnader eller ökande intäkter”. Under år 2025 har förvaltningen undersökt fondering med start 2027 som ett sätt att bidra till att begränsa skuldsättning och framtida kapitalkostnader till följd av investeringar.

Kretslopp och vattennämnden beslutade 2026-02-04 § 21 KOV-2025-02704 om ett förslag till nya kommunala föreskrifter om användningen av den allmänna VA-anläggningen (KFVA) som ska ersätta ABVA 2017. Förslaget har sänts till kommunstyrelsen för fastställande i kommunfullmäktige.

Brukningssavgifterna består av rörliga och fasta delar. Vid beräkning av VA-taxans brukningssavgifter fördelas intäktsbehovet så att 40 procent tas ut genom fasta avgifter och 60 procent genom rörliga avgifter. Denna fördelning av fast/rörlig del har funnits sedan lång tid i Göteborg, och nämnden beslutade 2024-06-12, §135 (0355/24) att avslå förslag om att öka den fasta andelen. En hög rörlig del ger incitament att begränsa vattenförbrukningen.

Sedan 2018 arbetar förvaltningen med målsättningen att anpassa intäkterna från anläggningsavgifter så de täcker 70 procent av investeringsutgifterna för att bygga nytt ledningsnät och ansluta nya kunder. Detta utifrån ett beslut i Kommunfullmäktige 2018-12-20 § 18. En långsiktig plan för att uppnå inriktningen om 70% täckningsgrad ska redovisas årligen i samband med nämndens förslag till VA-taxa.

Det styrande dokumentet ”Göteborgs Stads anvisning för hantering av taxor och avgifter” reglerar innehåll och handläggning av taxeärenden och där framgår att ett förslag till taxa för nästkommande år ska beslutas av nämnden senast i april.

Genom stadens budget för 2024 fick Kretslopp och vatten ett uppdrag att utreda differentierad VA-taxa som styr mot ökad lokal hantering av dagvatten. Utredningen resulterade i förslag att bibehålla nuvarande taxekonstruktion för dagvatten och de incitament som finns för allmän platsmark och övrig fastighet – och införa ändringar i ABVA (KFVA) som stärker förutsättningarna att styra genom kravställan. (Kretslopp och vattennämnden 2026-01-21 §10 KOV-2024-00762)

Kretslopp och vattennämndens regler för ekonomisk planering, budget och uppföljning samt fondering för framtida investeringar Kretslopp och vattennämnden 2023-09-20

§155, 0652/23, kompletterar Göteborgs stads regler för ekonomisk planering, budget och uppföljning.

Ekonomiska förutsättningar

Nuläge utifrån ekonomiskt utfall 2025 och budget 2026

VA-verksamhetens resultat för året uppgår till 163 miljoner kronor, vilket är mer än 100 miljoner kronor över budget. Överskottet förklaras av bland annat lägre kostnader för delar av driften till följd av gynnsamma väderförhållanden, lägre elpriser och av vakanser som gett lägre kostnader för personal samt lägre räntekostnader.

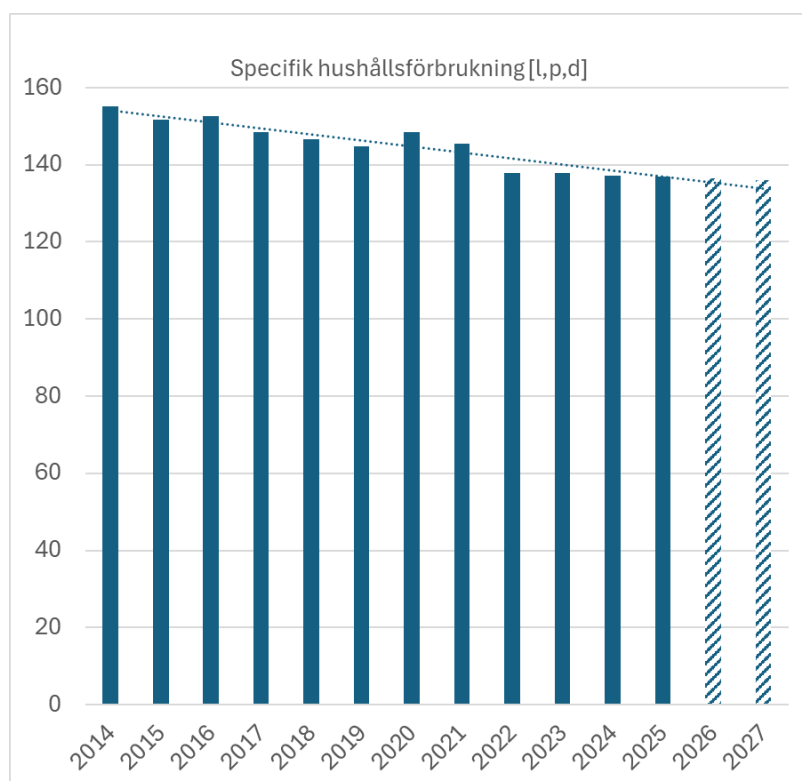
Resultatet innebär att VA-verksamheten övergår från att ha en fordran på abonnenterna till att ha en skuld till abonnenter om 55 miljoner kronor. För taxeärendet inför 2027 innebär överskottet att ökningsbehovet är lägre än vad som beskrivits i taxeärendet för 2026.

Utifrån beslutad taxa och budget för 2026 beräknas en skuld till abonnent uppgå till 135 mnkr vid utgången av 2026.

Förändringar innebär att rörliga avgifter ökar mer än fasta, och dricksvattenavgifter mer än spillvatten

Taxeintäkterna från bruksavgifter beror på hur stora de ingående avgifterna i taxans prislista är, på hur många debiterbara objekt per tjänst (t ex antal fastigheter med viss storlek på vattenmätare), samt på hur många kubikmeter vatten som köps. Förvaltningens prognos för 2027 är att intäktsunderlaget är relativt stabilt och likt 2025-2026, men att antalet debiterbara objekt ökar något, samtidigt som såld volym vatten minskar något.

Dricksvattenanvändningen per person i hushållen har minskat det senaste decenniet, se figur 1 nedan. Minskad dricksvattenanvändning har stor potential att bidra till långsiktiga hållbarhetsmål och är därför en önskad utveckling även om det innebär minskat debiteringsunderlag.

Figur 1. Hushållens köp av dricksvatten i liter per ansluten person och dygn. Uppmätta värden för 2014-2025, och prognos för 2026-2027.

Taxan beräknas utifrån att 40 procent av intäkterna från bruksavgifterna ska komma från fasta avgifter, och 60 procent från rörliga. När antalet abonnemang ökar något samtidigt som såld volym vatten minskar något, innebär det att de rörliga avgifterna höjs i förhållande till de fasta.

Taxan beräknas också utifrån att varje ändamål dricks-, spill- och dagvatten, i princip ska bära sina beräknade kostnader. VA-verksamhetens kostnader för ändamålen dricks- och dagvatten ökar mer än för spillvatten, vilket innebär att avgifterna för spillvatten blir lägre i förhållande till de övriga ändamålen (gäller även i alternativet utan fondering).

Ekonomiska förutsättningar för år 2027 och framåt

Som utgångspunkt för detta taxeärende finns förvaltningens 10-åriga ekonomiska planer. I dessa planer ingår nuvarande uppdrag, och inkluderar inflation genom antagande om generella prisökningar om cirka 3 procent årligen.

I SOU 2024:82 Ökad VA-beredskap ingår flera förslag till ändringar i vattentjänstlagen som kan medföra betydande förändringar av ansvar och uppdrag för VA-huvudmännen. Förvaltningen utgår från att eventuella utökade uppdrag att försörja angelägna allmänna intressen finansieras med statliga medel.

Koncernbankens prognoser för kontokrediträntor per november 2025 ligger till grund för den 10-åriga planen. Räntesatsen förväntas stiga de närmsta åren.

Förslaget till investeringsnominering lyfts i separat ärende (KOV-2025-03253).

Detta taxeärende syftar till att beskriva hur VA-taxans avgifter kan revideras för att ge intäkter som täcker verksamhetens kostnader.

Omfattande investeringbehov påverkar taxeutvecklingen på kort och lång sikt

Investeringsverksamheten har en mycket stor påverkan på förvaltningens kostnader och därmed på intäktsbehovet. Förslag till **Investeringsnominering 2027-2031 med utblick mot 2036**, tas upp för beslut i nämnden 2026-03-18 (KOV-2025-03253) parallellt med informationsärendet för VA-taxan. Förslaget till investeringsnomineringar grundar sig på förvaltningens långsiktiga verksamhetsplaner för dricksvattenförsörjning och avloppshantering.

Intäktsbehovet år 2036 bedöms vara ungefär dubbelt så högt 2036 som 2026, och motsvara årliga ökningarna på omkring 7 procent i genomsnitt. Prognos för brukningsavgifterna för typhusen är också en fördubbling under tio år fram till 2036. Intäkterna behöver öka betydligt även efter 2036, särskilt för ändamålet spillvatten som påverkas av utbyggnad av avloppsreningsverket (Nya Rya).

Ännu större genomsnittliga ökningarna än så kan vara motiverade det närmsta decenniet, för att bryta trenden med allt större skuldsättning. Huvuddelen av de ledningar och anläggningar som nu är i drift och ger nytta till taxekollektivet genererar inte några kapitalkostnader. Detta beror på att mycket av VA-utbyggnaden historiskt har skattefinansierats, och att andra delar är direkt- eller färdigavskrivna. Detta ger stor nytta i förhållande till nuvarande taxenivå – men innebär också med nuvarande finansierings- och redovisningsprinciper att förnyelse framåt resulterar i ökande skuld och kapitalkostnader. Tillsammans med nyinvesteringar som behövs för att möta nya krav, klimatförändringar och en växande stad innebär detta utmaningar avseende långsiktig ekonomisk hållbarhet. Samtidigt är välfungerande VA-system en grundläggande förutsättning för att samhället ska fungera och för social och ekologisk hållbarhet.

Förutsättningar för investeringsfond – Projekt Mjörn Vattentäkt

Projekt Mjörn Vattentäkt omfattar nyinvesteringar i pumpanläggning och ledningar för att möjliggöra råvattenuttag från Mjörn till Göteborgs vattenverk. Projektet innebär en ny nytta för hela taxekollektivet inom ändamålet dricksvatten, i form av en ny kompletterande råvattentäkt som ger ökad redundans. Projektet är utpekad som en prioriterad åtgärd i Kretslopp och vattennämndens Långsiktig verksamhetsplan dricksvattenförsörjning 2024 – 2027, för att nå målet om ökad leveranssäkerhet och även målet om hälsomässigt säkert vatten. Genomförandefasen är planerad till perioden 2030-2033, och projektet är inarbetat i Kretslopp och vattens långsiktiga investeringsplaner och investeringsnomineringar. Ärende om inriktningsbeslut för fortsatt planering och förprojektering av Mjörn Vattentäkt, se KOV-2025-20330, KVN 2025-12-10 § 117.

Göteborg har inte fonderat för VA med nuvarande lagstiftning (vattentjänstlagen som trädde i kraft 2007) tidigare. Svenskt vatten har ännu ingen tillgänglig statistik kring medlemskommunernas fondering. Flera kommuner har startat investeringsfonder för att omhänderta (eventuellt oplanerade) överskott, så att avsättning gjorts till fond i stället för att återföras till taxebetalarna genom sänkta avgifter kommande år. Ett exempel på en kommun som genomför planerade taxeökningar för fondering är Västerås, som fonderar för kommande investering i PFAS-rening på vattenverk.

Förvaltningens bedömning

Föreskrifter för VA-taxa justeras för ökad tydlighet

Förslag till föreskrifter för VA-taxa att gälla från 1 januari 2027 finns i bilaga 1. En sammanställning av ändringar i föreskrifterna finns i bilaga 2.

För att underlätta konsekvent och rättvis tillämpning av taxan föreslår förvaltningen ett tillägg till § 3 Fastighetstyper, som syftar till att omhänderta otydlighet som kan uppstå när Skatteverkets taxering inte hunnit ändras när en tidigare småhusfastighet byggs om till flerbostadshus.

Dessutom föreslås en del justeringar av redaktionell karaktär.

VA-taxans prislista uppdateras – mätartyper och beräknade självkostnadspriser

VA-taxans prislista kompletteras med de nya benämningar av mätarstorlekar som sedan ett par år finns i verksamheten. En ny dimension för dagvattensservis har tillkommit. Detta innebär ingen ändring i taxekonstruktion.

De så kallade Andra avgifter som ingår i taxan ska beräknas utifrån bedömd genomsnittlig självkostnad för respektive åtgärd.

Inköpspriser för nya vattenmätare påverkar flera av avgifterna. Erfarenheter kring tidsåtgång har också beaktats. En del avgifter har sänkts, andra höjts betydligt.

Förgävesavgifter har delats upp på tre typer, för att möjliggöra bättre följsamhet till självkostnadsprincipen.

I bilaga 6 redovisas alla generella ändringar i prislistans upplägg.

Anläggningsavgifter höjs med 7 %

Förvaltningen föreslår att anläggningsavgifterna höjs med ca 7 %. Förvaltningen planerar för att anläggningsavgifterna 2027–2036 utformas så att avgifterna löpande uppnår cirka 70 procents kostnadstäckning som ett rullande treårsmedelvärde. Förslaget innebär att priserna som ingår i anläggningsavgifterna höjs med cirka 7 procent år 2027. Plan/prognos för utvecklingen därefter är årliga höjningar på cirka 8 procent till 2030, och därefter lägre ökning, se tabell 2. Detta bygger på antagandet att byggtakten är i stora drag oförändrad jämfört med 2025.

Osäkerheterna kring kostnadstäckning är mycket stora, främst eftersom förutsättningarna för exploaterings- och VA-upprustningsprojekten varierar från projekt till projekt och förvaltningen inte har full rådighet över projekt och tidplan. Utfallet för täckningsgrad 2025 var 74%.

Effekter för typhusen visas i tabell 3

Anläggningsavgifterna i Göteborg ligger relativt högt jämfört med många andra kommuner. En del av förklaringen kan vara att det på grund av markförhållanden och platsbrist är kostsamt att bygga ut VA-anläggningen i Göteborg. En del kommuner väljer också att i högre grad än Göteborg finansiera VA-utbyggnaden med brukningsavgifter i stället för med anläggningsavgifter. En lägre täckningsgrad innebär att investeringarna för att bygga ut VA till nya fastigheter i högre grad belastar de som redan ingår i

taxekollektivet, genom högre låneskuld för VA-verksamheten och högre brukningsavgifter.

Se jämförande statistik för taxenivåer 2026 i bilaga 8

Tabell 2. *Investeringsutgifter i miljoner kronor för utbyggnad av VA-anläggningen, förändring av taxans anläggningsavgifter samt beräknad täckningsgrad som utfall för 2024, prognos 2025, förslag 2026 samt preliminär plan för år 2027 och 2028.*

	2025 utfall	2026 prognos	2027 (förslag)	2028 (plan)	2029 (plan)	2030 (plan)
Investeringsutgifter för utbyggnad av VA-anläggningen [mnkr]	184	216	248	215	254	250
Förändring av taxans anläggningsavgifter	+10 %	+10 %	+7 %	+8 %	+7 %	+8 %
Täckningsgrad						
Respektive år	74%	58%	54%	67%	62%	68 %
Rullande 3-årsmedel	61%	69%	61%	67%	61%	66 %
Rullande 15-årsmedel	62%	62%	61%	62%	62%	64 %

Tabell 3. *Förslag till anläggningsavgifter 2027; effekter för branschens typhus Belopp i kronor inklusive moms.*

	Typhus A		Typhus B	
	Ökning (kr)	Avgift 2027	Ökning (kr)	Avgift 2027
Anläggningsavgift	+ 7,0 % (28 125)	430 275	+ 7,0 % (69 100)	1 054 750

Brukningsavgifter – Förslag med fond och alternativ utan fond presenteras

För brukningsavgifterna vill förvaltningen belysa två parametrar som i det rådande läget är möjliga att styra vid beräkningen av avgifterna:

- Hur snabbt regleringen av skuld/fordran genomförs. Ska det förväntade överskottet vid utgången av 2026 återställas på ett, två eller tre år?
- Ska en investeringsfond skapas – och hur stor avsättning ska i så fall göras 2027?

En fond för investeringen Mjörn Vattentäkt bör skapas av taxeintäkter från dricksvattenavgifterna. Förvaltningens förslag om att skapa en fond på 1 miljard kronor genom årliga avsättningar om 125 mnkr under åtta år är formulerat utifrån att fonden ska vara tillräckligt stor för att påverka den totala låneskulden mer än försumbart, samtidigt som ökningen av dricksvattenavgiften ska vara skälig.

För att den politiska beslutsprocessen kring en eventuell fond ska vara så tydlig och transparent som möjligt föreslår förvaltningen att både beslut om att starta en fond och

beslut om den nödvändiga avgiftsökningen som behövs för att skapa utrymme för avsättningar fonden görs i samma ärende.

Genom att kombinera fondering med ett snabb återställande av skuld till abonnent kan den totala ökningen för typhusen begränsas. Nästan alla hushåll är anslutna till både dricks- och spillvatten, och de flesta till alla tre ändamålen. Eftersom fonden ska finansieras helt med dricksvattenavgifterna blir det betydande höjningar för de som enbart är anslutna till dricksvatten, och kunder med en hög dricksvattenanvändning. Alternativet med fond är utformat för att höjningen av dricksvattenavgifterna inte ska bli alltför stor.

Förvaltningen bedömer att det är gynnsamt för de vi är till för, om taxeutvecklingen är någorlunda jämn och förutsägbar. För alternativet utan fond har därför förvaltningen föreslagit att återställandet fördelas relativt jämnt på 2027 och 2028, med en intäktsökning för 2027 om 4 procent.

Att återställa hela skulden under 2027 utan fondering innebära en intäktssänkning om 1 procent. Anledningen till att förvaltningen inte föreslår detta som ett alternativ är att det skulle medföra ett mycket stort ökningsbehov om cirka 16 procent redan 2028, för att matcha kostnadsutvecklingen.

Fond för Mjörn Vattentäkt – förväntade nyttor och hantering av risker

Fondering är ett av de verktyg som finns tillgängliga för att begränsa ekonomisk börda och ekonomiska risker för framtida generationer av de investeringsbeslut som fattas nu. Förvaltningen vill samtidigt tydliggöra att utvecklingen mot allt högre skuldsättning, stegrande kapitalkostnader som påverkar upp till ett sekel framåt fortsätter även med fondering. Fondering kan utgöra ett bidrag till att begränsa effekterna men inte ensamt lösa utmaningarna kring långsiktig ekonomisk hållbarhet. Total låneskuld för VA-verksamheten beräknas enligt investeringsnomineringarna uppgå till cirka 24 miljarder år 2036.

Förväntade nyttor av en fond

- Begränsa skuld: Fonden bidrar till att minska upplåningen för investeringar.
- Begränsa räntekostnaderna: När fonden är fylld och uppgår till 1 miljard kronor är låneskulden 1 miljard kronor lägre än den annars skulle vara. Om räntesatsen är 3 procent motsvarar det 30 mnkr per år i ränta. Redan under fondens uppbyggnad bidrar den till att begränsa räntekostnaderna. En årlig avsättning på 125 mnkr medför, med antagande om en genomsnittlig räntesats på 2,64 procent under 2027, drygt 3 miljoner längre räntekostnader än utan fond.
- När fonden upplöses i takt med avskrivningarna efter att anläggningen tagits i drift minskar belastningen på kommande generationers taxekollektiv. Effekten av matchningen bedöms bli cirka 20 mnkr per år efter aktivering
- Sammantaget beräknas effekten av fonden efter aktivering av investeringen bli ett minskat årligt intäcksbehov om cirka 50 mnkr.

Hantering av risker med fondering

Förvaltningen bedömer att investeringen Mjörn Vattentäkt är lämplig för fondering och att fondering enligt förslaget har fullt stöd genom vattentjänstlagen.

Genomförandet av Mjörn Vattentäkt är mycket högt prioriterat utifrån leveranssäkerhet för dricksvatten. Om projektet ändå inte skulle gå genomföra enligt plan, till exempel

på grund av vattendom, kan fonden behöva upplösas i förtid. Om fonden behöver upplösas utan att investeringen Mjörn Vattentäkt har genomförts ska i första hand avveckling ske genom anpassning av kommande års VA-taxa (dricksvattenavgifter), det vill säga på liknande sätt som ordinarie reglering av skuld/fordran. Detta innebär alltså att VA-kollektivet betraktas som inom samma generation upp till ca 5 år. För att minimera risken att fonden behöver återföras till taxebetalarna per faktura, vilket skulle bli administrativt mycket kostsamt och dessutom innebära risk för förtroendeskada, ska förvaltningen göra en bedömning av projektets genomförbarhet inom fem år efter att avsättningarna påbörjats.

Förslag till principer och kompletterande anvisningar till hur fonden ska hanteras finns i bilaga 4. Anvisningen syftar till att tydliggöra fondens funktion inför beslut – och att genom tydlighet underlätta den administrativa hanteringen. Anvisningen innehåller en plan på årliga avsättningar om 125 mnkr under 2027-2034. Om förvaltningen under denna åttaårsperiod ser förändringar som kan motivera ändringar i förhållande till planen, exempelvis stora plus- eller minusresultat, ska förslag till hantering i första hand lämnas genom respektive ordinarie taxeärenden.

Göteborg säljer dricksvatten till Ale, Partille, Mölndal och Öckerö. Detta utgör sidoordnad verksamhet och regleras genom avtal mellan Göteborg och respektive kommun. Förvaltningens föreslår att grannkommunerna varken bidrar till eller får ekonomisk nytta av fonden för investering Mjörn Vattentäkt.

Brukningsavgifter 2027 Alternativ A Fondering 125 mnkr ingen övrig intäktsökning

Alternativ A innebär att dricksvattenavgifterna höjs särskilt för att skapa utrymme för en årlig avsättning om 125 mnkr till en ny fond för investering Mjörn Vattentäkt. Det är ett relativt gynnsamt läge för att påbörja fondering 2027, i och att 2026 beräknas ge ett överskott det vill säga skuld till abonnent. Detta överskott beräknas till knappt hälften höra till ändamålet dricksvatten. I övrigt ökas inte intäkterna i Alternativ A. Det gör att den sammanlagda taxeökningen för alla tre ändamålen blir måttlig.

Alternativ A innebär också att beslutet om att skapa fonden och beslut att höja dricksvattenavgifterna för att skapa utrymme för avsättningar till fonden görs i samma ärende och vid samma tillfälle. För taxeärendet 2028 behövs ingen ytterligare ökning av avgifterna för just fonden – däremot behöver avgifterna höjas 2028 för att kompensera för kostnadsutvecklingen under 2027 och 2028.

Förenklad resultaträkning med utblick till 2029 visas i tabell 4. I kommande taxeärende för 2028 kan förvaltningen bedöma om det är lämpligt att jämna ut ökningen under 2028-2030. Effekter av Alternativ A på typhusens avgifter 2027 visas i tabell 5. I bilaga 8 jämförs taxenivåerna för Göteborg 2026 med andra svenska kommuner.

Hur avgifterna för de olika ändamålen och fast respektive rörlig del påverkas visas i tabell 6, och effekterna på förväntade intäkter i tabell 7.

Avgifterna har beräknats utifrån att avgifterna för respektive ändamål ska motsvara kostnaderna för ändamålet vid en nollökning av intäkterna, och utifrån att 40 procent av avgifterna ska komma från fasta avgifter. Därefter har dricksvattenavgifterna höjts

ytterligare för att generera de 125 mnkr som ska avsättas till fonden. Det innebär att total intäkt inklusive inbetalning för avsättning till fond inte fördelar sig med 40 procent från fasta och 60 procent från rörliga avgifter.

Tabell 4. Förenklad resultaträkning utfall, prognos och plan för VA-verksamheten 2025-2029.

Negativt värde på "skuld/fordran mot abonnent" innebär en fordran till följd av tidigare underuttag av taxa. Plan 2028 och 2029 är mycket preliminära, och utjämning av taxeökning kan bli aktuell för 2028-2030. Siffror avser miljontals kronor.

Förordat förslag A med fond [mnkr]	Utfall 2025	Budget 2026	Plan 2027	Preliminär plan 2028	Preliminär plan 2029
Taxeförändring intäkter från bruksavgifter	+16,7%	+8,1%	+7,4%	+12,3%	+6,3%
Totala intäkter	1690	1812	1941	2168	2300
Varav taxeintäkter*	1562	1688	1813	2036	2164
Totala kostnader	-1527	-1733	-1932	-2061	-2176
Varav kapitalkostnader	-394	-498	-598	-685	-758
Avsättning till fond			-125	-125	-125
Resultat (Förändring av skuld till abonnent)	163	79	-116	-18	-1
Skuld/fordran mot abonnent	56	135	19	1	0

*(bruksavgifter, inklusive inbetalning till fond)

Tabell 5. Effekter av föreslagen VA-taxa 2027 – **Alternativ A: Fondering 125 mnkr, ingen övrig intäktsökning.** : Ökning i procent och kronor per år, samt avgift år 2027 inklusive moms för branschens typhus*.

Inkl. moms	Typhus A		Typhus B	
	Ökning % (kr)	Avgift 2027	Ökning % (kr)	Avgift 2027
Bruksavgift	+6,5% (+774)	12 639	+8,1 % (+7 575)	100 521

Tabell 6. Effekter av föreslagen VA-taxa 2027 – *Alternativ A: Fondering 125 mnkr, ingen övrig intäktsökning.* Förändring av avgifter i VA-taxans prislista.

Ändamål	Ökning av fast avgift (genomsnitt)	Ökning av rörlig avgift
Dricksvatten	+15,4 %	+20,9 %
Spillvatten	-5,9 %	-1,7 %
Dagvatten fastighet	+1,8 %	(-)
Dagvatten allmän platsmarkhållare	+1,6 %	(-)

Tabell 7. Förändring av *intäkter* från brukningstaxan utifrån ändamål och fast/rörlig del, med *Alternativ A: Fondering 125 mnkr ingen övrig intäktsökning.* Eftersom fonden byggs upp av och för ändamålet dricksvatten ökar dessa intäkter i förhållande till spill- och dagvatten.

Ändamål	Intäkter från fasta avgifter	Intäkter från rörlig avgift	Intäktsökning totalt
Dricksvatten	+16,2 %	+19,1 %	+18,3 %
Spillvatten	-5,4 %	-3,2 %	-3,8 %
Dagvatten	+2,2 %	(-)	+2,2 %
Totalt	+5,1 %	+9,0 %	+7,4 %

Brukningsavgifter 2027 Alternativ B Intäktsökning +4 % ingen fondering

Alternativ B innebär att ingen fond skapas för 2027. För att få en jämn taxeutveckling återställs delar av skulden från utgången av 2026 under 2027, och delar under 2028.

Förenklad resultaträkning med utblick till 2029 visas i tabell 8 Effekter av Alternativ B på typhusens avgifter 2027 visas i tabell 9.

Hur avgifterna för de olika ändamålen och fast respektive rörlig del påverkas visas i tabell 10, och effekterna på förväntade intäkter i tabell 11.

Tabell 8. Förenklad resultaträkning utfall, prognos och plan för VA-verksamheten 2025-2029. Negativt värde på "skuld/fordran mot abonnent" innebär en fordran till följd av tidigare underuttag av taxa. Plan 2028 och 2029 är mycket preliminära, och utjämning av taxeökning kan bli aktuell. Siffror avser miljontals kronor.

Alternativ B +4% ingen fond [mnkr]	Utfall 2025	Budget 2026	Plan 2027	Preliminär plan 2028	Preliminär plan 2029
Taxeförändring intäkter från brukningsavgifter	+16,7%	+8,1%	+4,0%	+5,4%	+10,7%
Totala intäkter	1690	1812	1883	1982	2185
Varav taxeintäkter	1562	1688	1756	1850	2048
Totala kostnader	-1527	-1733	-1933	-2067	-2185
Varav kapitalkostnader	-394	-498	-600	-690	-767
Resultat (Förändring av skuld till abonnent)	163	79	-50	-85	0
Skuld/fordran mot abonnent	56	135	85	0	0

Tabell 9. Effekter av Alternativ B: Intäktsökning +4 %, ingen fondering: Ökning i procent och kronor, samt avgift år 2027 inklusive moms för branschens typhus*.

Inkl. moms	Typhus A		Typhus B	
	Ökning % (kr)	Avgift 2027	Ökning % (kr)	Avgift 2027
Brukningsavgift	+4,2 % (+500)	12 366	+4,7 % (+4 351)	97 297

Tabell 10. Effekter av *Alternativ B: Intäktsökning +4 %, ingen fondering*. Förändring av avgifter i VA-taxans prislista.

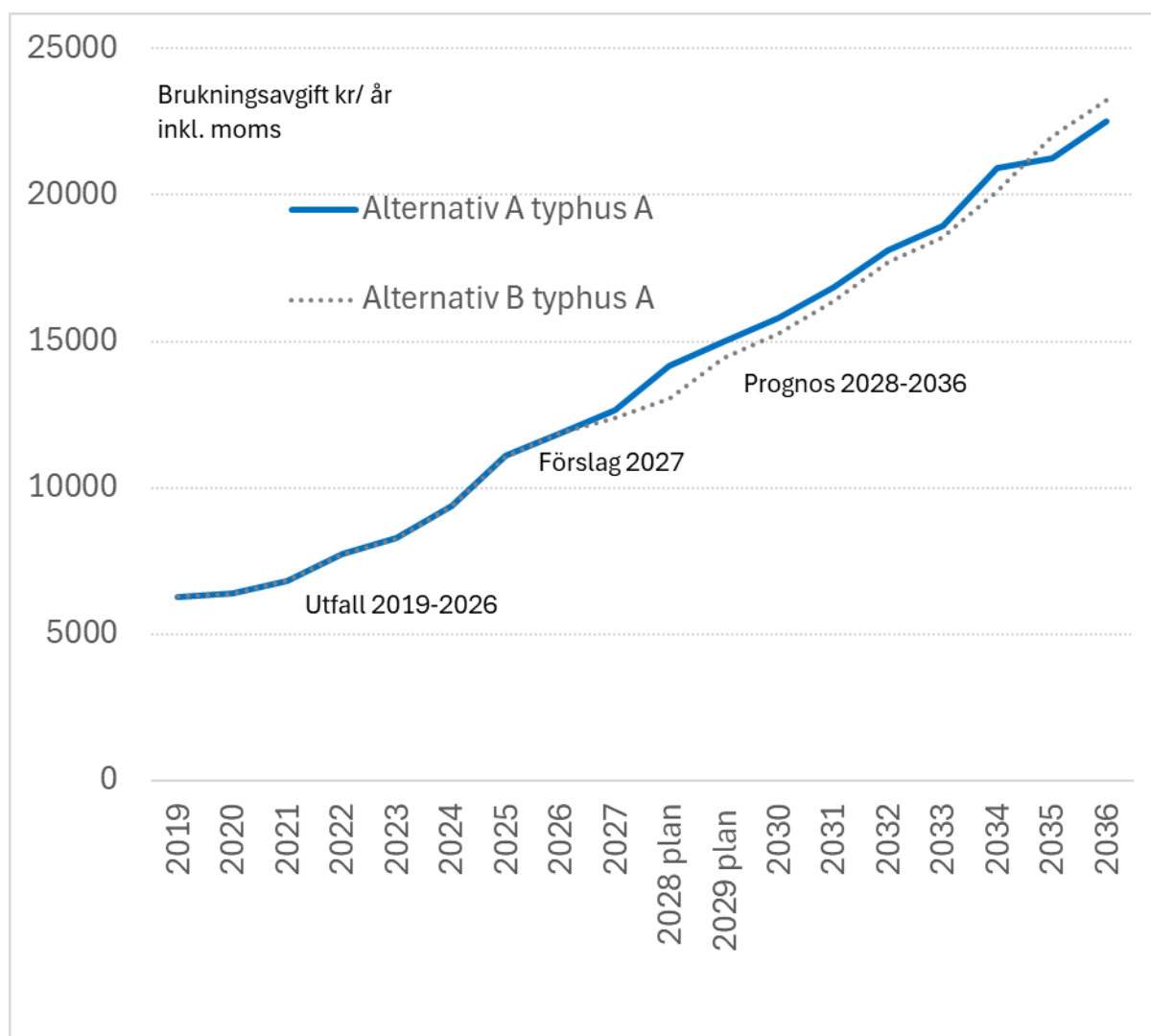
Ändamål	Ökning av fast avgift (genomsnitt)	Ökning av rörlig avgift
Dricksvatten	+4,1 %	+8,5 %
Spillvatten	-1,8 %	+2,1 %
Dagvatten fastighet	+5,9 %	(-)
Dagvatten allmän platsmarkhållare	+5,6 %	(-)

Tabell 11. Förändring av *intäkter* från brukningstaxan utifrån ändamål och fast/rörlig del, med *Alternativ B: Intäktsökning 4 procent, ingen fondering*.

Ändamål	Intäkter från fasta avgifter	Intäkter från rörlig avgift	Intäktsökning totalt
Dricksvatten	+4,9 %	+6,9 %	+6,3 %
Spillvatten	-1,3 %	+0,6 %	+0,1 %
Dagvatten	+6,3 %	(-)	+6,3 %
Totalt	+4,0 %	+4,0 %	+4,0 %

Prognos för taxans utveckling till 2036 - jämförelser mellan Alternativ A och B

I figur 2 nedan jämförs effekten på brukningsavgiften för typhus A av de två alternativen A och B. Oavsett fondering finns ett betydande ökningsbehov fram till 2036, och sett till hela perioden 2019-2036 är skillnaderna små mellan alternativen. När fonden är fylld 2035 ska dricksvattenavgifterna inte längre täcka de 125 mnkr som avsätts 2027-2034. När investeringen Mjörn vattentäkt aktiveras, preliminärt år 2035, ska fonden börja upplösas i takt med avskrivningarna. Detta gör att Alternativ A från 2034 ger lägre avgift för typhusen.

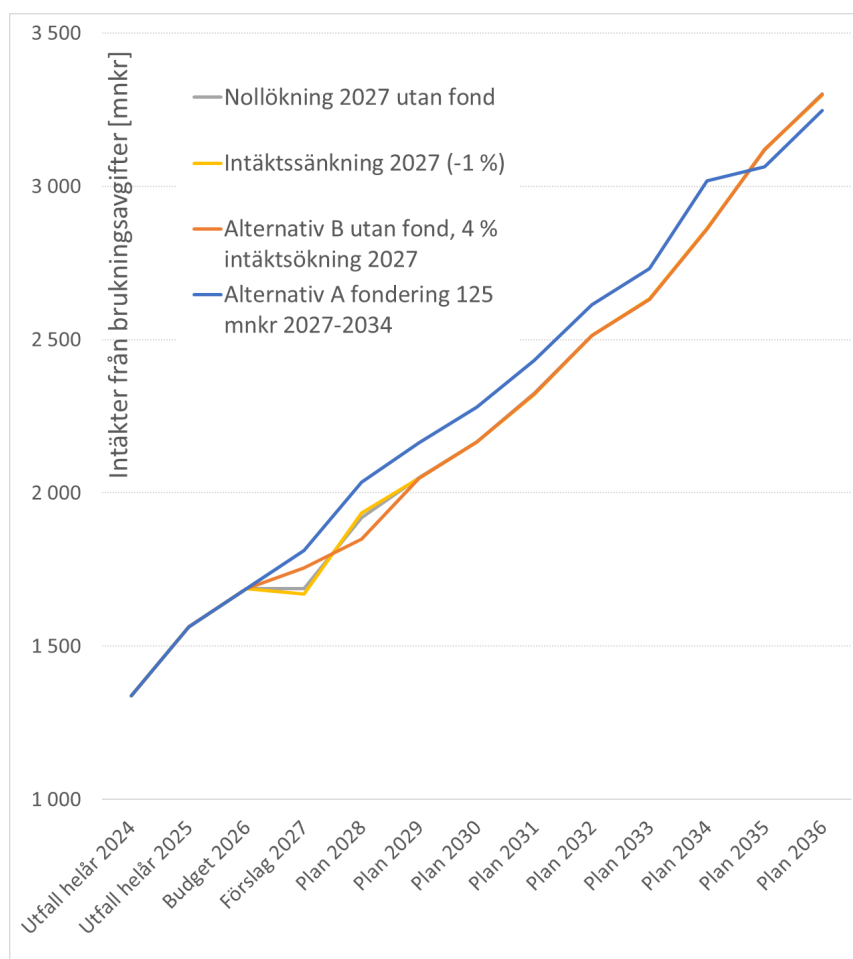

Figur 2. Jämförelse mellan Alternativ A och B för förslag och prognos för brukningsavgift för typhus A. Priserna är kronor per år inklusive moms, och prognosen inkluderar hänsyn till inflation genom antagande om prisindexökning 3 procent årligen.

Jämförelser med noll intäktsökning 2027 utan fondering

För att tydliggöra effekterna av alternativ A och B ovan, presenteras förenklad resultaträkning även för ett nollalternativ, med oförändrad intäktsvolym 2027 (nollökning) och utan fondering. Se tabell 12 nedan.

I figur 3 nedan jämförs intäkterna från brukningsavgifter i Alternativ A och B med nollökningsalternativet samt en intäktssänkning på en procent 2027. Intäktssänkning om en procent innebär att hela den budgeterade skulden på 135 mnkr vid utgången av 2026 återställs under 2027. För alternativ A beräknas fonden innebära 33 mnkr lägre räntekostnad per år från 2035. Fondens upplösning i takt med avskrivningarna minskar också intäktsbehovet med omkring 20 mnkr per år för 2035 och 2036.

Figur 3. Diagram över hur intäkterna från VA-taxans brukningsavgifter har utvecklats från 2024-2025, med prognos fram till 2036. Prognosen inkluderar inflation genom antagande om prisindexökningar på 3 procent årligen. Observera att y-axeln är beskuren.

Tabell 12. Förenklad resultaträkning för fallet att intäkterna 2027 inte ökas alls, och ingen fondering görs.

[mnkr]	Utfall 2025	Budget 2026	Plan 2027	Preliminär plan 2028	Preliminär plan 2029
Taxeförändring intäkter från brukningsavgifter	+16,7%	+8,1%	+0,0%	+13,6%	+6,9%
Totala intäkter	1690	1812	1816	2049	2186
<i>Varav taxeintäkter</i>	1562	1688	1688	1918	2050
Totala kostnader	-1527	-1733	-1933	-2067	-2186
<i>Varav kapitalkostnader</i>	-394	-498	-600	-690	-767
Resultat (Förändring av skuld till abonnent)	163	79	-117	-18	0
Skuld/fordran mot abonnent	56	135	18	0	0

Förvaltningen förordar Alternativ A med fondering

Förvaltningen bedömer att båda alternativen är fullt genomförbara och lämpliga.

Förvaltningen förordar Alternativ A, med fondering. Den viktigaste motiveringen är att låneskulden om 10 år blir en miljard kronor lägre med Alternativ A än med Alternativ B.

Sara Stark

Emma Hansryd

Avdelningschef

Förvaltningsdirektör

Strategisk samordning

BILAGA 1 Förslag till föreskrifter för VA-taxa

2027

Föreskrifter för VA-taxa

Styrande dokument			
Kommunala föreskrifter		Planerande och reglerande styrande dokument	
Normgivning mot enskild	Riktade styrande dokument	Planerande styrande dokument	Reglerande styrande dokument

Dokumentnamn: BILAGA 1 Förslag till föreskrifter för VA-taxa 2027

Beslutad av:

[FÖRSLAG]

Dokumentsort:

Kommunala föreskrifter, Normgivning mot enskild

Gäller för:

VA-taxekollektivet
Göteborg

Giltighetstid:

från 2027-01-01 tills vidare

Diarienummer:

KOV-2026-00277

Senast reviderad:

Ersätter tidigare föreskrifter

Datum och paragraf för beslutet:

[Text]

Dokumentansvarig:

[Funktion]

Taxa för vatten, spillvatten och dagvatten

Föreskrifter för taxa för att ansluta till och bruka den allmänna vatten- och avloppsanläggningen i Göteborgs Stad

Gäller från och med 1 januari 2027.

Fastställdes av kommunfullmäktige den dag-månad-år. (KF § xx, dnr xx)

Aktuella belopp för avgifterna redovisas i en separat prislista. Avgifter för allmänna vattentjänster är belagda med lagstadgad mervärdesskatt.

När ny prislista träder i kraft ska brukningsavgifter som baseras på mätning tillämpas på den vattenmängd som levererats och den spillvattenmängd som släppts ut efter den dag då prislisan träder i kraft.

Förord

Lagen om allmänna vattentjänster (SFS 2006:412), i denna skrift även benämnd vattentjänstlagen, reglerar förhållandet mellan huvudman för den allmänna vatten- och avloppsanläggningen samt ägare av fastighet inom anläggningens verksamhetsområde dels genom denna taxa, dels genom "Kommunala föreskrifter om användning av den allmänna VA-anläggningen i Göteborg" (KFVA). Frågor som inte behandlas i denna taxa eller i KFVA, ska bedömas efter vattentjänstlagen eller tillämpad praxis.

Göteborgs Stad är huvudman för den allmänna vatten- och avloppsanläggningen i Göteborg. Huvudmannaskapet utövas av kretslopp och vattennämnden, med undantag av spillvattenrening och tillhörande avloppstunnelnät, som styrelsen för Gryaab utövar huvudmannaskap för. Avgifter enligt taxa betalas till förvaltningen Kretslopp och vatten.

Tvist mellan fastighetsägare och huvudmannen beträffande tillämpning och tolkning av denna taxa prövas av mark- och miljödomstolen i Vänersborg enligt 53 § Lagen om allmänna vattentjänster.

Innehållsförteckning

Avgiftsskyldighet och betalning av avgifter

- 1§ Vem är avgiftsskyldig
- 2§ Avgifter
- 3§ Fastighetstyper
- 4§ När inträder avgiftsskyldigheten
- 5§ Fakturering och betalning av avgifter
- 6§ Undantag från taxa

Anläggningsavgifter

- 7§ Anläggningsavgifter för fastighet
- 8§ Undantag från normalfallet
- 9§ Anläggningsavgift för byggnad på allmän plats
- 10§ Anläggningsavgift för avvattning av allmän plats
- 11§ Extra åtaganden

Brukningsavgifter

- 12§ Brukningsavgifter för fastighet och byggnad på allmän plats
- 13§ Brukningsavgift för förvaltare av allmän plats
- 14§ Rörlig avgift för dricksvatten - mätning
- 15§ Läckage
- 16§ Mätfel
- 17§ Rörlig avgift för spillvatten - mätning
- 18§ Rörlig avgift för vatten och spillvatten utan mätning
- 19§ Reduktion för urinseparering
- 20§ Andra avgifter
- 21§ Överenskommelse vid särskilda åtgärder

Avgiftsskyldighet och avgifter

1§ Vem är avgiftsskyldig

För att täcka nödvändiga kostnader för Göteborgs Stads allmänna vatten- och avloppsanläggning ska ägare av fastighet eller annan avgiftsskyldig inom anläggningens verksamhetsområde betala avgifter enligt denna taxa.

Avgiftsskyldig är även den som enligt 2 och 4 §§ Lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster jämställs med fastighetsägare.

Avgiftsskyldig för avledning av dagvatten från allmän plats är den som ansvarar för att allmän platsmark ställs i ordning och underhålls, om förutsättningarna i vattentjänstlagen är uppfyllda.

2§ Avgifter

2.1 Olika avgifter

Avgifterna utgörs av **anläggningsavgifter** och **brukningsavgifter**.

Avgifter för allmänna vattentjänster är belagda med lagstadgad mervärdesskatt.

2.2 Vattentjänster

Avgiftsskyldighet föreligger för följande ändamål inom va-anläggningens verksamhetsområde:

- Dricksvattenförsörjning (V) till fastighet
- Spillvattenavledning (S) från fastighet
- Dagvattenavledning (D) från fastighet och från allmän plats. Med "dagvatten" menas i denna taxa dag- och dränvatten från fastighet och allmän plats.

3§ Fastighetstyper

I dessa taxeföreskrifter avses följande:

Småhusfastighet: Fastighet som enligt Skatteverket definieras som *småhusenhet* och är avsedd för bostadsändamål och som uteslutande eller huvudsakligen är bebyggd eller enligt beviljat bygglov avses att bebyggas för bostadsändamål.

Övrig fastighet: Alla fastigheter som inte är småhusfastighet, till exempel flerbostadshus, industrier och offentlig verksamhet, och som uteslutande eller huvudsakligen är bebyggd eller enligt beviljat bygglov avses att bebyggas.

Byggnation som ska göras enligt gällande detaljplan, men där taxeringen ännu inte hunnit ändras, ska faktureras enligt gällande planbestämmelser.

Då flera småhusfastigheter har en gemensam förbindelsepunkt genom gemensamhetsanläggning definieras de som Övrig fastighet. Undantag från denna regel gäller vid debitering av brukningsavgift för dagvatten enligt §12 punkt 2.

Obebyggd fastighet: Fastighet som enligt detaljplan är avsedd för bebyggande, men ännu inte bebyggt.

Allmän platsmark: Mark som i detaljplan redovisas som allmän plats, eller om marken inte omfattas av detaljplan, väg eller mark som i övrigt motsvarar sådan mark.

4§ När inträder avgiftsskyldigheten

4.1 Förbindelsepunkt upprättas

Avgiftsskyldighet för vart och ett av ändamålen dricksvatten, spillvatten och dagvatten inträder när huvudmannen ordnat förbindelsepunkt för ändamålet och informerat den avgiftsskyldige om detta samt förbindelsepunktens läge i plan och höjd.

Förbindelsepunkt kan upprättas av huvudmannen för den allmänna va-anläggningen även utan beställning från fastighetsägare. Taxan förutsätter att samtliga villkor för avgiftsskyldighet enligt vattentjänstlagen är uppfyllda.

4.2 Förbindelsepunkt upprättas inte

Avleds dagvatten till den allmänna anläggningen utan att förbindelsepunkt upprättas, inträder avgiftsskyldighet när åtgärder för bortledning av dagvatten blivit utförda och den avgiftsskyldige informerats om detta.

Avgiftsskyldighet för dagvatten inträder även när åtgärder för bortledning av dagvatten från gatan blivit utförda och fastighetsägaren blivit informerad om detta.

4.3 Tillkommande avgifter

Avgiftsskyldighet för tillkommande tomtyta inträder när fastighetsreglering vunnit laga kraft.

Avgiftsskyldighet för ändamålen V och S på grund av utökad vattenmätarkapacitet inträder när ny mätarkapacitet är installerad.

Avgiftsskyldighet för ändamålet D på grund av ändrad servisdimension inträder när den nya servisdimensionen är utförd och fastighetsägaren blivit informerad om detta.

4.4 Taxa som ska tillämpas

Avgifter ska beräknas enligt taxa som gäller vid den tidpunkt när avgiftsskyldighet inträder.

5§ Fakturering och betalning av avgifter

5.1 Tid för betalning

Sedan avgiftsskyldighet inträtt ska avgift betalas inom den tid som anges på faktura.

Betalas debiterat belopp inte i tid som anges på faktura ska dröjsmålsränta erläggas enligt § 6 räntelagen, från den dag som betalning skulle ha skett.

5.2 Fakturering och avläsning av vattenmätare

Fakturering av bruksavgift sker två, fyra eller tolv gånger per år enligt beslut av huvudmannen. Fast bruksavgift delas upp över året beroende på faktureringsfrekvens. Rörlig bruksavgift debiteras baserad på mätt, förbrukad

vattenmängd eller annan grund som anges i 14§ - 18§. Både fast och rörlig avgift debiteras i efterskott.

Avläsning av vattenmätare och debitering efter verklig förbrukning ska göras i genomsnitt minst en gång per år. Fakturering mellan mätaravläsningarna görs efter uppskattad förbrukning.

Fastighetsägaren ska meddela huvudmannen avläsning som underlag för slutdebitering i samband med överlåtelse av fastighet. Fastighetsägaren är också skyldig att anmäla till huvudmannen om förändringar sker i fastighetens verksamhet som väsentligt påverkar dricksvattenförbrukningen.

5.3 Betalningsplan för anläggningsavgift

Enligt § 36 lagen om allmänna vattentjänster kan en anläggningsavgift fördelas på årliga inbetalningar under längst tio år, om avgiften uppgår till belopp som är betungande med hänsyn till fastighetens ekonomiska bärkraft och övriga omständigheter, om fastighetsägaren begär det och om godtagbar säkerhet ställs. För obetalt belopp ska utgå ränta enligt räntelagen.

5.4 Anstånd med betalning av tomyteavgift för övrig fastighet

Huvudmannen kan, om godtagbar säkerhet ställs, för Övrig fastighet medge anstånd med erläggande av anläggningstaxans tomyteavgift för andel av fastighetsareal, motsvarande mark som tillsvidare inte utnyttjas för verksamheten på fastigheten. Anstånd medges för högst 10 år. Om mark genom fastighetsbildningsåtgärd frångår fastigheten under anståndstiden upphör anståndsmedgivandet att gälla och resterande tomyteavgift förfaller till betalning. För obetalt belopp utgår ränta enligt räntelagen från den dag anståndet beviljades tills anståndet upphör. För tid därefter utgår dröjsmålsränta enligt räntelagen.

6§ Undantag från taxa

6.1 Särtaxa

Om kostnaden för att förse viss eller vissa fastigheter med vatten, spillvatten och dagvatten i beaktansvärd omfattning avviker från fastigheterna inom verksamhetsområdet i övrigt, kan avgift utgå enligt särskild antagen särtaxa.

6.2 Oskäligen avgiftsfördelning

Är det inte skäligt att för viss fastighet beräkna anläggningsavgift enligt 7§ -11§ eller bruksavgift enligt 12§ - 21§ får huvudmannen komma överens med fastighetsägaren eller annan avgiftsskyldig om avgiftens storlek.

Anläggningsavgifter

7§ Anläggningsavgifter för fastighet

7.1 Avgifter

För fastighet ska erläggas anläggningsavgift enligt följande:

a) Servisavgift

En avgift som avser framdraging av servisledningar till förbindelsepunkter för V, S och D. Avgiften beror på typ av fastighet enligt 3§ stycke 1 och 2, som servisledningen ska betjäna. Avgiften avser framdragna servisledningar i samma schakt.

b) Schaktöppningsavgift

En avgift per schakt då servisledning efter beställning från fastighetsägare byggs och ansluts i efterhand till ett befintligt allmänt ledningsnät.

c) Förbindelsepunktsavgift dricksvatten (V) och spillvatten (S)

En avgift som erläggs för varje upprättad förbindelsepunkt för V för fastigheter som nyttjar både dricksvatten och spillvatten. Avgiften beror på fastighetens möjlighet att nyttja den allmänna anläggningen och baseras normalt på vattenmätarens kapacitet och typ av fastighet. Förbindelsepunktsavgift debiteras för den sammanlagda nominella mätarkapacitet som finns på fastigheten, oavsett antalet servisledningar eller schakter. För småhusfastighet debiteras avgift för minsta vattenmätarstorlek. För övrig fastighet avgör Kretslopp och vatten antal och storlek på vattenmätare som behövs, utifrån det behov av flöde som fastighetsägaren beskrivit i ansökan om va-anslutning.

Om förbindelsepunkt upprättas för ändamålet S för fastighet som endast nyttjar ändamålet spillvatten, beräknas avgiften efter huvudmannens bedömning av sannolikt flöde för vatten.

d) Förbindelsepunktsavgift för dagvatten (D)

En avgift som erläggs för varje upprättad förbindelsepunkt för D för fastigheter som avleder dagvatten till allmän anläggning. Avgiften beror på servisledningens dimension och typ av fastighet.

Avgiften är baserad på framlagd ledningsdimension för fastighetens behov att avleda dagvatten, oavsett om dagvattnet avleds till ledning för enbart dagvatten eller till en kombinerad ledning för spill- och dagvattenavlopp.

Om avledning av dagvatten till allmän anläggning sker utan att särskild förbindelsepunkt har upprättats beräknas avgiften för motsvarande erforderlig ledningsdimension.

e) Tomtyteavgift

En avgift för utbyggnad av ledningsnät för vatten, spillvatten och dagvatten. Tomtyteavgift debiteras för fastighetens areal enligt uppgifter i lantmäteriets fastighetsregister. Har fastigheten andel i samfällad fastighet ska tomtyteavgift

debiteras som motsvarar fastighetens andel. Vid tredimensionella fastigheter fördelas den tomtyta som är gemensam för fastigheterna i proportion till fastigheternas bruttoarea (BTA).

7.2 Gemensam förbindelsepunkt

Är förbindelsepunkt gemensam för två eller flera fastigheter, fördelas förbindelsepunktsavgift och servisavgift enligt 7.1 lika mellan fastigheterna. Om anslutning av ytterligare fastighet till gemensam förbindelsepunkt kräver ökad servisdimension och/eller ökad mätarkapacitet debiteras den tillkommande fastigheten avgift för tillkommande kapacitet.

7.3 Tillkommande förbindelsepunkt

Upprättas ytterligare förbindelsepunkter ska tillkommande avgift enligt 7.1 erläggas. Förbindelsepunktsavgift erläggs endast för extra förbindelsepunkt för dricksvatten och dagvatten. För fastighet som är ansluten till både dricksvatten och spillvatten debiteras 100 % förbindelsepunktsavgift för varje förbindelsepunkt för dricksvatten, oavsett antal spillvattensserviser.

7.4 Förbindelsepunktsavgift för obebyggd fastighet

För obebyggd fastighet ska erläggas anläggningsavgift som om den var bebyggd. Förbindelsepunktsavgift för V och S för Övrig fastighet debiteras för minsta storlek på vattenmätare. Tillkommande förbindelsepunktsavgift debiteras när beställning av anslutning inkommit till huvudmannen för den allmänna va-anläggningen och erforderlig mätarkapacitet kan fastställas.

7.5 Avgiftsreduktion för urinseparering

För fastighet från vilken urin, eller urin och fekalier, inte avleds till den allmänna spillvattenanläggningen, utan återförs till jordbruket eller till användning där näringsämnen nyttiggörs, får huvudmannen besluta om 20 % reduktion av förbindelsepunktsavgiften för V och S enligt 7.1 b, vid anslutning av ändamålet spillvatten.

7.6 Begränsningsregel för tomtteavgift

För bostadsfastigheter gäller en begränsningsregel som innebär att avgift för tomtyta endast tas ut intill ett belopp som motsvarar summan av servisavgift och förbindelsepunktsavgifter.

Vid ändrade förhållanden avseende 7.1a, c eller d tas ytterligare tomtteavgift ut i den mån ovan angiven begränsningsregel så medger. De sammanlagda avgifterna för tillkommande servisledningar summeras inte till högre belopp än 100 % av avgiften enligt 7.1 a även om servisledningarna lagts vid olika tillfällen och avgifterna därmed blivit högre.

7.7 Tillkommande tomtyta

Ökar fastighets tomtyta med mer än 250 m² ska tomtteavgift erläggas för tillkommande yta om den härstammar från en fastighet för vilken tomtteavgift inte ska anses vara betald tidigare. Sker successiv ökning av tomtytan ska debitering göras då totala ökningen uppgår till 250 m² eller mer. Vid beräkning av avgift för tillkommande tomtyta iakttas begränsningsregeln i 7.6.

8§ Undantag från normalfallet

I normalfallet upprättas en förbindelsepunkt för dricksvatten, spillvatten samt dagvatten samtidigt och i samma rörgrav. Vid avvikelser från normalfallet, då förbindelsepunkter för olika va-ändamål upprättas vid olika tidpunkter eller i separata rörgravar betalas anläggningsavgift med tillämpning av 7§ men med avgift beräknad enligt 8.1 - 8.4 nedan. Avgifterna är uttryckta i procent av full avgift enligt 7.1.

Avledning av dag- och dränvatten från fastighet och avledning av dagvatten från allmän plats anses såväl var för sig som tillsammans, utgöra ett va-ändamål (anläggningsavgift för D betalas bara en gång).

8.1 Anslutning till endast ett eller två ändamål

För fastighet som tidigare inte nyttjar den allmänna va-anläggningen, och är avgiftsskyldig för endast ett eller två av ändamålen V, S eller D betalas reducerad avgift enligt nedan för ledningar i samma rörgrav. Normalt utgör ändamålet spillvatten den första ledningen och det första ändamålet.

Servisavgift

En ledning	60 %
Två ledningar	80 %

Förbindelsepunktsavgift V och S

Första ändamålet	60%
------------------	-----

Tomtyteavgift

Ett ändamål	60 %
Två ändamål	80 %

8.2 Tillkommande anslutning i samma rörgrav

För fastighet som nyttjar den allmänna va-anläggningen, och har betalat anläggningsavgift för ett eller två ändamål, betalas vid anslutning av varje tillkommande ändamål reducerad avgift enligt nedan för ledningar i samma rörgrav som befintlig anslutning.

Servisavgift

För tillkommande anslutning till befintlig servisledning	20 %
--	------

Förbindelsepunktsavgift V och S

Andra ändamålet	40 %
-----------------	------

Tomtyteavgift

För varje tillkommande ändamål	20 %
--------------------------------	------

8.3 Tillkommande anslutning i ny rörgrav

För fastighet som nyttjar den allmänna va-anläggningen, och har betalat anläggningsavgift för minst ett ändamål, betalas vid anslutning av varje tillkommande ändamål reducerad avgift enligt nedan för ledningar i ny rörgrav. För varje rörgrav debiteras dessutom schaktöppningsavgift.

Servisavgift

En ledning	60%
------------	-----

Förbindelsepunktsavgift V och S

Andra ändamålet	40%
-----------------	-----

Förbindelsepunktsavgift D

Varje ytterligare ledning	100%
---------------------------	------

Tomtyteavgift

Varje tillkommande ändamål	20 %
----------------------------	------

8.4 Avgift för lång servis

För servisledning som är längre än 10 meter debiteras extra avgift för varje meter överstigande 10 meter:

En ledning	60 %
Två ledningar	80 %
Tre ledningar	100%
Varje ytterligare ledning i samma schakt	20%

8.5 Avgift för dagvatten betald före 1992

För fastighet som betalat gatukostnadsersättning för avlopp eller anläggningsavgift för dagvatten enligt va-taxa senast 1992 debiteras inte tillkommande avgift enligt 8.2 eller 8.3 när förbindelsepunkt för dagvatten upprättas och/eller åtgärder för avvattning av gata blivit utförda.

9§ Anläggningsavgift för byggnad på allmän plats

För byggnad på allmän plats eller jämförbart område utgår anläggningsavgift med tillämpning av bestämmelserna i denna taxa.

För byggnad med väl avgränsad verksamhetsyta beräknas tomtYTEavgift med motsvarande area. När mark upplåtes utan särskild avgränsning av tomt beräknas tomtYTEavgift med area motsvarande den yta som nyttjas.

10§ Anläggningsavgift för avvattning av allmän plats

När servisledning anläggs för avvattning av allmän plats eller jämförbart område ska förvaltare av den allmänna platsen betala servisavgift med tillämpning av bestämmelserna i denna taxa.

11§ Extra åtaganden**11.1 Fastighetsägare begär annat utförande**

Om en fastighetsägare ansöker om att ledningar utförs på annat sätt eller förses med andra anordningar än huvudmannen bedömt nödvändiga, och huvudmannen kan godkänna detta, ska fastighetsägaren, utöver anläggningsavgifter enligt 8 - 9§§, ersätta huvudmannens merkostnader enligt kalkyl.

11.2 Fastighetsägare begär att servisledning byts

Om en fastighetsägare begär att ny servisledning ska utföras i stället för redan befintlig, och huvudmannen kan godkänna detta, är fastighetsägaren skyldig att

bekosta dels den nya servisledningens allmänna del, dels borttagandet av den tidigare servisledningens allmänna del. Avgift för pluggning ingår i servisavgiften.

11.3 Sprinkler

För vattenservis som enbart eller huvudsakligen dimensioneras för sprinklerändamål beräknas servisavgift enligt kalkylerad kostnad och debiteras enligt verklig kostnad.

11.4 Utanför verksamhetsområdet

För fastighet belägen utanför verksamhetsområdet men som kan beviljas anslutning enligt avtal beräknas servisavgift enligt kalkylerad kostnad och debiteras enligt verklig kostnad.

11.5 Byggnad på allmän plats

För byggnad eller anläggning på allmän plats som beviljas anslutning till tillfälliga serviser beräknas servisavgift enligt kalkylerad kostnad och debiteras enligt verklig kostnad.

Brukningsavgifter

12§ Brukningsavgifter för fastighet och byggnad på allmän plats

12.1 Avgifter

För bebyggd fastighet, för fastighet som varit bebyggd och för byggnad på allmän plats för vilken förbindelsepunkt finns upprättad, ska erläggas brukningsavgift enligt nedan. Avgift utgår per fastighet för:

- a) Dricksvatten
 - en fast avgift per år beroende av vattenmätarens storlek och typ av fastighet. Småhus debiteras enligt avgift för minsta vattenmätarstorlek. För övrig fastighet avgör Kretslopp och vatten antal och storlek på vattenmätare som behövs, utifrån det behov av flöde som fastighetsägaren beskrivit i ansökan om va-anslutning.
 - en rörlig avgift beroende av mängd levererat dricksvatten
 - en fast avgift per år för de fastigheter där vattenmätaren är placerad i en brunn
- b) Spillvatten
 - en fast avgift per år beroende av vattenmätarens storlek och typ av fastighet
 - en rörlig avgift beroende av mängd levererat dricksvatten
- c) Dagvatten
 - en fast avgift per år beroende av servisledningens dimension och typ av fastighet

Fast avgift för dagvatten är baserad på framlagd ledningsdimension för fastighetens behov att avleda dagvatten, oavsett om dagvattnet avleds till ledning för enbart dagvatten eller till en kombinerad ledning för spill- och dagvattenavlopp.

Om avledning av dagvatten till allmän anläggning sker utan att särskild förbindelsepunkt har upprättats beräknas avgiften för motsvarande erforderlig ledningsdimension.

12.2 Gemensam förbindelsepunkt för dagvatten

Är förbindelsepunkt för dagvatten gemensam för två, tre eller fyra Småhusfastigheter, betalar varje fastighet avgift enligt 12.1.c för småhus.

Är förbindelsepunkt för dagvatten gemensam för fem eller fler Småhusfastigheter fördelas avgift enligt 12.1.c för Övrig fastighet lika mellan fastigheterna.

Är förbindelsepunkt för dagvatten gemensam för två eller fler Övrig fastighet fördelas avgift enligt 12.1.c för Övrig fastighet lika mellan fastigheterna.

13§ Brukningsavgift för förvaltare av allmän plats

Den som ansvarar för att allmän platsmark ställs i ordning och underhålls ska erlägga brukningsavgift för bortledning av dagvatten genom den allmänna dagvattenanläggningen. Avgift utgår för ytor som är till för hela stadens behov och med det avses större vägar, spårvägsområde, parker samt evenemangs- och julhandelsområdet. Avgiftsgrundande ytor fastställs av huvudmannen i särskilt PM.

Avgiften beräknas per ytenhet allmän platsmark och ytorna delas in i hårdgjorda respektive ej hårdgjorda ytor.

14§ Rörlig avgift för dricksvatten – mätning

Rörlig avgift för dricksvatten beräknas efter den vattenmängd som levererats till fastigheten från den allmänna anläggningen. Levererad vattenmängd fastställs genom mätning om inte huvudmannen medger undantag härifrån.

15§ Läckage

Fastighetsägaren är betalningsansvarig för allt dricksvatten som levereras till fastigheten. Om bortrunnet vatten vid betydande läckage på fastighetens VA-installation inte har avletts genom fastighetens spillvattenledning kan reducering av spillvattenavgiften medges. För att reducerad avgift ska beviljas ska fastighetsägaren rimligen inte kunnat känna till läckaget. Huvudmannen uppskattar mängden bortrunnet vatten.

16§ Mätfel

Finns misstanke om att vattenmätaren visar annan förbrukning än den verkliga kan huvudmannen undersöka mätaren om huvudmannen finner det nödvändigt eller fastighetsägaren begär det. Vid ovan avsedd undersökning eller prövning bestäms mätarens felvisning i två kontrollpunkter enligt SWEDAC's föreskrifter om vatten- och värmemätare, STAFS 2007:2. Kan mätfelets storlek inte bestämmas eller har mätaren inte fungerat, har huvudmannen rätt att uppskatta förbrukningen.

Om fastighetsägaren har begärt undersökningen och mätaren godkänns ska undersökningen bekostas av fastighetsägaren, i annat fall bekostas den av huvudmannen.

17§ Rörlig avgift för spillvatten – mätning

Nyttjar fastigheten den allmänna va-anläggningen för såväl dricksvatten som spillvatten anses mängden avlett spillvatten vara samma mängd som det dricksvatten som levererats till fastigheten enligt 14§.

Om avledd spillvattenmängd avsevärt skiljer sig från levererad dricksvattenmängd ska rörlig avgift för spillvatten beräknas efter den mängd spillvatten som avleds till den allmänna anläggningen. Mängden ska bestämmas efter mätning på fastighetsägarens bekostnad av berörda dricksvatten- och spillvattenmängder eller efter huvudmannens uppskattning.

Vatten som definieras som spillvatten men som enligt huvudmannens medgivande avleds till dagvattenledning (kylvatten, tvättvatten från fasad, bergvärmeborrning och dylikt) anses ingå i bruksavgift för dagvatten enligt 12.1.c.

18§ Rörlig avgift för vatten och spillvatten utan mätning

Har huvudmannen bestämt att vattenförbrukningen för bebyggd fastighet tillsvidare inte ska fastställas genom mätning eller om fastigheten inte brukar den allmänna dricksvattenanläggningen, beräknas rörlig avgift för dricksvatten respektive spillvatten efter en schablonförbrukning. För Småhusfastighet betalas rörlig avgift för 100 m³ per år och för Övrig fastighet 1 500 m³ per år.

19§ Reduktion för urinseparering

För fastighet, från vilken urin, eller urin och fekalier inte avleds till den allmänna spillvattenanläggningen, utan återförs till jordbruk eller till annan användning där näringsämnen nyttiggörs, får huvudmannen besluta om reduktion av bruksavgiften för spillvatten. Förutsättningarna är att erforderligt tillstånd erhållits från miljönämnden, och att fastighetsägaren fortlöpande kan visa att avskild urin, eller urin och fekalier, omhändertas på annat sätt, som kan godkännas av miljönämnden.

20§ Andra avgifter

Avgift debiteras om huvudmannen på fastighetsägarens begäran, eller på grund av att fastighetsägaren åsidosatt sina skyldigheter enligt vattentjänstlagen, stängt av vattentillförseln eller vidtagit annan åtgärd.

21§ Överenskommelse vid särskilda åtgärder

Har fastighetsägaren begärt att huvudmannen ska genomföra åtgärd för att underlätta eller möjliggöra hans brukande av anläggningen i visst fall eller avseende eller har i övrigt särskild åtgärd krävts på grund av fastighetens va-förhållanden, får huvudmannen i stället komma överens med fastighetsägaren om avgiftens storlek.

BILAGA 2

Sammanställning av föreslagna ändringar i Föreskrifter för VA-taxa

Gulmarkerad text i Bilaga 1 uppdateras efter beslut i kommunfullmäktige.

Gällande föreskrifter	Förslag	Kommentar
Gäller från och med 1 januari 2025.	Gäller från och med 1 januari 2027.	Uppdaterat datum.
Förord Lagen om allmänna vattentjänster (SFS 2006:412), i denna skrift även benämnd vattentjänstlagen, reglerar förhållandet mellan huvudman för den allmänna vatten- och avloppsanläggningen samt ägare av fastighet inom anläggningens verksamhetsområde dels genom denna taxa, dels genom "Allmänna bestämmelser för brukande av Göteborgs Stads allmänna vatten- och avloppsanläggning" (ABVA). Frågor som inte behandlas i denna taxa eller i ABVA, ska bedömas efter vattentjänstlagen eller tillämpad praxis. Göteborgs Stad är huvudman för den allmänna vatten- och avloppsanläggningen i Göteborg. Huvudmannaskapet utövas av nämnden för kretslopp och vatten, med undantag av spillvattenrening och tillhörande avloppstunnelnät, som styrelsen för Gryaab utövar huvudmannaskap för. Avgifter enligt taxa betalas till förvaltningen Kretslopp och vatten.	Förord Lagen om allmänna vattentjänster (SFS 2006:412), i denna skrift även benämnd vattentjänstlagen, reglerar förhållandet mellan huvudman för den allmänna vatten- och avloppsanläggningen samt ägare av fastighet inom anläggningens verksamhetsområde dels genom denna taxa, dels genom "Kommunala föreskrifter om användning av den allmänna VA-anläggningen i Göteborg" (KFVA). Frågor som inte behandlas i denna taxa eller i KFVA, ska bedömas efter vattentjänstlagen eller tillämpad praxis. Göteborgs Stad är huvudman för den allmänna vatten- och avloppsanläggningen i Göteborg. Huvudmannaskapet utövas av kretslopp och vattennämnden, med undantag av spillvattenrening och tillhörande avloppstunnelnät, som styrelsen för Gryaab utövar huvudmannaskap för. Avgifter enligt taxa betalas till förvaltningen Kretslopp och vatten.	Förslag till nya kommunala föreskrifter KFVA, som ersätter ABVA 2017 – se KOV-2025-02704, KVN 2026-06-04 §21. "nämnden för Kretslopp och vatten" rättat till kretslopp och vattennämnden i stycket om huvudmannaskap

§2	§2	Ordet dräneringsvatten ersätts av dränvatten. Ingen ändring i betydelse. Anpassning till KFVA.
Med ”dagvatten” menas i denna taxa dag- och dräneringsvatten från fastighet och allmän plats	Med ”dagvatten” menas i denna taxa dag- och dränvatten från fastighet och allmän plats	
§ 3 Fastighetstyper	§ 3 Fastighetstyper	Tillägg som syftar till att omhänderta otydlighet som kan uppstå när Skatteverkets taxering inte hunnit ändras när en tidigare småhusfastighet byggs om till flerbostadshus.
I dessa taxeföreskrifter avses följande: Småhusfastighet: Fastighet som enligt Skatteverket definieras som <i>småhusenhet</i> och är avsedd för bostadsändamål och som uteslutande eller huvudsakligen är bebyggd eller enligt beviljat bygglov avses att bebyggas för bostadsändamål. Övrig fastighet: Alla fastigheter som inte är småhusfastighet, till exempel flerbostadshus, industrier och offentlig verksamhet, och som uteslutande eller huvudsakligen är bebyggd eller enligt beviljat bygglov avses att bebyggas.	I dessa taxeföreskrifter avses följande: Småhusfastighet: Fastighet som enligt Skatteverket definieras som <i>småhusenhet</i> och är avsedd för bostadsändamål och som uteslutande eller huvudsakligen är bebyggd eller enligt beviljat bygglov avses att bebyggas för bostadsändamål. Övrig fastighet: Alla fastigheter som inte är småhusfastighet, till exempel flerbostadshus, industrier och offentlig verksamhet, och som uteslutande eller huvudsakligen är bebyggd eller enligt beviljat bygglov avses att bebyggas. Byggnation som ska göras enligt gällande detaljplan, men där taxeringen ännu inte hunnit ändras, ska faktureras enligt gällande planbestämmelser.	
§ 3	§ 3	Ordet <i>småhus</i> ändrat till <i>småhusfastigheter</i> för att förtydliga vad som avses.
Då flera småhus har en gemensam förbindelsepunkt genom gemensamhetsanläggning definieras de som Övrig fastighet. Undantag från denna regel gäller vid debitering av bruksavgift för dagvatten enligt §12 punkt 2.	Då flera småhusfastigheter har en gemensam förbindelsepunkt genom gemensamhetsanläggning definieras de som Övrig fastighet. Undantag från denna regel gäller vid debitering av bruksavgift för dagvatten enligt §12 punkt 2.	
§ 8	§ 8	Ordet dräneringsvatten ersätts av dränvatten. Ingen ändring i betydelse. Anpassning till KFVA.
Avledning av dag- och dräneringsvatten från fastighet och avledning av dagvatten från allmän plats anses såväl var för sig som tillsammans, utgöra ett va-ändamål	Avledning av dag- och dränvatten från fastighet och avledning av dagvatten från allmän plats anses såväl var för sig som tillsammans, utgöra ett va-ändamål	

BILAGA 3 Förslag till prislista VA-taxa 2027 ALTERNATIV A med fondering VA-taxa Göteborg prislista

Styrande dokument			
Kommunala föreskrifter		Planerande och reglerande styrande dokument	
Normgivning mot enskild	Riktade styrande dokument	Planerande styrande dokument	Reglerande styrande dokument

Dokumentnamn: BILAGA 3 Förslag till prislista VA-taxa 2027 ALTERNATIV A med fondering

Beslutad av:

(FÖRSLAG)

Gäller för:

VA-taxekollektivet
Göteborg

Diarienummer:

KOV-2026-00277
SLK-2026-XXXXX

**Datum och paragraf
för beslutet:**

[Text]

Dokumentsort:

Kommunala föreskrifter,
Normgivning mot
enskild

Giltighetstid:

från 2027-01-01 tills
vidare (FÖRSLAG)

Senast reviderad:

Ersätter tidigare taxa
(FÖRSLAG)

Dokumentansvarig:

Kretslopp och vatten

Förslag till

Prislista gällande från 2027-01-01

Prislistan nedan redovisar den aktuella avgiften som abonnenterna skall avlägga för de tjänster som nyttjas. Avgifterna är indelade efter Brukningsavgifter, Anläggningsavgifter och andra avgifter. Dessa avgifter beslutas oftast årligen av Kommunfullmäktige. Ytterligare information om avgifterna finns i VA-föreskrifterna som är en skrift som beskriver avgifterna och hur de beräknas.

Det angivna priset utan moms utgör underlag för debitering och momsen beräknas för respektive avtal med två decimaler. Fakturans totalbelopp avrundas till hela kronor. När avgifterna med moms visas utan decimaler i denna taxa är de avrundade till hela kronor.

Brukningsavgifter

Fast avgift för dricksvatten och spillvatten

För småhusfastighet erläggs fast avgift enligt ”Småhus” i tabell nedan. Den fasta avgiften för Övrig fastighet baseras på vattenmätarens storlek, uttryckt som nominell kapacitet.

Mätarstorlek	Dricksvatten		Spillvatten		Dricksvatten och spillvatten	
	Utan moms	Med moms	Utan moms	Med moms	Utan moms	Med moms
Kronor per mätare och år						
Småhus	2 208	2 760	1 318	1 647	3 526	4 407
Q ₃ 4 (qn 2,5)	5 300	6 625	3 165	3 956	8 464	10 580
Q ₃ 10 (qn 6)	12 720	15 900	7 596	9 495	20 316	25 395
Q ₃ 16 (qn 10)	21 203	26 504	12 658	15 823	33 861	42 326
Dn 50	26 503	33 128	15 823	19 778	42 325	52 907
Dn 80	67 846	84 808	40 511	50 693	108 358	135 447
Dn 100	101 773	127 216	60 765	75 957	162 538	203 173
Dn 150	227 924	284 905	136 090	170 113	364 015	455 018

Fast avgift för dagvatten

För småhusfastighet erläggs fast avgift enligt ”Småhus” i tabell nedan. När två, tre eller fyra småhusfastigheter delar dagvattenservis erlägger varje fastighet en småhusavgift. Den fasta avgiften för Övrig fastighet baseras på servisledningens dimension. Om avledning av dagvatten till allmän anläggning sker utan att särskild förbindelsepunkt har upprättats beräknas avgiften för motsvarande erforderlig ledningsdimension.

Servisdimension dagvatten	Kronor per servisanslutning och år	
	Utan moms	Med moms
Småhus	2 606	3 258
0-160 mm	10 428	13 035
175-180 mm	13 396	16 744
200 mm	16 381	20 477
215-225 mm	23 466	29 332
250 mm	24 948	31 185
300-315 mm	41 716	52 145
350 mm	56 779	70 974
375-380 mm	65 182	81 477

Servisdimension dagvatten	Kronor per servisanslutning och år	
400 mm	74 161	92 701
450 mm	93 860	117 325
500 mm	115 877	144 846
600 mm	166 863	208 579
800 mm	296 646	370 808
1000 mm	463 510	579 387
1200 mm	667 457	834 322
1600 mm	1 186 589	1 483 237
2000 mm	1 854 043	2 317 554

Fast avgift för vattenmätare i brunn

Fastigheter som har vattenmätare placerad i brunn betalar dessutom en årlig avgift för de merkostnader som uppkommer i samband med byte av sådan mätare. Avgift debiteras per brunn, om det finns flera mätare i samma brunn debiteras avgift efter den största mätaren.

Mätarstorlek		
Kronor per mätarbrunn och år	Utan moms	Med moms
Småhus	680	850
Q ₃ 4 (qn 2,5)	680	850
Q ₃ 10 (qn 6), Q ₃ 16 (qn 10)	1 360	1 700
DN 50, DN 80, DN 100	2 040	2 550

Rörlig avgift för dricksvatten och spillvatten

Den rörliga avgiften beror på vilken dricksvattenmängd som har mätts upp. För småhusfastighet där vattenförbrukningen inte mäts eller som har egen vattentäkt beräknas rörlig avgift för dricksvatten och/eller spillvatten för 100 m³ per år. För Övrig fastighet beräknas avgiften för 1 500 m³ per år. Om avledd spillvattenmängd avsevärt skiljer sig från levererad dricksvattenmängd ska rörlig avgift för spillvatten beräknas efter den mängd spillvatten som avleds till den allmänna anläggningen.

Rörlig avgift		
Kronor per kubikmeter	Utan moms	Med moms
Dricksvatten	15,20	19,00
Spillvatten	11,33	14,16
Dricksvatten och spillvatten	26,53	33,16

Dagvatten från allmän plats

Avgift för dagvatten från sådan allmän platsmark som är avsedd för hela stadens behov betalas av den som förvaltar marken. Avgiften baseras på hur stor yta som är ansluten till den allmänna anläggningen och om ytan är hårdgjord eller inte.

Typ av yta		
Kronor per kvadratmeter och år	Utan moms	
Hårdgjord yta	3,27	
Ej hårdgjord yta	1,21	

Andra avgifter

När fastighetsägaren har beställt en åtgärd, kopplat till sin användning av VA-tjänsterna, eller när fastighetsägaren inte har uppfyllt sina skyldigheter i något avseende, debiteras avgifter enligt nedan.

Åtgärd	Kronor per åtgärd	
	Utan moms	Med moms
Nedtagning, inklusive uppsättning, av vattenmätare på kundens begäran:		
Q ₃ 4 (qn 2,5)	1 723	2 154
Q ₃ 10 (qn 6)	1 873	2 341
Q ₃ 16 (qn 10)	1 993	2 491
DN 50	5 144	6 430
Kontroll av vattenmätare på kundens begäran, mätaren felfri:		
Q ₃ 4 (qn 2,5), Q ₃ 10 (qn 6), Q ₃ 16 (qn 10)	2 921	3 651
DN50, DN 80	4 371	5 464
DN 100 och större	6 021	7 526
Optisk avläsning av mätarlogg	1 123	1 404
Byte av sönderfrusen eller skadad vattenmätare:		
Q ₃ 4 (qn 2,5)	3 646	4 558
Q ₃ 10 (qn 6)	5 356	6 695
Q ₃ 16 (qn 10)	6 879	8 599
DN 50	11 092	13 865
Förkommen vattenmätare:		
Q ₃ 4 (qn 2,5)	3 546	4 433
Q ₃ 10 (qn 6)	5 246	6 558
Q ₃ 16 (qn 10)	5 846	7 308
DN 50	8 746	10 933
DN 80	14 546	18 183
DN 100	18 046	22 558
DN 150	36 046	45 058
DN 200	53 546	66 933
Förgävesbesök		
Förgävesbesök vid aviserad eller avtalad tid för uppsättning, byte eller avläsning av vattenmätare	892	1 115
Förgävesbesök vid avtalad tid för åtgärd avseende LTA-pump	2 800	3 500
Förgävesbesök vid avtalad tid för övriga åtgärder avseende VA-ledningsnätet	892	1 115
Avstängning och påsläpp av vatten efter beställning från kund:		
- helgfri måndag – fredag kl 07.30 – 16.00	1 532	1 915
- övrig tid	2 460	3 075

Åtgärd	Kronor per år	
	<i>Utan moms</i>	<i>Med moms</i>
Hyra av vattenmätare		
Q ₃ 4 (qn 2,5)	544	680
Q ₃ 10 (qn 6)	908	1 135
Q ₃ 16 (qn 10)	1 004	1 255
DN 50	2 032	2 540
DN 80	3 204	4 005
DN 100	3 912	4 890
DN 150	7 732	9 665
DN 200	11 576	14 470
Övrigt		
Avgift för digital kommunikationsutgång	628	785
Sommarmätare, utsättning och intagning	3 399	4 249

Anläggningsavgifter

Servisavgift för Småhus och Övrig fastighet

Avgiften avser tre framdragna servisledningar i samma schakt i samband med utbyggnad av ledningsnät, normalt en för dricksvatten, spillvatten respektive dagvatten. Schaktöppningsavgift tillkommer per schakt när servisledningar utförs efter beställning från fastighetsägare och ansluts i efterhand till ett befintligt allmänt ledningsnät. Om servisledningen är längre än normalt betalar man extra för den sträcka som överstiger 10 meter.

Servisavgift Småhus och Övrig fastighet	Utan moms (kr)	Med moms (kr)
Småhus	142 300	177 875
Övrig fastighet	224 000	280 000
Schaktöppningsavgift för Småhus	69 900	87 375
Schaktöppningsavgift för Övrig fastighet	118 800	148 500
Lång servis för Småhus, kronor per meter överstigande 10 m	14 240	17 800
Lång servis för Övrig fastighet, kronor per meter överstigande 10 m	23 300	29 125

Servisavgift för dagvatten Allmän plats

Förvaltaren av Allmän plats betalar servisavgift för dagvatten. Avgifter tillkommer i förekommande fall för schaktöppning och lång servis

Servisavgift Dagvatten Allmän plats	Utan moms (kr)	Med moms (kr)
Servisavgift för dagvatten	85 400	106 750
Schaktöppningsavgift för dagvatten Allmän plats	69 900	87 375
Lång servis, kronor per meter överstigande 10 m	14 000	17 500

Förbindelsepunktsavgift för dricksvatten och spillvatten

För småhusfastighet erläggs för varje småhus med egen förbindelsepunkt för vatten, förbindelsepunktsavgift enligt ”Småhus” i tabell nedan. Två eller fler småhusfastigheter som delar förbindelsepunkt erlägger avgift för ”Övrig fastighet”. Avgiften för Övrig fastighet baseras på vattenmätarens storlek, uttryckt som nominell kapacitet enligt tabell.

Förbindelsepunktsavgift V och S	Utan moms (kr)	Med moms (kr)
Småhus	85 600	107 000
Q ₃ 4 (qn 2,5)	222 600	278 250
Q ₃ 10 (qn 6)	536 000	670 000
Q ₃ 16 (qn 10)	895 000	1 118 750
DN 50	1 117 000	1 396 250
DN 80	2 860 000	3 575 000
DN 100	4 292 000	5 365 000

Förbindelsepunktsavgift för dagvatten

För småhusfastighet erläggs för varje småhus med egen förbindelsepunkt för dagvatten, förbindelsepunktsavgift enligt "Småhus" i tabell nedan.

När två, tre eller fyra småhusfastigheter delar förbindelsepunkt för dagvatten erlägger varje småhus förbindelsepunktsavgift enligt "Småhus" i tabell nedan.

Fem eller fler småhusfastigheter som delar förbindelsepunkt för dagvatten erlägger avgift för "Övrig fastighet".

Avgiften för Övrig fastighet baseras på dagvattensservisens dimension. Större dimensioner än de som anges i tabellen debiteras avgift enligt kalkyl.

Förbindelsepunktsavgift D	<i>Utan moms (kr)</i>	<i>Med moms (kr)</i>
Småhus	18 720	23 400
150 / 160 mm	77 000	96 250
200 mm	122 000	152 500
215 / 225 mm	174 400	218 000
250 mm	185 200	231 500
300 / 315 mm	304 000	380 000
400 mm	537 200	671 500
500 mm	841 000	1 051 250

Tomtyteavgift

Tomtyteavgift erläggs normalt för de tre ändamålen dricksvatten, spillvatten och dagvatten enligt tabellen nedan. Samma avgift betalas i förekommande fall för tillkommande tomtyta.

Tomtyteavgift	<i>Utan moms (kr/m²)</i>	<i>Med moms (kr/m²)</i>
Anslutning av tre ändamål	122,00	152,50

Dokumentnamn: BILAGA 4 Kretslopp och vattens anvisning Fond för investering Mjörn Vattentäkt

Beslutad av:

[Nämnd/styrelse/befattning]

Gäller för:

[Text]

Diarienummer:

KOV-2026-00277

Datum och paragraf för beslutet:

[Text]

Dokumentsort:

Anvisning

Giltighetstid:

[Giltighetstid]

Senast reviderad:

[Datum]

Dokumentansvarig:

[Funktion]

BILAGA 4 Kretslopp och vattens anvisning Fond för investering Mjörn Vattentäkt

Syftet med denna anvisning

Anvisningen syftar till att beskriva flödet av beslut kring upprättandet av fond för investeringsprojekt Mjörn Vattentäkt, och beslut under tiden som fonden byggs upp och avvecklas. Dessutom skall den ekonomiska hanteringen beskrivas för att förtydliga den ekonomiska hanteringen före- under- och efter fondens upprättande.

Vem omfattas av anvisningen

Denna anvisning gäller efter beslut om fondering, för Kretslopp och vattennämnden

Koppling till andra styrande dokument

Anvisningen följer det styrande dokument som tagits fram för att styra hanteringen. ”Kretslopp och vattennämndens regler för ekonomisk planering, budget och uppföljning samt fondering för framtida investeringar, Dnr 0652/23”.

I vattentjänstlagen (SFS nr: 2006:412) beskrivs förutsättningar för fondering för nyinvestering.

Fond för investering Mjörn Vattentäkt

Fonden byggs upp under ca åtta år, med start 2027, till 1000 mnkr. Detta belopp utgör ungefär hälften av den i december 2025 bedömda storleken på investeringen Mjörn Vattentäkt. Mjörn Vattentäkt är en nyinvestering som genererar nytta för hela taxekollektivet för ändamålet dricksvatten. Fonden byggs upp med taxeintäkter från brukningsavgifter för ändamålet dricksvatten.

Tidplan

2026

April: Kretslopp och vattennämnden fattar beslut om att föreslå fondering genom VA-taxeärendet för 2027. Efter beslut sänds förslaget till kommunstyrelsen för beredning av ärendet till kommunfullmäktige

November: Kommunfullmäktige beslutar genom VA-taxeärendet för 2027 om att Kretslopp och vatten ska bilda en fond, och om tillhörande (ökning av) VA-taxa för att skapa utrymme för fonden enligt denna plan.

December: Kretslopp och vattennämnden beslutar om budet för 2027, där hantering av fonden ingår.

2027-2033

Januari-december: Förvaltningen sätter av belopp till fonden varje månad enligt plan

Januari/februari: Genom årsbokslutet fastställs föregående års avsättningar till fonden. Förutsättningar för fondens genomförande ska värderas i samband med årsbokslutet.

April: Kretslopp och vattennämnden beslutar om förslag till VA-taxa för nästkommande år, där (fortsatt) avsättning till fond ingår.

Vid eventuella avvikelser som motiverar avsteg från planen för avsättningar, ska detta tydligt beskrivas i tjänsteutlåtandet och taxeförslaget för nästkommande år.

November: Kommunfullmäktige beslutar genom VA-taxeärendet för nästkommande år att Kretslopp och vatten ska göra avsättningar enligt plan – eller vid behov göra ändringar i förhållande till planen.

December; Kretslopp och vattennämnden beslutar om budet för nästkommande år, där hantering av fonden ingår.

2034 (preliminärt)

Genom årsbokslutet i januari-februari fastställs föregående års avsättningar till fonden

Om fondering löpt på helt enligt plan beräknas fonden uppnå beslutade 1000 mnkr vid utgången av 2034.

I taxeärendet för 2035 beaktas att avsättning till fonden kan upphöra, och därmed skapas ett utrymme för motsvarande sänkning av dricksvattenavgifterna i VA-taxan. (Behov av höjning av andra skäl kan medföra att avgifterna inte sänks totalt sett).

Från 2035

Vid aktivering av investeringen ska fondens medel i tas anspråk, och upplösas i takt med avskrivningarna för investeringen.

Uppbyggnad av fonden

När beslut om fonderingen finns skall redovisningen bokföra det beslutade beloppet från taxeintäkterna till en fond för investering. Detta görs genom att man månatligen bokför bort en tolfedel av årets avsättning från taxeintäkterna, och bokför det på ett skuldkonto som ackumulerar fonden till den uppnår beslutad storlek.

Kretslopp och vattennämnden skall vid varje årsbokslut besluta om att upparbetat belopp på fonden skall fastställas.

Baserat på underlaget som Kretslopp och vattennämnden tagit fram beslutar Kommunfullmäktige att man beviljar den taxehöjning som erfordras för att kunna skapa investeringsfonden.

När Kommunfullmäktige beslutat om höjd taxa för fondering ska nämndens budget omfatta ett utrymme för fonderingen.

Förvaltningen ansvarar för att det genom delårs- och årsrapporter går att följa fondens utveckling och storlek.

Plan för avsättningar till fonden

År	Avsättning per år (<i>månad</i>) [mnkr]	Fondens storlek vid utgången av året [mnkr]
2027	125 (10,4)	125
2028	125 (10,4)	250
2029	125 (10,4)	375
2030	125 (10,4)	500
2031	125 (10,4)	625
2032	125 (10,4)	750
2033	125 (10,4)	875
2034	125 (10,4)	1000

Vid förändringar och avvikelser

Genom taxeärenden kan förvaltningen genom taxeärendet för nästkommande år eller genom separat ärende, föreslå annan hantering än den planerade.

Om fonden behöver upplösas utan att investeringen Mjörn Vattentäkt har genomförts ska i första hand avveckling ske genom anpassning av kommande års VA-taxa (dricksvattenavgifter), det vill säga på liknande sätt som ordinarie reglering av skuld/fordran. Detta innebär alltså att VA-kollektivet betraktas som inom samma generation upp till ca 5 år. (Motiveringen är att tidsperspektivet (upp till ca 5 år) är kort i förhållande till förväntad nyttjandetid för den investering som fonden är tänkt att stödja).

Regler vid upplösning av VA-fond

När fonden är fylld och investeringsobjektet är klart för att sättas i drift (aktiveras) kan upplösning av fonden påbörjas. När investeringen är klar kommer den att börja skrivas av i den takt som den förväntas och -fonden kan på motsvarande sätt börja upplösas i samma takt som avskrivningarna och under lika lång tid som avskrivningarna genomförs.

Kretslopp och vattennämnden fattar beslut om att ianspråkta VA-fonden genom att den upplöses i takt med objektets avskrivningstid. För att kunna göra en upplösning av fonden varje år måste ett avskrivningsbelopp beräknas. Detta görs genom att man inför varje år gör en avskrivningssimulering på aktuella investeringskomponenter. Detta beräknas vara avskrivningsbeloppet för kommande år. Detta belopp är underlaget för den upplösning av fonden som görs under året.

BILAGA X Förslag till prislista VA-taxa 2027 ALTERNATIV B Intäktsökning 4 pro- cent, ingen fondering

VA-taxa Göteborg prislista

Styrande dokument			
Kommunala föreskrifter		Planerande och reglerande styrande dokument	
Normgivning mot enskild	Riktade styrande dokument	Planerande styrande dokument	Reglerande styrande dokument

Dokumentnamn: BILAGA X Förslag till prislista VA-taxa 2027 ALTERNATIV B Intäktsökning 4 procent, ingen fondering

Beslutad av:

(FÖRSLAG)

Gäller för:

VA-taxekollektivet
Göteborg

Diarienummer:

KOV-2026-00277
SLK-2026-XXXXX

Datum och paragraf

för beslutet:

[Text]

Dokumentsort:

Kommunala föreskrif-
ter, Normgivning mot
enskild

Giltighetstid:

från 2027-01-01 tills
vidare (FÖRSLAG)

Senast reviderad:

Ersätter tidigare taxa
(FÖRSLAG)

Dokumentansvarig:

Kretslopp och vatten

Förslag till

Prislista gällande från 2027-01-01

Prislistan nedan redovisar den aktuella avgiften som abonnenterna skall avlägga för de tjänster som nyttjas. Avgifterna är indelade efter Brukningsavgifter, Anläggningsavgifter och andra avgifter. Dessa avgifter beslutas oftast årligen av Kommunfullmäktige. Ytterligare information om avgifterna finns i VA-föreskrifterna som är en skrift som beskriver avgifterna och hur de beräknas.

Det angivna priset utan moms utgör underlag för debitering och momsen beräknas för respektive avtal med två decimaler. Fakturans totalbelopp avrundas till hela kronor. När avgifterna med moms visas utan decimaler i denna taxa är de avrundade till hela kronor.

Brukningsavgifter

Fast avgift för dricksvatten och spillvatten

För småhusfastighet erläggs fast avgift enligt ”Småhus” i tabell nedan. Den fasta avgiften för Övrig fastighet baseras på vattenmätarens storlek, uttryckt som nominell kapacitet.

Mätarstorlek	Dricksvatten		Spillvatten		Dricksvatten och spillvatten	
	Utan moms	Med moms	Utan moms	Med moms	Utan moms	Med moms
Kronor per mätare och år						
Småhus	1 993	2 491	1 376	1 720	3 369	4 211
Q ₃ 4 (qn 2,5)	4 782	5 977	3 303	4 129	8 085	10 106
Q ₃ 10 (qn 6)	11 476	14 345	7 928	9 910	19 403	24 254
Q ₃ 16 (qn 10)	19 126	23 908	13 217	16 521	32 343	40 428
Dn 50	23 911	29 889	16 520	20 650	40 431	50 539
Dn 80	61 207	76 509	42 293	52 866	103 499	129 374
Dn 100	91 812	114 765	63 441	79 301	155 253	194 066
Dn 150	205 619	257 024	142 076	177 595	347 695	434 619

Fast avgift för dagvatten

För småhusfastighet erläggs fast avgift enligt ”Småhus” i tabell nedan. När två, tre eller fyra småhusfastigheter delar dagvattenservis erlägger varje fastighet en småhusavgift. Den fasta avgiften för Övrig fastighet baseras på servisledningens dimension. Om avledning av dagvatten till allmän anläggning sker utan att särskild förbindelsepunkt har upprättats beräknas avgiften för motsvarande erforderlig ledningsdimension.

Servisdimension dagvatten	Kronor per servisanslutning och år	
	Utan moms	Med moms
Småhus	2 712	3 390
0-160 mm	10 848	13 560
175-180 mm	13 932	17 415
200 mm	17 038	21 298
215-225 mm	24 404	30 505
250 mm	25 944	32 430
300-315 mm	43 384	54 230
350 mm	59 050	73 812
375-380 mm	67 788	84 735

Servisdimension dagvatten	Kronor per servisanslutning och år	
400 mm	77 128	96 410
450 mm	97 616	122 020
500 mm	120 512	150 640
600 mm	173 539	216 924
800 mm	308 513	385 641
1000 mm	482 052	602 565
1200 mm	694 153	867 692
1600 mm	1 234 050	1 542 563
2000 mm	1 928 207	2 410 259

Fast avgift för vattenmätare i brunn

Fastigheter som har vattenmätare placerad i brunn betalar dessutom en årlig avgift för de merkostnader som uppkommer i samband med byte av sådan mätare. Avgift debiteras per brunn, om det finns flera mätare i samma brunn debiteras avgift efter den största mätaren.

Mätarstorlek		
Kronor per mätarbrunn och år	Utan moms	Med moms
Småhus	680	850
Q ₃ 4 (qn 2,5)	680	850
Q ₃ 10 (qn 6), Q ₃ 16 (qn 10)	1 360	1 700
DN 50, DN 80, DN 100	2 040	2 550

Rörlig avgift för dricksvatten och spillvatten

Den rörliga avgiften beror på vilken dricksvattenmängd som har mätts upp. För småhusfastighet där vattenförbrukningen inte mäts eller som har egen vattentäkt beräknas rörlig avgift för dricksvatten och/eller spillvatten för 100 m³ per år. För Övrig fastighet beräknas avgiften för 1 500 m³ per år. Om avledd spillvattenmängd avsevärt skiljer sig från levererad dricksvattenmängd ska rörlig avgift för spillvatten beräknas efter den mängd spillvatten som avleds till den allmänna anläggningen.

Rörlig avgift		
Kronor per kubikmeter	Utan moms	Med moms
Dricksvatten	13,64	17,05
Spillvatten	11,77	14,71
Dricksvatten och spillvatten	25,41	31,76

Dagvatten från allmän plats

Avgift för dagvatten från sådan allmän platsmark som är avsedd för hela stadens behov betalas av den som förvaltar marken. Avgiften baseras på hur stor yta som är ansluten till den allmänna anläggningen och om ytan är hårdgjord eller inte.

Typ av yta		
Kronor per kvadratmeter och år	Utan moms	
Hårdgjord yta		3,40
Ej hårdgjord yta		1,26

Andra avgifter

När fastighetsägaren har beställt en åtgärd, kopplat till sin användning av VA-tjänsterna, eller när fastighetsägaren inte har uppfyllt sina skyldigheter i något avseende, debiteras avgifter enligt nedan.

Åtgärd	Kronor per åtgärd	
	Utan moms	Med moms
Nedtagning, inklusive uppsättning, av vattenmätare på kundens begäran:		
Q ₃ 4 (qn 2,5)	1 723	2 154
Q ₃ 10 (qn 6)	1 873	2 341
Q ₃ 16 (qn 10)	1 993	2 491
DN 50	5 144	6 430
Kontroll av vattenmätare på kundens begäran, mätaren felfri:		
Q ₃ 4 (qn 2,5), Q ₃ 10 (qn 6), Q ₃ 16 (qn 10)	2 921	3 651
DN50, DN 80	4 371	5 464
DN 100 och större	6 021	7 526
Optisk avläsning av mätarlogg	1 123	1 404
Byte av sönderfrusen eller skadad vattenmätare:		
Q ₃ 4 (qn 2,5)	3 646	4 558
Q ₃ 10 (qn 6)	5 356	6 695
Q ₃ 16 (qn 10)	6 879	8 599
DN 50	11 092	13 865
Förkommen vattenmätare:		
Q ₃ 4 (qn 2,5)	3 546	4 433
Q ₃ 10 (qn 6)	5 246	6 558
Q ₃ 16 (qn 10)	5 846	7 308
DN 50	8 746	10 933
DN 80	14 546	18 183
DN 100	18 046	22 558
DN 150	36 046	45 058
DN 200	53 546	66 933
Förgävesbesök		
Förgävesbesök vid aviserad eller avtalad tid för uppsättning, byte eller avläsning av vattenmätare	892	1 115
Förgävesbesök vid avtalad tid för åtgärd avseende LTA-pump	2 800	3 500
Förgävesbesök vid avtalad tid för övriga åtgärder avseende VA-ledningsnätet	892	1 115
Avstängning och påsläpp av vatten efter beställning från kund:		
- helgfri måndag – fredag kl 07.30 – 16.00	1 532	1915
- övrig tid	2 460	3 075

Åtgärd	Kronor per år	
	<i>Utan moms</i>	<i>Med moms</i>
Hyra av vattenmätare		
Q ₃ 4 (qn 2,5)	544	680
Q ₃ 10 (qn 6)	908	1 135
Q ₃ 16 (qn 10)	1 004	1 255
DN 50	2 032	2 540
DN 80	3 204	4 005
DN 100	3 912	4 890
DN 150	7 732	9 665
DN 200	11 576	14 470
Övrigt		
Avgift för digital kommunikationsutgång	628	785
Sommarmätare, utsättning och intagning	3 399	4 249

Anläggningsavgifter

Servisavgift för Småhus och Övrig fastighet

Avgiften avser tre framdragna servisledningar i samma schakt i samband med utbyggnad av ledningsnät, normalt en för dricksvatten, spillvatten respektive dagvatten. Schaktöppningsavgift tillkommer per schakt när servisledningar utförs efter beställning från fastighetsägare och ansluts i efterhand till ett befintligt allmänt ledningsnät. Om servisledningen är längre än normalt betalar man extra för den sträcka som överstiger 10 meter.

Servisavgift Småhus och Övrig fastighet	Utan moms (kr)	Med moms (kr)
Småhus	142 300	177 875
Övrig fastighet	224 000	280 000
Schaktöppningsavgift för Småhus	69 900	87 375
Schaktöppningsavgift för Övrig fastighet	118 800	148 500
Lång servis för Småhus, kronor per meter överstigande 10 m	14 240	17 800
Lång servis för Övrig fastighet, kronor per meter överstigande 10 m	23 300	29 125

Servisavgift för dagvatten Allmän plats

Förvaltaren av Allmän plats betalar servisavgift för dagvatten. Avgifter tillkommer i förekommande fall för schaktöppning och lång servis

Servisavgift Dagvatten Allmän plats	Utan moms (kr)	Med moms (kr)
Servisavgift för dagvatten	85 400	106 750
Schaktöppningsavgift för dagvatten Allmän plats	69 900	87 375
Lång servis, kronor per meter överstigande 10 m	14 000	17 500

Förbindelsepunktsavgift för dricksvatten och spillvatten

För småhusfastighet erläggs för varje småhus med egen förbindelsepunkt för vatten, förbindelsepunktsavgift enligt ”Småhus” i tabell nedan. Två eller fler småhusfastigheter som delar förbindelsepunkt erlägger avgift för ”Övrig fastighet”. Avgiften för Övrig fastighet baseras på vattenmätarens storlek, uttryckt som nominell kapacitet enligt tabell.

Förbindelsepunktsavgift V och S	Utan moms (kr)	Med moms (kr)
Småhus	85 600	107 000
Q ₃ 4 (qn 2,5)	222 600	278 250
Q ₃ 10 (qn 6)	536 000	670 000
Q ₃ 16 (qn 10)	895 000	1 118 750
DN 50	1 117 000	1 396 250
DN 80	2 860 000	3 575 000
DN 100	4 292 000	5 365 000

Förbindelsepunktsavgift för dagvatten

För småhusfastighet erläggs för varje småhus med egen förbindelsepunkt för dagvatten, förbindelsepunktsavgift enligt "Småhus" i tabell nedan.

När två, tre eller fyra småhusfastigheter delar förbindelsepunkt för dagvatten erlägger varje småhus förbindelsepunktsavgift enligt "Småhus" i tabell nedan.

Fem eller fler småhusfastigheter som delar förbindelsepunkt för dagvatten erlägger avgift för "Övrig fastighet".

Avgiften för Övrig fastighet baseras på dagvattensservisens dimension. Större dimensioner än de som anges i tabellen debiteras avgift enligt kalkyl.

Förbindelsepunktsavgift D	<i>Utan moms (kr)</i>	<i>Med moms (kr)</i>
Småhus	18 720	23 400
150 / 160 mm	77 000	96 250
200 mm	122 000	152 500
215 / 225 mm	174 400	218 000
250 mm	185 200	231 500
300 / 315 mm	304 000	380 000
400 mm	537 200	671 500
500 mm	841 000	1 051 250

Tomtyteavgift

Tomtyteavgift erläggs normalt för de tre ändamålen dricksvatten, spillvatten och dagvatten enligt tabellen nedan. Samma avgift betalas i förekommande fall för tillkommande tomtyta.

Tomtyteavgift	<i>Utan moms (kr/m²)</i>	<i>Med moms (kr/m²)</i>
Anslutning av tre ändamål	122,00	152,50

BILAGA 6

Sammanställning av ändringar i prislisans upplägg

Ändringar för prislisans upplägg VA-taxa 2027 jämfört med VA-taxa 2026. Ändringarna gäller både alternativen för VA-taxa 2027 (A och B).

Avsnitt, tabell	Ändring	Kommentar
Brukningsavgifter , Fast avgift för dricksvatten och spillvatten & Fast avgift för vattenmätare i brunn. Andra avgifter. Anläggningsavgifter , Förbindelsepunktavgift för dricksvatten och spillvatten	qn 2,5 ersätts av Q34 (qn 2,5), qn 6 ersätts av Q310 (qn 6), qn20 ersätts av Q316 (qn 10)	Q3 avser nya vattenmätare. Qn-mätare finns fortfarande hos många kunder. Avseende kapacitet och användning är det inga förändringar, utan uppdateringen i prislisan syftar till att öka tydligheten för kunder med nya typen av vattenmätare.
Brukningsavgifter , Fast avgift för dagvatten	Ny dimension 1600 mm har tillkommit.	Ändringen beror på att det nu finns en servis med denna dimension. Avgiften är beräknad enligt samma princip som övriga dimensioner, vilket innebär att avgiften står i proportion till flödeskapaciteten.
Andra avgifter , Övrigt	Optisk avläsning av mätarlogg har tillkommit.	Ny tjänst.
Andra avgifter , Förgävesbesök	Uppdelning av avgifter för förgävesbesök på tre typer: 1) vid aviserad eller avtalad tid för uppsättning, byte eller avläsning av vattenmätare 2) vid avtalad tid för åtgärd avseende LTA-pump, 3) avtalad tid för övriga åtgärder avseende VA-ledningsnätet	Uppdelningen har gjorts för att öka tydligheten och följsamheten till självkostnadsprincipen. (Åtgärd avseende LTA-pump kräver exempelvis dyrare arbetsfordon och fler personer än ett vattenmätarbyte.)

Andra avgifter , Hyra av vattenmätare	Avgifter anges i enheten kronor per år i stället för kronor per dygn	Ingen förändring i sak – abonnent betalar för verklig tid. Hyra av vattenmätare avser normalt undermätare, för fastigheter/verksamheter där endast del av dricksvattenflödet utgör grund för spillvattendebitering (industrier). Mätarna sitter normalt ute i flera år, och kronor per år är då mer relevant enhet för prislistan.
Andra avgifter	Ändrad ordning på avgifterna, exempelvis har sommarmätare, utsättning och intagning flyttats till "Övrigt". Avgifterna har delats upp utifrån om det är kronor per åtgärd eller kronor per år som anges.	För ökad tydlighet.

Bilaga 7

Statistik över VA-taxans utveckling i Göteborg

2026-02-25

Taxeutveckling i Göteborg

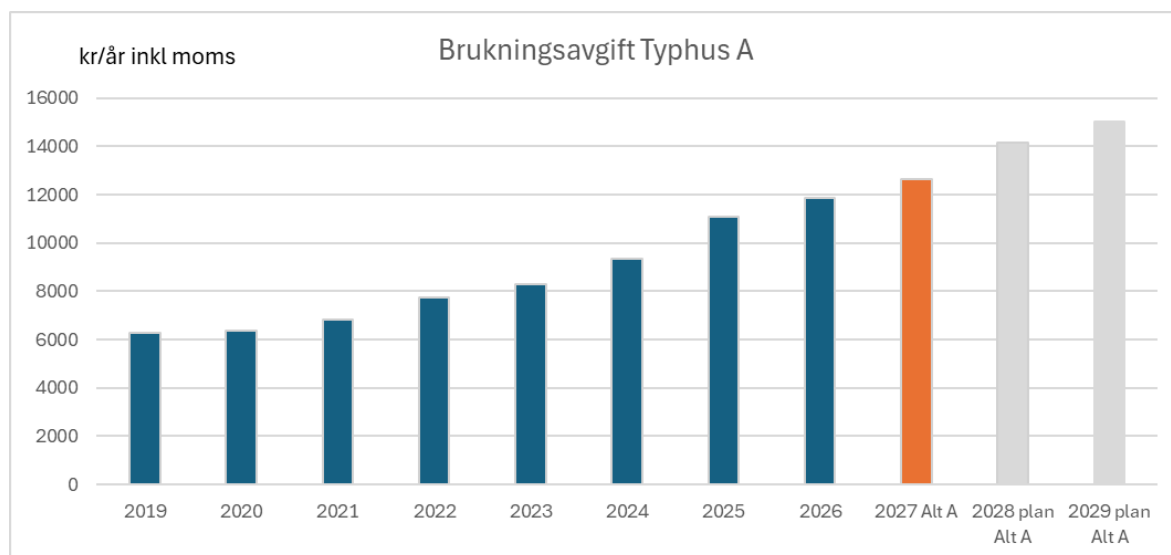
Diagrammen i denna bilaga visar taxans utveckling 2019-2029 i form av tidigare beslutade, föreslagna (2027) enligt Alternativ A med fondering, och planerade (2028, 2029) avgifter för branschens typhus.

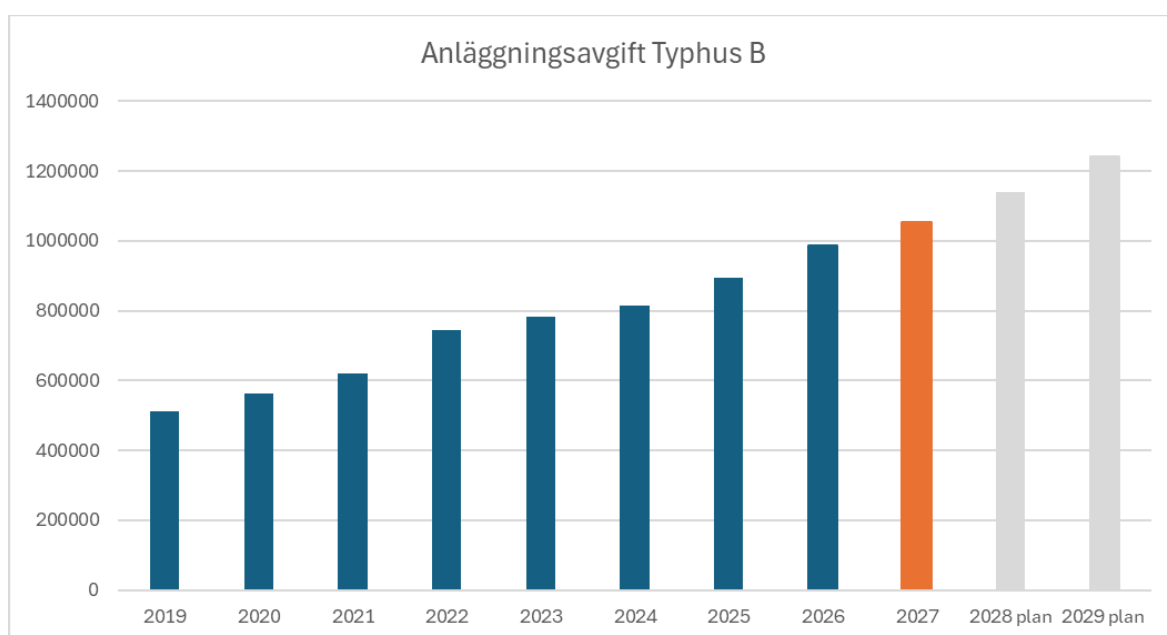
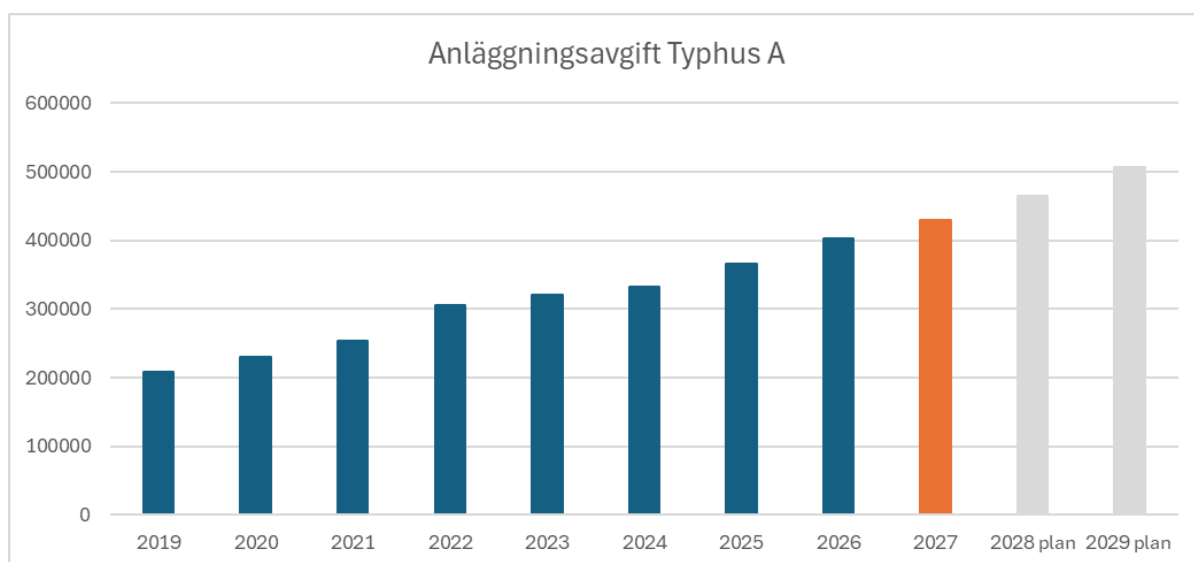
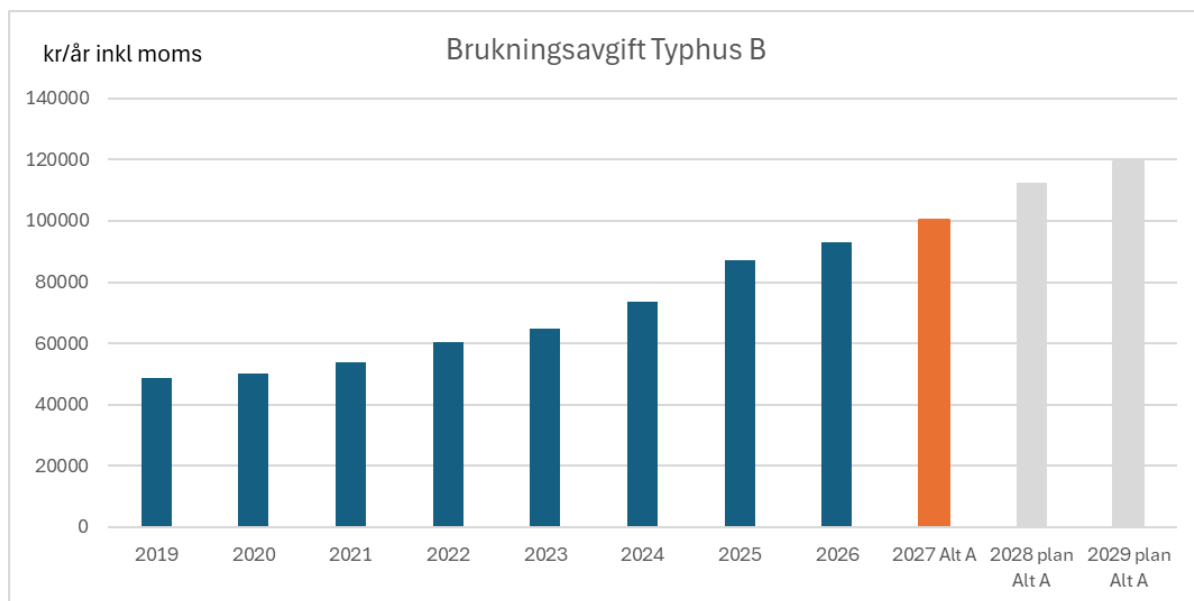
Typhus A - villa

Jämförelsen görs för en fiktiv fastighet, typhus A, som definieras som ett småhus med en tomtyta som är 800 kvadratmeter, och som är ansluten till alla tre ändamålen dricks-, spill- och dagvatten. Typhus A har en årlig vattenförbrukning på 150 kubikmeter.

Typhus B – flerbostadshus med 15 lägenheter

Jämförelsen görs för en fiktiv fastighet, typhus B, som definieras som ett flerfamiljshus med 15 lägenheter på en 800 kvadratmeter stor fastighet och som är ansluten alla tre ändamålen dricks-, spill- och dagvatten. Typhus B har två parallellkopplade vattenmätare av storlek $q_{n2,5/Q_3}$ 4 och en årsförbrukning på 2 000 kubikmeter.

Bilaga 8

Statistik över VA-taxa i svenska kommuner 2026

2026-03-04

Branschens jämförelseexempel

Svenskt Vatten genomför årligen statistikundersökningar för VA-taxan i Sveriges kommuner, och uppgifter i denna bilaga är hämtade från dessa undersökningar.

Som underlag för jämförelser över tid och mellan kommuner används följande exempel:

Typhus A - villa

Jämförelsen görs för en fiktiv fastighet, typhus A, som definieras som ett småhus med en tomtyta som är 800 kvadratmeter, och som är ansluten till alla tre ändamålen dricks-, spill- och dagvatten. Typhus A har en årlig vattenförbrukning på 150 kubikmeter.

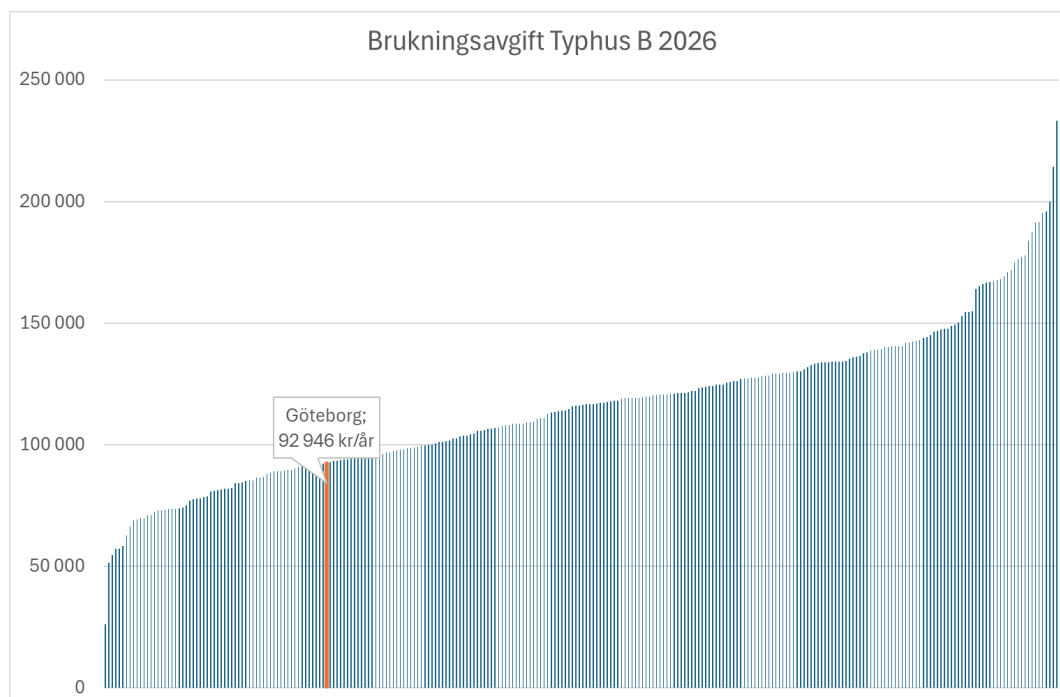
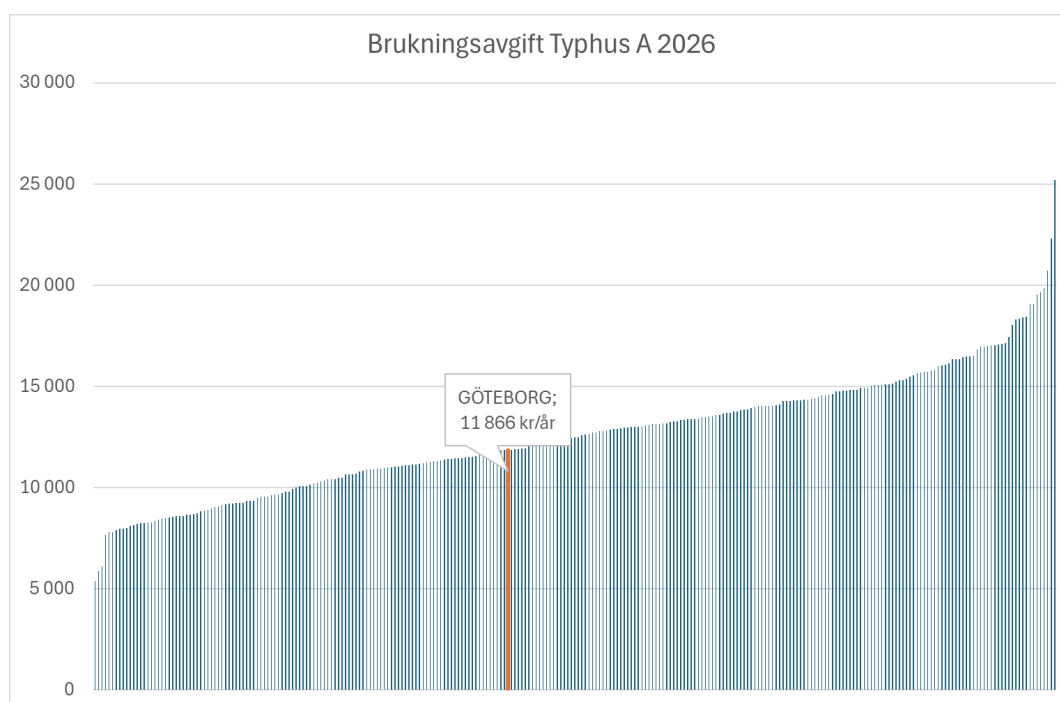
Typhus B – flerbostadshus med 15 lägenheter

Jämförelsen görs för en fiktiv fastighet, typhus B, som definieras som ett flerfamiljshus med 15 lägenheter på en 800 kvadratmeter stor fastighet och som är ansluten alla tre ändamålen dricks-, spill- och dagvatten. Typhus B har två parallellkopplade vattenmätare av storlek $q_{n2,5}$ och en årsförbrukning på 2 000 kubikmeter.

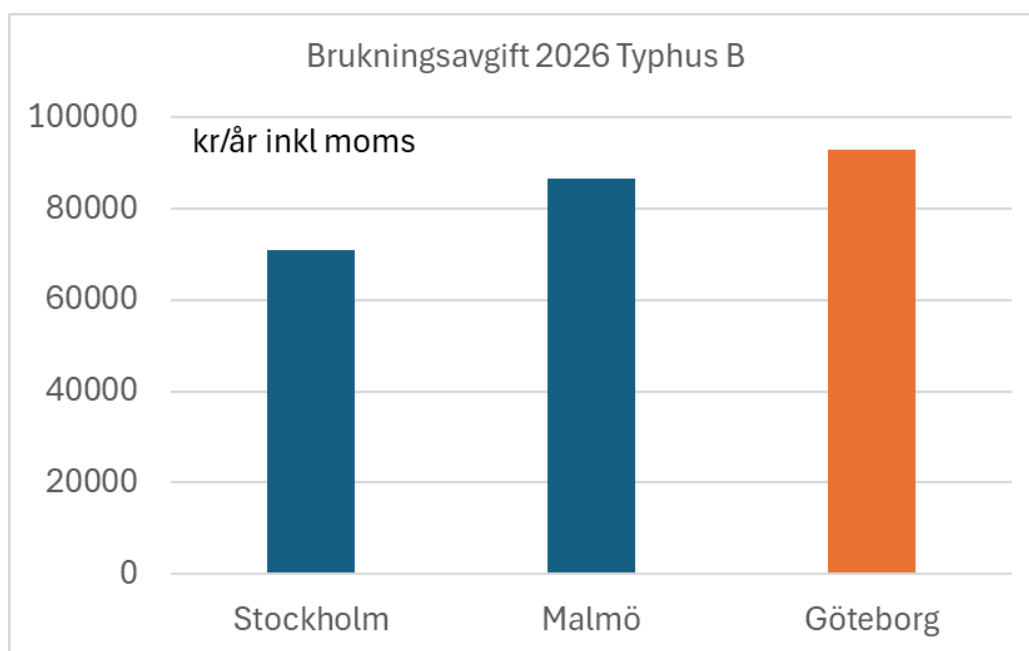
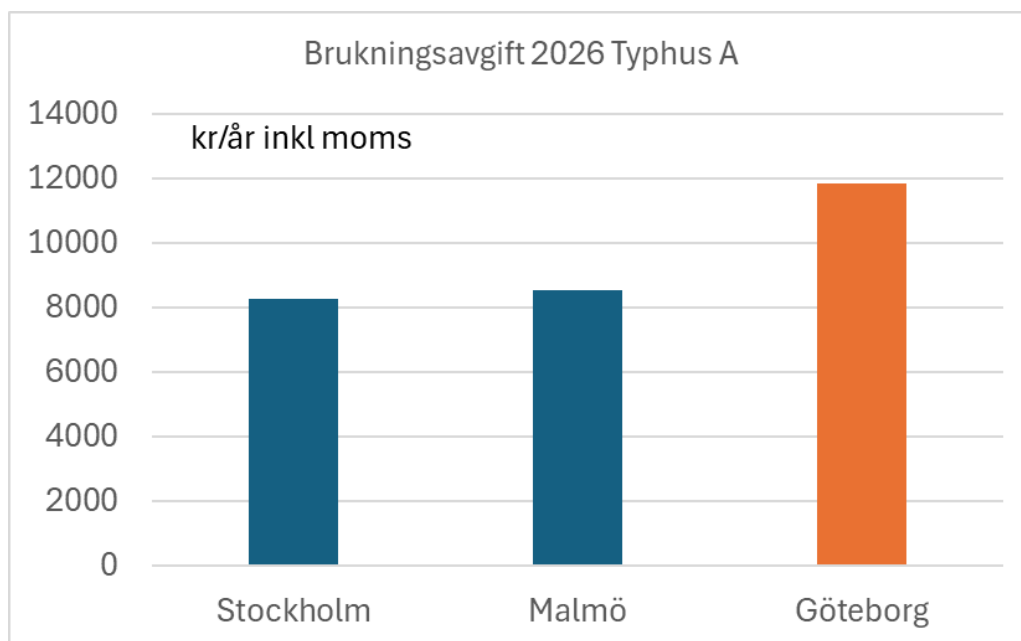
Brukningsavgifter 2025

Diagrammen visar belopp i kronor per år inklusive moms.

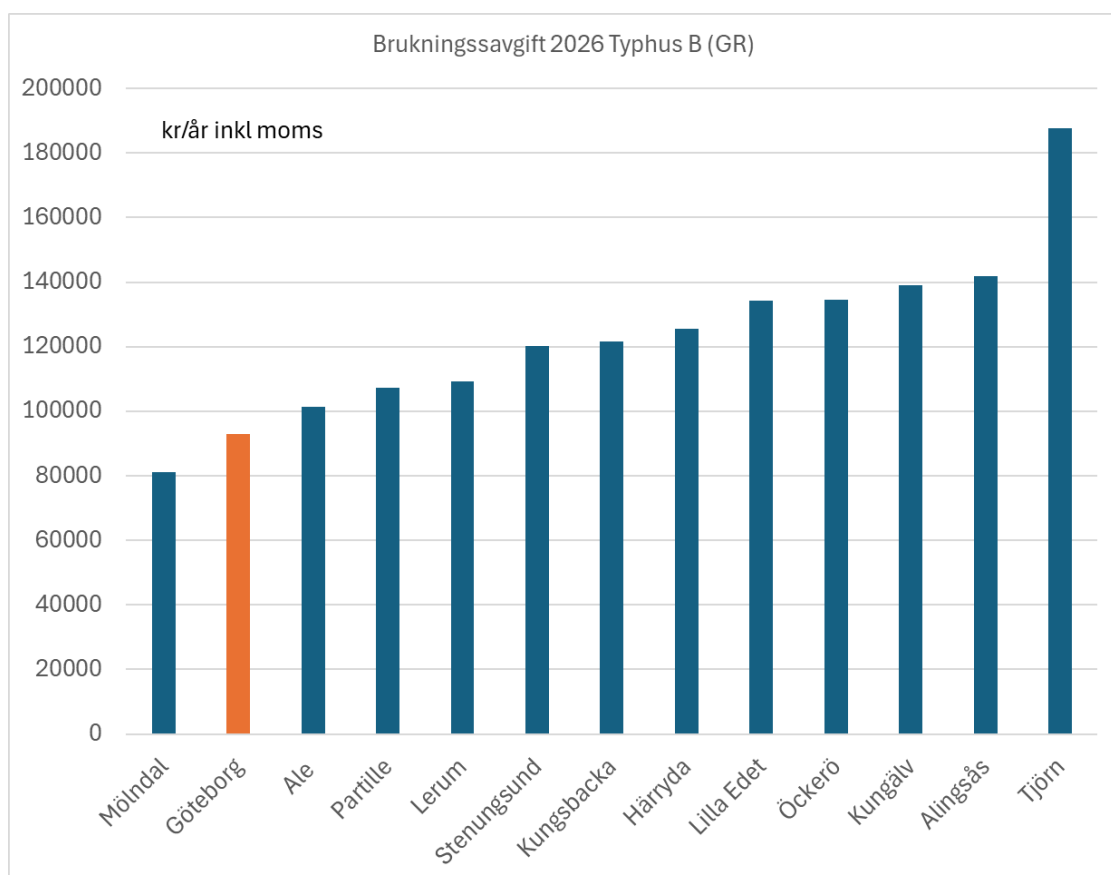
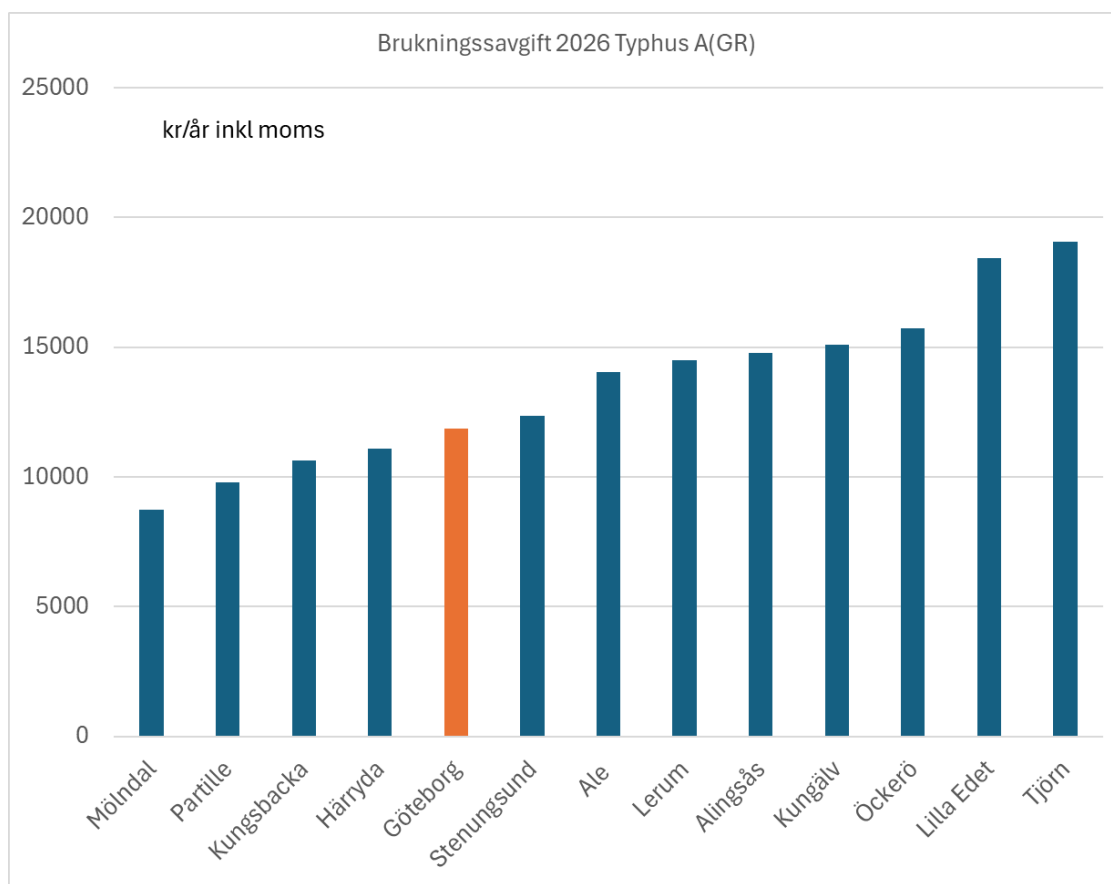
Hela Sverige

Göteborg Malmö Stockholm

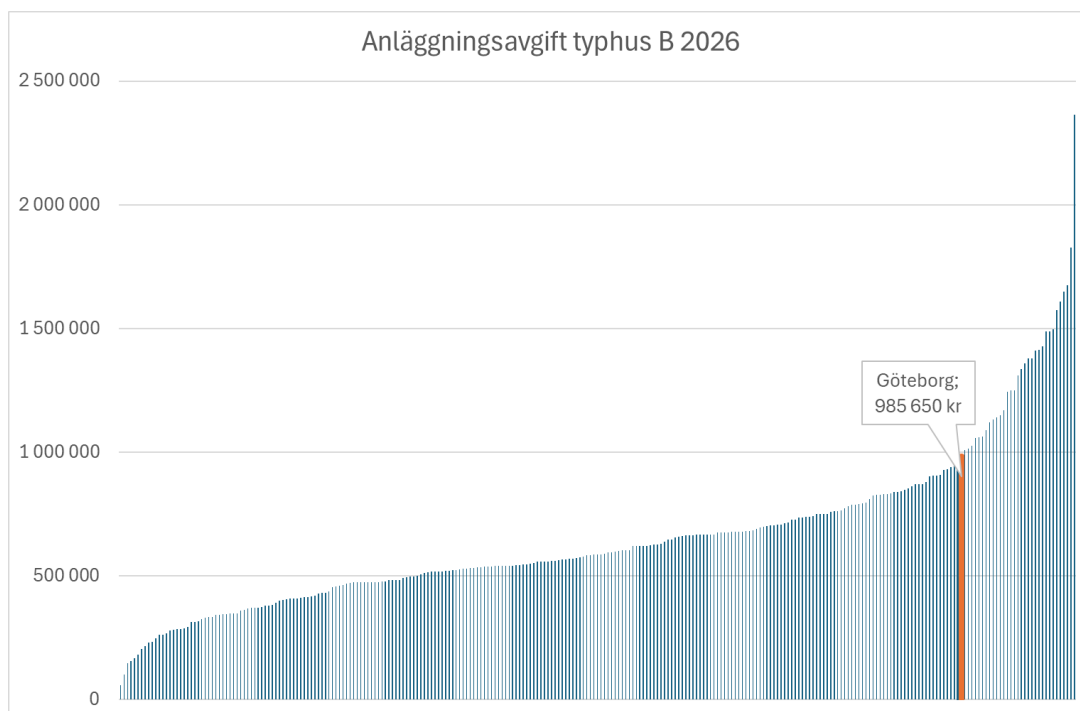
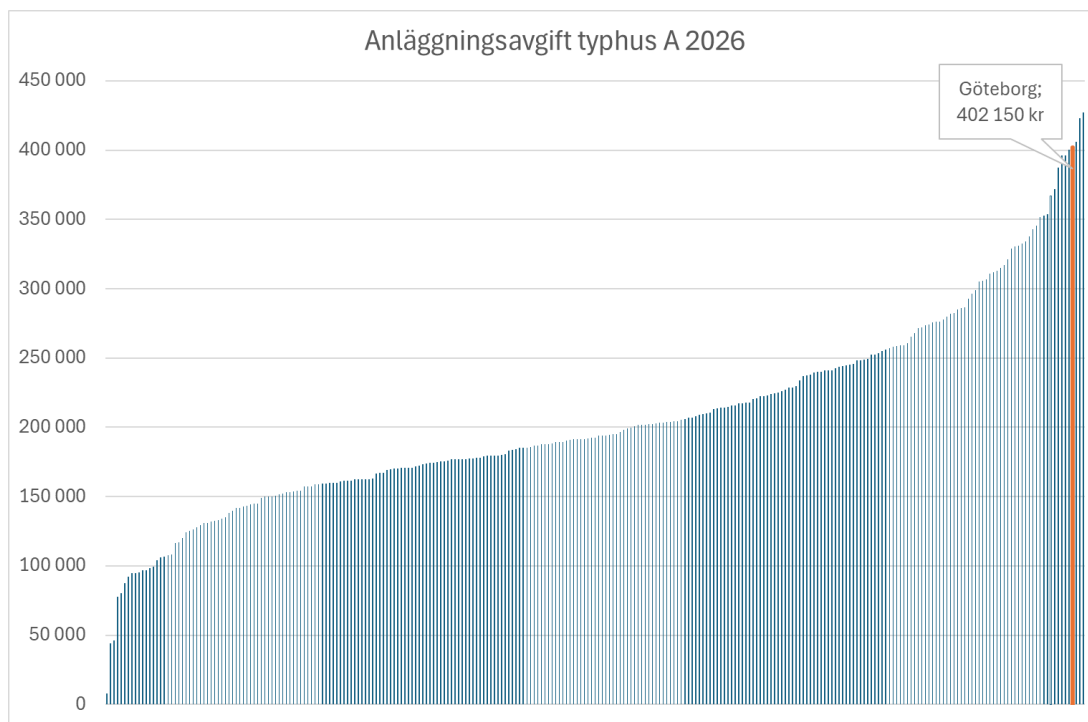
Göteborgsregionen

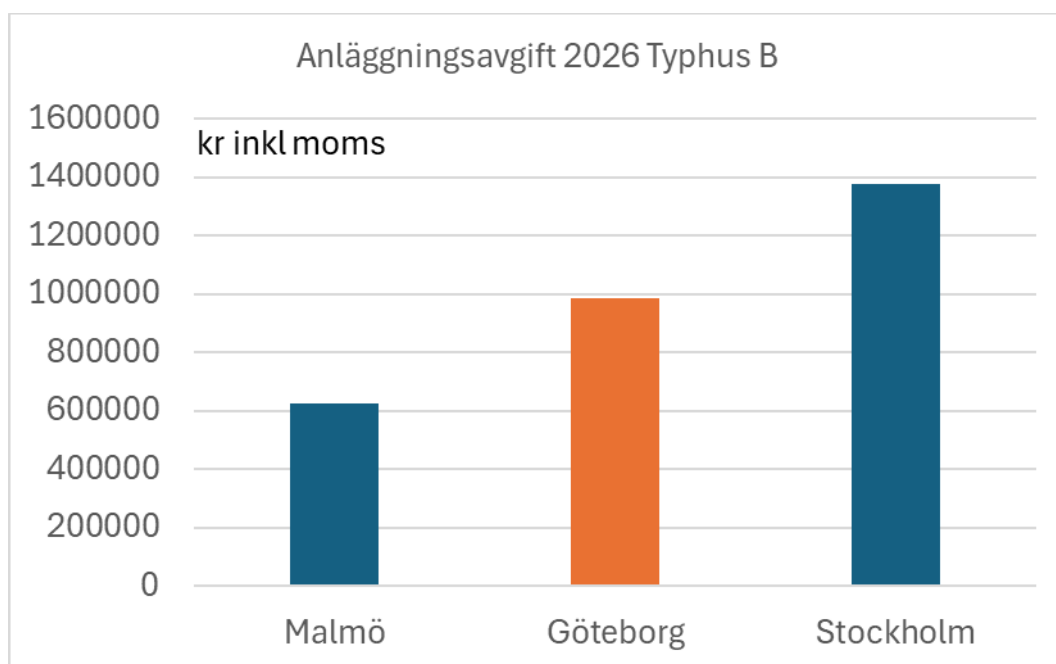
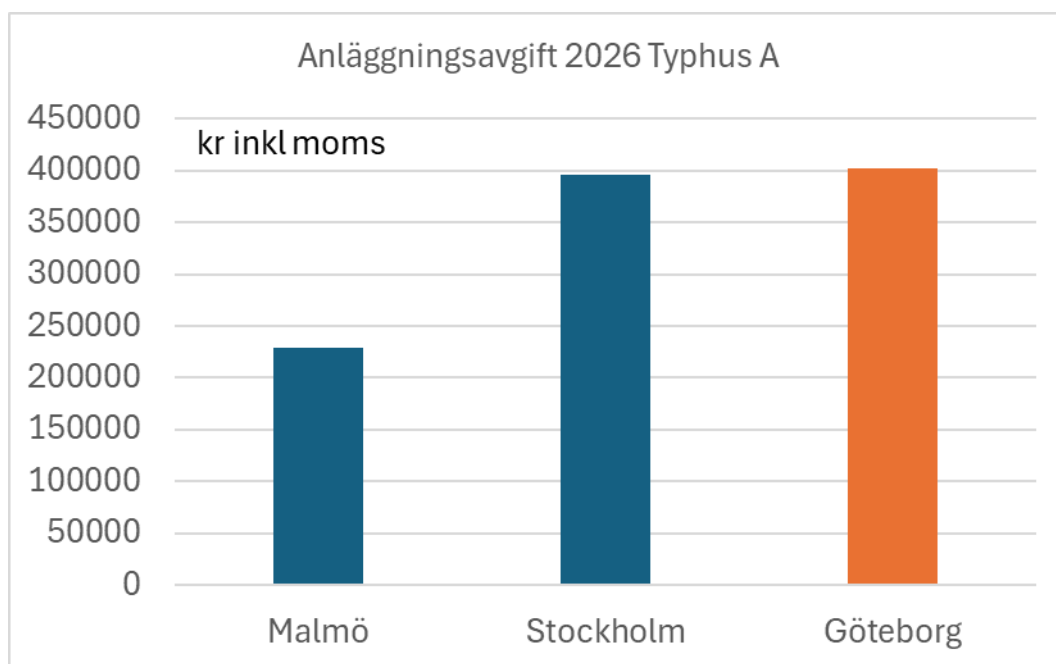
Anläggningsavgifter 2025

Diagrammen visar belopp i kronor inklusive moms.

Hela Sverige

Göteborg Malmö Stockholm

Göteborgsregionen

